
ШРИМАД БХАГАВАТАМ

ПЕТА ПЕСЕН:
ТВОРЧЕСКИЯТ ИМПУЛС

ТАЗИ СТРАНИЦА Е УМИШЛЕНО ПРАЗНА.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Глава 1: Делата на Махараджа Прияврата.....	2
Глава 2: Делата на Махараджа Агнидхра.....	8
Глава 3: Как се появи Бог Ришабхадева, син на цар Набхи и Мерудеви.....	12
Глава 4: Качествата на Ришабхадева, Върховния Бог.....	16
Глава 5: Наставленията на Бог Ришабхадева към синовете.....	20
Глава 6: Дейностите на Бог Ришабхадева.....	27
Глава 7: Дейностите на цар Бхарата.....	31
Глава 8: Описание на характера на Бхарата Махараджа.....	34
Глава 9: Изключителният характер на Джада Бхарата.....	39
Глава 10: Разговорът между Джада Бхарата и Махараджа Рахугана.....	43
Глава 11: Джада Бхарата наставлява цар Рахугана.....	48
Глава 12: Разговорът между Махараджа Рахугана и Джада Бхарата.....	52
Глава 13: Разговорът между Махараджа Рахугана и Джада Бхарата продължава.....	55
Глава 14: Материалният свят като великата гора на наслаждението.....	60
Глава 15: Славата на потомците на Цар Прияврата.....	67
Глава 16: Описание на Джамбудвипа.....	71
Глава 17: Спускането на река Ганг.....	76
Глава 18: Молитвите към Бог, поднасяни от обитателите на Джамбудвипа.....	81
Глава 19: Описание на остров Джамбудвипа.....	88
Глава 20: Изучаване на структурата на вселената.....	94
Глава 21: Движенията на Слънцето.....	101
Глава 22: Орбитите на планетите.....	105
Глава 23: Планетарните системи Шишумара.....	109
Глава 24: Подземните райски планети.....	112
Глава 25: Славата на Бог Ананта.....	117
Глава 26: Описание на адските планети.....	120

ГЛАВА 1: ДЕЛАТА НА МАХАРАДЖА ПРИЯВРАТА

5.1.1 Цар Парикшит попита Шукадева Госвами: „О, велики мъдрецо, защо цар Прияврата, такъв велик и себеосъзнат отдаден на Бог, остана в семейния живот, който е първоначалната причина за оковите на карма (плодоносните дейности) и проваля мисията на човешкото съществуване?“

5.1.2 Отдадените със сигурност са освободени души. Затова, о най-велики сред брамините, те не могат изобщо да бъдат погълнати от семейни дела.

5.1.3 Издигнатите *махатми*, които са приели подслона на лотосовите нозе на Върховния Бог, са напълно удовлетворени от сянката на тези лотосови нозе. Тяхното съзнание не може изобщо да се привърже към членовете на семейството.“

5.1.4 Царят продължи: „О велики брамине, това е моето голямо съмнение. Как е възможно личност като цар Прияврата, който бе тъй привързан към съпруга, деца и дом, да постигне най-висшето непогрешимо съвършенство в Кришна съзнание?“

5.1.5 Шри Шукадева Госвами каза: „Това, което казваш, е вярно. Славата на Върховния Бог, който е възхваляван в красиви трансцендентални стихове от такива издигнати личности като Брахма, носи голямо удоволствие на великите предани освободени души. Този, който е привързан към нектарния мед на лотосовите нозе на Бог и чийто ум е винаги погълнат от Неговата слава, може понякога да бъде възпрян от някое препятствие, но въпреки това никога не губи издигнатата позиция, която е постигнал.“

5.1.6 Шукадева Госвами продължи: Скъпи ми царю, принц Прияврата беше велик предан, защото търсеше лотосовите нозе на Нарада, своя духовен учител и тъй постигна най-висшето съвършенство в трансценденталното познание. Така напреднал в познанието, той бе винаги зает с обсъждане на духовни теми и не отклоняваше вниманието си към нищо друго. Тогава бащата на принца го помоли да поеме управлението на света. Той се опита да убеди Прияврата, че това е негов дълг, както се казва в разкритите писания. Но цар Прияврата непрестанно практикуваше *бхакти-йога*, винаги помнейки Върховния Бог и така въвлечаше всичките си сетива в служене на Бога. И тъй, макар да не можеше да се противопостави на волята на баща си, принцът не я приветстваше. Поради това принцът много добросъвестно повдигна въпроса дали приемането на отговорността да управлява света би могло да го отклони от неговото служене.“

5.1.7 Шри Шукадева Госвами продължи: „Първото сътворено същество и най-могъщият полубог в тази вселена е Бог Брахма, който винаги е отговорен за развитието на вселенските дела. Роден направо от Върховния Бог, той посвещава дейностите си на благополучието на цялата вселена, защото познава целта на сътворението ѝ. Този изключително могъщ Бог Брахма, в компанията на своите придружители и на олицетворените Веди, напусна собствения си дом в най-висшата планетарна система и се спусна до мястото, където медитираше принц Прияврата.“

5.1.8 Когато Бог Брахма се спускаше, носен на гърба на своя величествен лебед, всички жители на планетите Сиддхалока, Гандхарвалока, Садхялока и Чараналока, а също и великите мъдреци и полубогове в своите различни летящи кораби се събраха в небето, за да посрещнат Бог Брахма и да Го обожават. Получавайки уважение и почитания от жителите на различните планети, Бог Брахма приличаше на пълната луна, наобиколена от ярки звезди. Неговият огромен лебед кацна на билото на хълма Гандхамадана и се приближи към принц Прияврата, който седеше там.

5.1.9 Бог Брахма, бащата на Нарада Муни, е най-висшестоящ в тази вселена. Щом Нарада видя дивния лебед, той разбра, че е дошъл Бог Брахма. Затова веднага се изправи, заедно

със Сваямбхува Ману и сина му Прияврата, когото Нарада напътстваше. Събирайки длани, те започнаха да обожават Бог Брахма с голямо уважение.

5.1.10 Скъпи ми царю Парикшит, тъй като Бог Брахма най-сетне бе слязъл от Сатялока до Бхулока, Нарада Муни, принц Прияврата и Сваямбхува Ману пристъпиха напред, за да Му поднесат предмети в знак на обожание и да Го възхвалят с изискана реч според ведическия етикет. В този момент Бог Брахма, първото същество в тази вселена, изпита състрадание към Прияврата и, поглеждайки го с усмивка, рече следното.

5.1.11 Бог Брахма, най-висшата личност в тази вселена, каза: „Скъпи ми Прияврата, бъди така добър внимателно да ме изслушаш. Не завиждай на Върховния Бог, който е отвъд нашето разбиране. Всички ние, включително Бог Шива, твоят баща и великият мъдрец Махариши Нарада, трябва да изпълняваме волята на Върховния. Не можем да се отклоним от предписанията Му.

5.1.12 Никой не може да пренебрегне волята на Върховния Бог нито чрез силата на строги отречения, нито чрез висше ведическо образование, нито чрез могъществото на мистичната йога, нито чрез необикновена физическа мощ, нито с помощта на материално богатство, нито по какъвто и да било друг начин. Нито сам, нито с помощта на други би могъл някой да се противопостави на Върховния Бог. Това е невъзможно за което и да било живо същество от Брахма до най-малката мравка.

5.1.13 Скъпи ми Прияврата, по волята на Върховния Бог всички живи същества приемат различни видове тела, за да изпитат раждане и смърт, дейност, страдание, илюзия, страх от бъдещи опасности, щастие и нещастие.

5.1.14 Скъпо мое момче, всички сме обвързани от ведическите предписания за разделението според *варнашрама*, в съответствие с качествата и дейностите ни. Това разделение е трудно за преодоляване, защото е научно обосновано. И тъй, трябва да изпълняваме задълженията си според *варнашрама-дхарма*, както бикове са длъжни да следват посоката, в която ги дърпа коларят с въжетата на носовете им.

5.1.15 Скъпи ми Прияврата, в зависимост от различните качества на материалната природа, с които се свързваме, Върховният Бог ни дава едни или други тела, както и щастието и нещастията, които постигаме. Ето защо човек трябва да остане в позицията, в която се намира, и да бъде воден от Върховния Бог, тъй както слепецът е воден от онзи, който вижда.

5.1.16 Дори човек, който е постигнал освобождение, не отхвърля тялото, което е получил в съответствие с предишната си *карма*. Без погрешни схващания, обаче, той възприема наслаждението и страданието си в резултат от своята *карма* по начина, по който пробудилият се човек възприема съня, който му се е явил докато спи. И тъй, такъв човек остава невъзмутим и никога не се стреми да постигне ново материално тяло под влиянието на трите качества на материалната природа.

5.1.17 Дори да скита от гора в гора, онзи, който не е себеовладян, трябва винаги да се бои от материалното обвързване, защото живее с шест съпруги - умът и добиващите знание сетива. Но дори семейният живот не може да навреди на онзи, който е себеудовлетворен, мъдър и е овладял сетивата си.

5.1.18 Онзи, който е семеен и който систематично овладява ума и петте си сетивни органа, е като цар в крепостта си, който побеждава могъщите си врагове. Обучен в семейния живот и с намалели похотливи желания, той може безопасно да иде навсякъде.”

5.1.19 Бог Брахма продължи: „Скъпи ми Прияврата, потърси подслон в чашката на лотоса в нозете на Бога, чийто пъп е също като лотос. По този начин победи шестте сетивни органа (ума и добиващите знание сетива). Приеми материалното наслаждение, защото Бог, колкото и да е удивително, ти го е отредил. Така винаги ще бъдеш освободен от материално обвързване и ще можеш да изпълняваш божествените повели в изначалната си позиция.”

5.1.20 Шри Шукадева Госвами продължи: „След като бе подробно напътстван от Бог Брахма, който е духовният учител на трите свята, Прияврата, бъдейки низшестоящ, поднесе почитанията си, прие наставленията и ги изпълни с голямо уважение.

5.1.21 Тогава Бог Брахма бе почетен от Ману, който го удовлетвори според възможностите си с голямо уважение. Прияврата и Нарада също погледнаха Брахма без следа от негодувание. След като бе задължил Прияврата да удовлетвори желанието на баща си, Бог Брахма се върна в своя дом, Сатялока, който е неописуем за материалния ум и думи.

5.1.22 И така, с помощта на Бог Брахма, Сваямбхува Ману изпълни желанията си. С позволението на великия мъдрец Нарада, той предаде на сина си управническата отговорност за поддържането и закрилата на всички планети във вселената. Така се спаси от най-опасния и отровен океан на материалните желания.

5.1.23 Следвайки волята на Върховния Бог, Махараджа Прияврата се зае изцяло със светски дела, но винаги мислеше за лотосовите нозе на Бога, които са причината за освобождение от всички материални привързаности. Напълно освободен от всякаво материално замърсяване, Махараджа Прияврата управляваше света единствено за да уважи желанието на по-висшестоящите.

5.1.24 След това Махараджа Прияврата се ожени за Бархишмати, дъщерята на *пруджапати* на име Вишвакарма. С нея той зачена десет сина, равни нему по красота, характер, великодушие и други качества. Той стана баща и на дъщеря, най-малката от всички, на име Урджасвати.

5.1.25 Десетте сина на Махараджа Прияврата се наричаха Агнидхра, Идхмаджихва, Ягябаху, Махавира, Хиранярета, Гхритаприщха, Савана, Медхатитхи, Витихотра и Кави. Това са имена и на Агни, бога на огъня.

5.1.26 Трима от тези десет - Кави, Махавира и Савана - живяха в пълно безбрачие. Тъй обучени да бъдат *брахмачари* още от ранно детство, те бяха добре запознати с най-висшето съвършенство, познато като *парамахамса-ашрама*.

5.1.27 Причислени към ордена на отречението от началото на живота си, и тримата напълно контролираха дейностите на сетивата си и така станаха велики светци. Те винаги съсредоточаваха умовете си върху лотосовите нозе на Върховния Бог, в когото почиват всички живи същества и който, по тази причина, е почитан като Вāsудева. Бог Вāsудева е единственият подслон за онези, които в действителност се страхуват от материалното съществуване. Постоянно мислейки за лотосовите Му нозе, тези трима синове на Махараджа Прияврата напреднаха в чистото предано служене. Преданото служене ги дари с необикновената способност да съзират Върховния Бог, който се

намира в сърцата на всички като Сврѣхдуша, и да осъзнаят, че няма разлика между тях и Него в качествено отношение.

5.1.28 От другата съпруга на Махараджа Прияврата му се родиха трима сина на име Уттама, Тамаса и Райвата. По-късно всички те управляваха по една *манвантара*¹.

5.1.29 След като Кави, Махавира и Савана бяха напълно подготвени да бъдат *парамахамси*, Махараджа Прияврата управлява вселената още единадесет *арбуди*² години. Когато и да хванеше стрела с намерение да я постави на лѣка с двете си силни рѣце, всички противници на регулиращите принципи на религиозния живот побягваха далеч от него, страхувайки се от несравнимата храброст, с която той управляваше вселената. Той много обичаше своята жена Бархишмати и с течение на времето те обменяха все повече съпругеска любов. С женственото си поведение когато се обличаше, вървеше, ставаше, усмихваше се, смееше се и хвърляше погледи наоколо, царица Бархишмати увеличаваше неговата мощ. И тъй, макар да бе велика душа, той бе сякаш изгубен в женственото поведение на съпругата си. Той се държеше с нея като обикновен мъж, но всъщност бе велика душа.

5.1.30 Докато тъй превъзходно управляваше вселената, веднѣж цар Прияврата не бе удовлетворен от обиколката на най-силния бог Слънце. Обикаляйки планината Сумеру на своята каляска, богът Слънце осветява всички планетарни системи наоколо. Но когато слънцето е откъм северната страна на планината, на юг светлината е по-малко, а когато е от южната, тогава на север светлината е по-малко. На цар Прияврата това никак не му допадна, затова реши да освети и тази част от вселената, където е нощ. В блестяща каляска, той последва орбитата на слънцето и тъй изпълни желанието си. Беше способен на такива чудни дела заради силата, която бе постигнал обожавайки Върховния Бог.

5.1.31 Когато Прияврата се понесе с колесницата си след слънцето, от рѣбовете на колелата ѝ останаха вдлъбнатини, които по-късно се превърнаха в седем океана, разделящи планетарната система, известна като Бху-мандала, на седем острова.

5.1.32 Имената на тези острови са Джамбу, Плакша, Шалмали, Куша, Краунча, Шака и Пушкара. Всеки остров е двойно по-голям от предишния и всеки е обграден от течност, отвѣд която се намира следващият остров.

5.1.33 Седемте океана съдържат съответно солена вода, сок от захарна трѣстика, алкохол, пречистено масло, мляко, мѣтеница и сладка питейна вода. Всички острови са напълно обградени от тези океани и всеки океан е широк колкото острова, който обгражда. Махараджа Прияврата, съпругът на царица Бархишмати, даде властта над тези острови на своите синове, съответно: Агнидхра, Идхмаджихва, Ягябаху, Хиранярета, Гхритаприщха, Медхатитхи и Витихотра. Така те всички станаха царе по нареждане на баща си.

5.1.34 Сетне Цар Прияврата даде дъщеря си Урджасвати за жена на Шукрачария. На Шукрачария и Урджасвати им се роди дъщеря на име Деваяни.

5.1.35 Скѣпи ми царю, отдаденият, който е приел подслон в прахта от лотосовите нозе на Бога, може да премине отвѣд влиянието на шестте материални бича, а именно глада, жаждата, скрѣбта, илюзията, старостта и смъртта. Той може да покори ума и петте

¹ Манвантара - продължителността на живота на един Ману, или 71 махаюги, всяка по 4 320 000 години. В деня на Брахма има 14 манвантари.

² Арбуда - сто милиона, т.е. 11 арбуди са 1 100 000 000 години.

сетива. Но това не е особено чудно за чистия отдаден на Бога, защото дори онзи, който е извън кастите, или с други думи недокосваемият, бива незабавно освободен от оковите на материалното съществуване дори само веднъж да изрече святото име на Бога.

5.1.36 Докато се наслаждаваше с пълна сила на материалните си богатства и влияние, Махараджа Прияврата изведнъж се замисли, че макар да се бе отдал напълно на великия мъдрец Нарада и да бе тръгнал по пътя на Кришна съзнание, някак се бе оплел отново в материални дейности. И тъй, умът му стана неспокоен и той заговори за отречение от света.

5.1.37 Царят се упрекваше сам: „Уви, обречен съм заради сетивното си наслаждение! Пропаднах в материални удоволствия, които са като покрит кладенец. Стига ми толкова! Няма да се наслаждавам повече. Погледнете ме, та аз съм като танцуваща майmunка в ръцете на жена си. Затова съм обречен.“

5.1.38 По милостта на Върховния Бог, Махараджа Прияврата отново дойде на себе си. Раздели всички свои материални притежания сред покорните си синове. Отрече се от всичко, включително и от жена си, с която се бе наслаждавал на толкова сетивни удоволствия. Отрече се и от огромното си богато царство, и напълно изостави всички привързаности. Пречистеното му сърце се превърна в място за забавление на Върховния Бог. Така той успя да се върне на пътя на Кришна съзнание, да се посвети отново на духовен живот и да си възвърне положението, което някога бе достигнал с благословиите на великия светец Нарада.

5.1.39 Има много известни стихове, разказващи за дейностите на Махараджа Прияврата: „Никой освен Върховния Бог не би могъл да стори това, което направи Махараджа Прияврата. Махараджа Прияврата разсея мрака на нощта и с колелата на могъщата си колесница издълба седем океана.“

5.1.40 „За да прекрати конфликтите между различните народи, Махараджа Прияврата отбеляза границите по теченията на реките, по билата на планините и по краищата на горите, така че никой да не нарушава владенията на друг.“

5.1.41 „Като велик последовател и отдаден на мъдреца Нарада, Махараджа Прияврата смяташе за адски богатствата, спечелени благодарение на плодоносни дейности и мистични сили, независимо дали са на низшите или на райските планетарни системи, или пък в човешкото общество.“

ГЛАВА 2: ДЕЛАТА НА МАХАРАДЖА АГНИДХРА

5.2.1 Шри Шукадева Госвами продължи: „След като неговият баща, Махараджа Прияврата, замина да следва пътя на духовния живот, подлагайки се на отречения, цар Агнидхра изцяло се подчини на неговата заповед. Стриктно спазвайки принципите на религията, той напълно защитаваше жителите на Джамбудвипа, все едно бяха негови родни синове.

5.2.2 Желаете да получи съвършен син и да стане жител на Питралока, Махараджа Агнидхра веднъж обожаваше Бог Брахма, господаря на тези, отговорни за материалното творение. Той отиде в една от долините на хълма Мандара, където девойките от райските планети слизат да се разхождат. Там събра полски цветя и други необходими принадлежности и след това се зае със сурови отречения и обожание.

5.2.3 Разбирайки желанието на цар Агнидхра, първото и най-могъщо сътворено същество на тази вселена, Бог Брахма, избра най-доброто от танцуващите момичета в своята свита, чието име бе Пурвачитти, и я изпрати при царя.

5.2.4 Апсарата, изпратена от Бог Брахма, започна да се разхожда в един красив парк близо до мястото, където царят медитираше и извършваше обожание. Паркът беше красив с гъстата си зеленина и златисти пълзящи растения. Имаше разнообразни двойки птици, такива като пауни, а в езерото имаше гъски и лебеди, всичките вибриращи много сладки звуци. Така паркът бе разкошно красив поради зеленината, чистата вода, лотосовите цветя и сладкото пеење на различни видове птици.

5.2.5 Докато Пурвачитти вървеше по пътя с изящна походка, красивите украшения по глезените ѝ звъняха с всяка нейна стъпка. Въпреки че принц Агнидхра контролираше сетивата си, практикувайки йога с полуотворени очи, той можеше да я види с лотосоподобните си очи, а когато чу сладкия звън на нейните гривни, той отвори очите си малко повече и успя да зърне, че тя е съвсем наблизо.

5.2.6 Апсарата помирисваше красивите и привлекателни цветя като пчеличка. Тя можеше да привлече умовете и погледа както на хората, така и на полубоговете с игривите си движения, срамежливостта и смирението си, с погледите и много приятните звуци, които извираха от устата ѝ, докато говореше, и с движенията на тялото си. С всички тези качества тя отваряше за носещия цветна стрела Купидон път към умовете на хората през слуховото възприятие. Когато говореше, сякаш нектар течеше от устните ѝ. Като дишаше, пчелите, луди за вкуса на нейния дъх, опитваха да кръжат около красивите ѝ лотосоподобни очи. Обезпокоена от пчелите, тя ускори крачка, за да ходи по-бързо, а косата ѝ, коланът на хълбоците ѝ и нейните гърди, които бяха като стомни за вода, също се раздвижиха по начин, който я правеше изключително красива и привлекателна. Наистина, тя като че ли правеше път за идването на Купидон, който е много могъщ. Затова принцът, напълно покорен от нея, ѝ каза следното:

5.2.7 Принцът погрешно се обърна към апсарата: „О най-добър от светите личности, кой си ти? Защо си на този хълм и какво искаш да направиш? Нима си една от илюзорните енергии на Върховния Бог? Изглежда, че носиш два лъка без тетива. По каква причина носиш тези лъкове? Дали е поради някаква лична причина или заради приятел? Може би ги носиш, за да убиваш лудите животни в тази гора.”

5.2.8 Тогава Агнидхра видя пронизващите очи на Пурвачитти и каза: „Мой скъпи приятелю, ти имаш две много могъщи стрели – твоите пронизващи очи. Тези стрели са увенчани от пера като листенцата на лотос. Въпреки че нямат дръжки, те са много красиви и имат изключително остри, пронизващи върхове. Изглеждат така спокойни, сякаш няма да бъдат изстреляни към никого. Ти сигурно се разхождаш из тази гора, за да

изстреляш тези стрели към някого, но аз не мога да разбера към кого. Моята интелигентност е притъпена и не мога да се боря с теб. Наистина, нямаш равен по храброст и затова се моля, тя да е за мое добро.”

5.2.9 Виждайки пчелите, следващи Пурвачитти, Махараджа Агнидхра каза: „Мой скъпи господарю, пчелите около тялото ти са като ученици, наобиколили твоя обожаем Аз. Те непрекъснато възпяват *мантрите* на Сама Веда и Упанишадите, като по този начин ти отдават молитви. Така както великите мъдреци се обръщат към клоните на ведическата литература, пчелите се наслаждават на дъжда от цветя, падащ от твоите коси.

5.2.10 О брамине, аз чувам само звъntenето на звънчетата на твоите глезени сякаш птици *титири* чуруликат помежду си. Чувам ги как чуруликат, въпреки че не мога да зърна формите им. Когато погледна твоите красиви заоблени бедра, виждам, че те са с прекрасния цвят на цветята *кадамба*, а талията ти е заобиколена от колан от горящи въглени. Наистина, изглежда си забравил да се облечеш.”

5.2.11 След това Агнидхра възхвали повдигнатите гърди на Пурвачитти. Той каза: „Мой скъпи брамине, твоята талия е много тънка и с големи усилия носиш два рога, които привличат очите ми. Какво изпълва тези два красиви рога? Изглежда си сложил върху тях ароматен червен прах, който е като изгряващото утринно слънце. О най-щастливи, моля се да науча от къде си взел този ароматен прах, който парфюмира моя *ашрам* - мястото, където пребивавам.

5.2.12 О най-добри приятелю, ще ми покажеш ли, моля те, мястото, където пребиваваш? Не мога да си представя как обитателите на това място са получили такива прекрасни черти на тялото, като твоите повдигнати гърди, които възбуждат ума и очите ми, щом ги видя. Съдейки по сладката реч и любезните усмивки на тези обитатели, мисля, че устата им съдържа нектар.

5.2.13 Мой скъпи приятелю, какво ядеш, за да поддържаш тялото си? Приятно ухание излиза от устата ти, защото дъвчеш бетел. Това доказва, че винаги ядеш останките от храната, предложена на Вишну. Всъщност може би си разширение на тялото на Бог Вишну. Лицето ти е красиво като прелестно езеро. Твоите скъпоценни обици наподобяват две великолепни акули с немигащи очи като тези на Вишну, а собствените ти очи са подобни на две неспокойни риби. Затова едновременно две акули и две неспокойни риби плуват в езерото на твоето лице. Освен тях, белите редове на зъбите ти изглеждат като много красиви лебеди във водата, а твоите разпръснати коси наподобяват рояци от пчели, следващи красотата на лицето ти.

5.2.14 Моят ум е вече неспокоен, а като си играеш с топката, движейки я с подобната си на лотос длан, ти възбуждаш и очите ми. Къдравите ти черни коси са се разпръснали, но ти нехаеш да ги подредиш. Няма ли да ги събереш? Като мъж привързан към жените, лукавият вятър се опитва да съблече долната ти дреха. Нима не усещаш?

5.2.15 О най-добра сред аскетите, как се сдоби с тази пленителна красота, която разрушава отреченията, изпълнявани от другите аскети? Къде научи това изкуство? На какви отречения си се подлагала, за да постигнеш тази красота, моя скъпа приятелко? Искам заедно да извършваме отречения и покаяния, тъй като може би създателят на вселената Бог Брахма, бидейки удовлетворен от мен, те е изпратил да станеш моя жена.

5.2.16 Бог Брахма, който е обожаван от *брамините*, много милостиво те е дал на мен и затова те срещнах. С очи и ум приковани към теб, аз не желая да се разделя с твоята

компания. О жено с красиво повдигнати гърди, готов съм да те последвам. Можеш да ме отведеш където пожелаеш и нека твоите приятели също дойдат с нас.”

5.2.17 Шукадева Госвами продължи: „Махараджа Агнидхра, чиято интелигентност бе като тази на полубог, владееше изкуството да ласкае жените, за да ги спечели на своя страна. Затова той удовлетвори това небесно момиче със своите сладни думи и спечели нейното благоразположение.

5.2.18 Привлечена от интелигентността, образоваността, младостта, красотата, поведението, богатството и благородството на Агнидхра, цар на Джамбхудвипа и господар на всички герои, Пурвачитти живя с него много хиляди години и се наслаждава на разкош и щастие – земно и небесно.

5.2.19 В утробата на Пурвачитти Махараджа Агнидхра, най-добрият от царете, зачена девет сина, чиито имена са Набхи, Кимпуруша, Хариварша, Илаврата, Рамиака, Хиранмая, Куру, Бхадрашва и Кетумала.

5.2.20 Пурвачитти роди тези девет синове, по един всяка година, но след като те пораснаха, тя ги остави у дома и отново се обърна към Бог Брахма да го обожава.

5.2.21 Тъй като бяха пили мляко от гърдите на майка си, деветте сина на Агнидхра имаха естествено силни и добре сложени тела. Баща им даде на всеки от тях царство в различна част на Джамбхудвипа. Царствата бяха наречени според имената им и така синовете на Агнидхра управляваха царствата, които бяха получили от своя баща.

5.2.22 След заминаването на Пурвачитти, цар Агнидхра, чиито похотливи желания не бяха въобще задоволени, винаги мислеше за нея. Затова, според ведическите предписания, след смъртта си бе изпратен на планетата на небесната си жена. Тази планета, която се нарича Питралока, е мястото, където *питите*, предците, живеят в голяма наслада.

5.2.23 След смъртта на баща си, деветимата братя се ожениха за деветте дъщери на Меру, наречени Мерудеви, Пратирупа, Уградамстри, Лата, Рамя, Шиама, Нари, Бхадра и Дежавити.

ГЛАВА 3: КАК СЕ ПОЯВИ БОГ РИШАБХАДЕВА, СИН НА ЦАР
НАБХИ И МЕРУДЕВИ

В тази глава се разказва за праведния цар Набхи, най-големия син на Агнидхра. Когато Махараджа Набхи поиска да продължи рода си, той се отдаде на сурова аскеза. Заедно с жена си извърши много жертвоприношения, покланяйки се на Бог Вишну, господаря на жертвоприношенията. Върховният Бог много обича своите отдадени и затова, доволен от аскезата на Махарадж Набхи, Той му се яви в своя четирирък образ. Като видяха Господа, жреците, които провеждаха жертвоприношението, започнаха да възнасят молитви към Него. Те Го молеха да дари Махарадж Набхи със син, подобен на Бога. Тогава Бог Вишну каза, че Той самият ще влезе в утробата на Мерудеви, жената на цар Набхи. Така се появи Ришабхадева.

5.3.1 Шукадева Госвами продължи: „Махараджа Набхи, синът на Агнидхра, който искаше да му се родят достойни синове, започна да се моли съсредоточено на Върховния Бог Вишну, господаря на всички жертвоприношения, и да извършва обреди за поклонение към Него. Жената на Махарадж Набхи, Мерудеви, която по това време нямаше още деца, обожаваше Бог Вишну заедно с мъжа си.

5.3.2 Този, който извършва жертвоприношение, е длъжен: 1) да отдава в жертва ценности или храни; 2) да избере подходящо място; 3) да избере подходящо време; 4) да пее ведически химни; 5) да ползва услугите на свещенослужители; 6) да възнагради свещенослужителите; 7) да спазва всички правила. Такива са седемте трансцендентни правила, помагачи да се спечели милостта на Върховния Бог. И все пак дори сред личностите, които изпълняват тези правила, далеч не всички могат да Го видят лично. Впрочем към своите отдадени Бог е особено милостив. Затова, когато Махарадж Набхи, чийто ум беше безупречно чист, започна с дълбока вяра и преданост да извършва обожание към Бога и да Му предлага молитви (въпреки че отстрани изглеждаше, че просто извършва ритуално жертвоприношение наричано *праваргя*), непобедимият Върховен Бог от любов към своите отдадени показа на цар Набхи Своя пленителен четирирък образ. За да изпълни желанието на предания, самият Върховен Бог се появи пред него в Своя прекрасен образ, радващ умовете и очите на отдадените.

5.3.3 Бог Вишну се яви пред цар Набхи в Своя четирирък образ. От Него извираше ярко сияние и нямаше никакво съмнение, че Той превъзхожда всички на този свят. Долната част на тялото Му беше облечена в жълта коприна, гърдите Му украсяваха неизменният знак на Шриватса и скъпоценният камък Каустубха, а в ръцете си Бог държеше раковина, лотосов цвят, диск и боздуган. На врата си имаше гирлянд от горски цветове, а главата Му красеше великолепен шлем. Освен това имаше обици, пръстени, гривни, колан, бисерна огърлица, звънчета на краката и други украшения, обсипани с блестящи скъпоценни камъни. Когато цар Набхи, неговите свещенослужители и приближени видяха пред себе си Бога, те се почувстваха като бедняци, които изведнъж са придобили приказни богатства. За да посрещнат достойно Господа, те почтително Му се поклониха и Му поднесоха подобаващи дарове.

5.3.4-5 Свещенослужителите започнаха да се молят на Бога: „О, Господи, Ти си единственият достоен за преклонение, а ние сме Твои покорни слуги. Ти нямаш нужда от нищо, но въпреки това, уповавайки се на Твоята безпричинна милост, ние те молим: приеми от нас, Твоите вечни слуги, нашите скромни дарове. Въпреки че Твоят трансцендентен образ е непостижим за нас, ние можем отново и отново да се прекланяме пред Теб, както учат Ведите и всички истински *ачариу*. Онези живи същества, които се стремят към материално щастие, са неспособни да постигнат съвършенство, тъй като са прекалено привлечени от *гуните* на материалната природа. Ти обаче стоиш над всички материални представи. Твоето име, образ и качества са изцяло духовни и недосегаеми за материалните сетива. Кой е в състояние да те постигне? Живеейки в материалния свят,

ние възприемаме единствено материални имена и качества. Затова ни остава само да Ти се кланяме и да Ти се молим, о Трансцендентни. Възпяването на Твоите благодатни, божествени качества пропъжда от този свят всички грехове. Ето кое е най-доброто занимание, тъй като то ни позволява поне отчасти да разберем Твоето трансцендентно положение.

5.3.6 О, Върховни Боже, Ти си самодостатъчен и все пак много Ти харесва, когато Твоите преданоотдадени с вълнение в гласа те възпяват и, обхванати от духовен екстаз, Ти поднасят листа *туласи*, вода, млади кълнове и свежа трева. Несъмнено това Ти доставя голямо удоволствие.

5.3.7 Покланяйки Ти се, о Велики, ние извършваме жертвени обреди с множество различни дарове, но за да Ти се угоди, тази пищност изобщо не е необходима.

5.3.8 Всички богатства и съвършенства, към каквито може да се стреми човек, изобилстват в Теб и се преумножават с всеки миг. В действителност Ти си самата безгранична наслада и изпълненото с блаженство битие. Докато ние, о Господи, сме погълнати от преследването на светски удоволствия. Всички тези жертвени обреди са нужни не на Теб, а на нас, тъй като се стремим да получим от Теб благословия. Ние извършваме тези жертвоприношения, за да можем да се наслаждаваме на техните плодове, но Теб всички тези блага изобщо не те привличат.

5.3.9 О, Боже на боговете, ние сме невежи, незнаещи истинската цел на живота и затова не сме способни да следваме пътя на *дхарма*, *артха*, *кама* и *мокша*, който води до освобождение. Ти Самият застана пред нас, сякаш очаквайки почести, но в действителност се появи тук само за да можем да те видим. Заради Своята безгранична безпричинна милост, Ти се яви на това жертвоприношение, за да изпълниш нашите желания и да ни наградиш с *апаварга*, освобождение, символа на Твоята слава. Ти ни се яви независимо, че поради своето невежество не можем да Ти окажем дължимата почит.

5.3.10 О, най-велик сред благодетелите, Ти си достоен за поклонение повече от който и да било друг. Твоето присъствие на жертвоприношението, което провежда праведният цар Набхи, е велико благо за нас. Ти ни позволи да зърнем лицето Ти, а това е височайша благословия.

5.3.11 О, Господи, всички наистина велики мислители и светци неуморно разказват за Твоите божествени качества. Чрез огъня на трансцендентното знание, те изгориха в сърцата си цялата нечистотия на безбройните си грехове и закалиха своята отреченост от материалния свят. Напълно пречистени, те се сдобиха с качества, каквито притежаваш Ти и черпят удовлетворение от самите себе си. Но даже тези, които, възпявайки Твоите добродетели, преживяват духовно блаженство, много рядко биват удостоявани с правото да те видят лично.

5.3.12 О, Повелителю, може да се случи така, че в труден момент да не успеем да си спомним за Теб. Когато човек се препъва, пада или чувства силен глад, когато лежи на смъртен одър и тялото му е измъчено от заболявания и гори в треска, или дори просто като се прозява, за него не е лесно да помни Твоето име, образ и качества. Затова, о Господи, ние те молим: Ти много обичаш своите отдадени, помогни ни винаги да помним за Теб, помогни ни да произнасяме Твоите свети имена и да прославяме Твоите качества и деяния, които са способни да ни пречистят от нашите грехове.

5.3.13 О, Върховни Владико, виж славния цар Набхи. Той те моли да изпълниш най-съкровено му желание – да го наградиш със син, подобен на Твоя милост. Това е все

едно да искаш от богаташ шепа зърно. Желанието на Махараджа Набхи да има достоен син е толкова голямо, че той не моли за нищо друго, въпреки че Ти можеш да му дадеш всяка една благословия, включително и правото да се издигне до райските планети или пък да получи освобождение и да се върне в Божието царство.

5.3.14 О, Всевишни, онзи, който не се покланя в лотосовите нозе на великите отдадени, непременно става жертва на илюзорната енергия, която ще му отнеме разума. Ще се намери ли поне един в този свят, който да не е бил отнесен от подобните на отрова вълни на светските наслаждения? Твоята илюзорна, материална енергия е непобедима. Никой не е успял да разбере как действа тя.

5.3.15 О, Господи, Твоите безбройни дела са наистина удивителни. Ние направихме това велико жертвоприношение само за да дадеш син на нашия цар. Това показва, че не сме достатъчно разумни и не разбираме истинската цел на живота. Жертвоприношението ни не е достойно за Твоето внимание, защото се прави с користна цел и поканвайки те на него, нанесохме в Твоите лотосови нозе тежка обида. О, Боже на боговете, Ти винаги проявяваш самообладание и си готов да проявиш Своята безпричинна милост, затова те молим: прости ни това прегрешение.”

5.3.16 Шри Шукадева Госвами каза: „Свещенослужителите, които били почитани от самия цар Набхи, императора на Бхарата-варша, възнасяха молитвите си към Бога в проза /обикновено молитвите са били възнасяни в стихове/ и се кланяха в лотосовите Му нозе. Върховният Господ, повелителят на полубоговете, остана много доволен от жреците и им отговори така.

5.3.17 Върховният Бог каза: „О най-мъдри, Аз съм доволен от вашите молитви. Устите ви винаги изричат истината. Вие помолехте за благословията Ми за цар Набхи, който пожела да зачене син като Мен. Да се изпълни желанието му обаче не е лесно, тъй като Аз съм Върховната Личност, единствен и неповторим. Аз нямам равен и да се намери друг като Мен е невъзможно. Но тъй като всички вие сте достойни *брамини*, не мога да допусна думите ви да са били казани напразно. За Мен *брамините*, притежаващи всички *брамински* добродетели, са все едно Моите собствени уста.

5.3.18 Аз не намирам равен на Себе си и затова сам в образа на всемогъщото си превъплъщение ще вляза лично в утробата на Мерудеви, жената на Махараджа Набхи.

5.3.19 Шукадева Госвами продължи: „Като произнесе тези думи, Върховният Бог изчезна. Царица Мерудеви, жената на Набхи Махараджа, седеше заедно с мъжа си и чу всичко, което каза Бог.

5.3.20 О, Вишнудатта [Махараджа Парикшит], Върховният Бог остана доволен от великите мъдреци, провели жертвоприношението, и се съгласи да изпълни желанието на Махараджа Набхи. Освен това Той реши лично да покаже как трябва да се следват религиозните принципи /предназначени за *брахмачари*, *саняси*, *ванапрастхи* и *грихастхи*, които извършват различни обреди/. И тогава Той слезе в този свят в Своето нетленно духовно тяло, което е неподвластно на *гуните* на материалната природа, и стана син на Мерудеви.

ГЛАВА 4: КАЧЕСТВАТА НА РИШАБХАДЕВА, ВЪРХОВНИЯ БОГ

5.4.1 Шри Шукадева Госвами каза: Бог Ришабхадева, синът на Махараджа Набхи, още при раждането си имаше по тялото си божествени знаци, например на стъпалата – знаме, мълния и др. Това дете се отнасяше еднакво с всички и беше необичайно спокойно и умиротворено. Владееше до съвършенство сетивата и ума си, и макар да го заобикаляха несметни богатства, беше равнодушно към земните удоволствия. Силата и могъществото на сина на Махараджа Набхи растяха с всеки изминал ден и като виждаха невероятните му качества, учените *брамини*, полубоговете, царедворците и обикновените хора искаха именно той да царува на земята.

5.4.2 Скоро след като синът на Махараджа Набхи се появи на този свят стана ясно, че е надарен с всички съвършенства, които възпяват великите поети. Тялото му, белязано с всички божествени знаци, бе прекрасно сложено. Той притежаваше мъжество, сила, красота, слава, очарование и решителност. Като видя всички тези достойнства, Махараджа Набхи си помисли, че синът му е най-добрият измежду хората или е върховното същество. Затова го нарече Ришабха.

5.4.3 Веднъж могъщият цар на небето, Индра, владетел на несметни богатства, завидя на цар Ришабхадева и престана да излива дъжд над планетата, позната като Бхарата-варша. В отговор на това Ришабхадева – Върховният Бог, повелителят на мистичните сили – само леко се усмихна. Разбирайки каква цел преследва Индра, Богът реши да прояви собственото си могъщество и с помощта на вътрешната си енергия *йогамая* напои цялото си царство, Аджанабха, с обилни дъждове.

5.4.4 Мечтите на Махарадж Набхи се сбъднаха – роди му се съвършен син. Изпълнен с бащина нежност, царят през цялото време бе потънал в блаженство. „Скъпи мой сине“ казваше му с треперещ от радост глас. Тези чувства на Махарадж Набхи бяха предизвикани от *йогамая*, под чието влияние той смяташе Върховния Бог, бащата на всички живи същества, за свой син. Богът сам по Своята висша божествена воля бе станал син на Махарадж Набхи и играеше ролята на обикновено дете. Така цар Набхи, изпитвайки невиджано блаженство, отглеждаше трансценденталния си син с огромна любов и преданост.

5.4.5 Когато цар Набхи видя, че синът му е обичан и уважаван както от простите поданици, така и от държавните мъже, той възкачи Ришабхадева на престола и го направи император на света. Възложи му да защитава поданиците си, както предписват Ведите, и Го повери на грижите на мъдрите *брамини*, за да могат с наставленията си да му помагат да управлява царството. След това Махарадж Набхи отиде заедно с жена си Мерудеви в Хималаите, в Бадарикашрама, където с вещина се посвети на аскетизъм с радост в сърцето. Потънал в *самадхи*, той обожаваше Върховния Бог, Нара-Нараяна, всемогъщото въплъщение на Кришна, и след време се възнесе в духовния свят, на Ваикунтха.

5.4.6 О, Махарадж Парикшит, в чест на цар Набхи древните мъдреци са съставили два стиха. Ето първия: „Кой друг е способен да достигне такова съвършенство като Махарадж Набхи? Кой има силата да извърши подобни деяния? Като награда за преданото му служене, самият Върховен Бог се съгласи да му стане син.“

5.4.7 А вторият стих гласи: „Ще се намери ли някой, който би служил на *брамините* по-добре от Махарадж Набхи? Като се поклонил на достойните *брамини*, Махарадж Набхи напълно ги удовлетвори и те проявиха своето *браминско* могъщество, показвайки му лично самия Нараяна, Върховния Бог.“

5.4.8 След като Махарадж Нахби замина за Бадарикашрам, Върховният Бог Ришабхадева се възкачи на престола и видя, че Неговото царство бе полето, където можеше да извършва Своите деяния. Тогава започна да дава личен пример на хората как следва да се изпълняват задълженията на семейния човек. Най-напред се засели в *гурукула*, в *ашрама*, където живеят духовните учители, и под тяхното ръководство заживя живота на *брахмачари*. А когато учението му наближи края си, Той поднесе на наставниците си дарове (*гуру-дакшина*) и след това си създаде семейство. Жена му стана Джаянти, която Той получи в дар от Индра, бога на небето. Тя му роди сто сина, също толкова могъщи и добродетелни като самия Него. Ришабхадева и Джаянти показваха на света образа за идеалния семеен живот, като изпълняваха всички обреди, посочени в Упанишадите и Пураните.

5.4.9 Най-големият син на Ришабхадева, Бхарата, бе велик предан на Бога, надарен с всички възвишени качества. В негова чест тази планета започна да се нарича Бхарата-варша.

5.4.10 След Бхарата, на Ришабхадева и Джаянти им се родиха още деветдесет и девет сина. Деветимата най-големи се казваха Кушаварта, Илаварта, Брахмаварта, Малая, Кету, Бхадрасена, Индрасприк, Видарбха и Киката.

5.4.11-12 Освен тях Кави, Хави, Антарикуша, Прабуддха, Пиппалайна, Авирхотра, Друмила, Чамаса и Карабхаджана бяха много възвишени предани и боговдъхновени проповедници на „Шримад-Бхагаватам“. Те се славеха с непоколебимата си преданост към Вāsудева, Върховния Бог. Затова бяха толкова извисени. За да удовлетвори напълно умовете, аз (Шукадева Госвами) ще ви опиша качествата на тези девет предани по-късно, когато преразказвам беседата на Нарада и Васудева.

5.4.13 По-малките осемдесет и един синове на Ришабхадева и Джаянти (родени след вече изброените деветнадесет), по волята на баща си получиха най-доброто образование и възпитание. Те изучиха Ведите в дълбочина, знаеха как да провеждат ведическите обреди и всичките им постъпки бяха чисти. Така всички те станаха истински свършени *брамини*.

5.4.14 Бог Ришабхадева, възплъщение на Върховния Бог, бе свършено независим, тъй като бе дошъл на земята в Своето вечно, духовно тяло, изпълнено с трансцендентално блаженство. Неподвластен на четирите принципа на материалното страдание - раждането, смъртта, старостта и болестите - Той винаги оставаше свободен от материални привързаности. Неизменно безпристрастен, Той се отнасяше еднакво към всички живи същества. Нещастията на другите Го натъжаваха и на всекиго желаше само добро. Макар Върховният Бог, владетелят на всичко съществуващо, да стои над каквито и да било несвършенства, при все това Той играеше ролята на обикновена обусловена душа и затова стриктно изпълняваше всички предписания на *варнашрама-дхарма*. С течение на времето тези принципи бяха пренебрегнати и Бог Ришабхадева, със собствения си пример и качества, учеше невежите да изпълняват своите задължения в обществото на *варнашрама*. Така Той наложи ред в живота на поданиците си, като им даде възможност да се развият в религиозно и материално отношение, да си спечелят добро име, да имат добри синове и дъщери, да изпитат материалното щастие и накрая да преминат във вечния живот. С напътствията си им показваше, че ако се следват повелите на *варнашрама-дхарма*, може да се достигне свършенство даже и ако човек остане семеен.

5.4.15 Каквито и действия да извършва великият човек, обикновените хора следват примера му.

5.4.16 На Бог Ришабхадева бяха известни всичките съкровени истини на Ведите, включително знанието за всички видове предписани задължения, и въпреки това, като играеше ролята на *кшатрия*, Той следваше наставленията на *брамините*, които Го учеха да владее ума и сетивата си, да проявява търпение и т.н. Така управляваше народа в пълно съответствие със законите на *варнашрама-дхарма*, които гласят, че *брамините* следва да поучават *кшатриите*, а *кшатриите* – да се грижат за благополучието на цялото общество, като направляват *вайшите* и *шудрите*.

5.4.17 Бог Ришабхадева сто пъти извърши жертвоприношенията, описани във Ведите, и с това напълно удовлетвори Бог Вишну. Всички жертвени дарове, свещените съдове и други предмети, необходими за тези жертвоприношения, бяха от най-добро качество. Всеки от тези обреди бе извършен на свещено място и в благоприятно време, от млади и изпълнени с чиста вяра към Бога жреци. Те обожаваша Бог Вишну, а след това предлагаха *вишну-прасад* на полубоговете. Всички тези пищни празнични церемонии донесоха желаните плодове.

5.4.18 Едва ли някой би поискал да стане притежател на нещо измислено, нереално, например на цвете в небето или на мираж. Когато владателят на тази планета, Бхаратаварша, бе Бог Ришабхадева, всички Негови поданици, даже обикновените хора, имаха това, което желаят, и никога не молеха за нищо. Какъв е смисълът да се безпокоиш за онова, което не съществува? Жителите на земята бяха напълно удовлетворени и от нищо не се нуждаеха. Всички те много обичаха царя и тази любов се усилваше с всеки изминал ден, така че не им оставаха никакви желания.

5.4.19 Веднъж когато обикаляше из Своите владения, Ришабхадева, Върховният Бог, стигна страна на име Брахмаварта. По това време там се бяха събрали много учени *брамини*. Те споделяха един с друг мъдрост и всичките синове на Ришабхадева, които също присъстваха на това събиране, ги слушаха внимателно. Тогава Богът, в присъствието на местните жители, даде на синовете си наставления. Въпреки че синовете му и без това се отличаваха с благонравие, религиозност и други добродетели, Ришабхадева реши да им даде напътствия, за да могат в бъдеще да станат съвършени управници на света. Богът се обърна към тях със следните думи.

ГЛАВА 5: НАСТАВЛЕНИЯТА НА БОГ РИШАБХАДЕВА КЪМ
СИНОВЕТЕ

5.5.1 Бог Ришабхадева каза на синовете си: „Скъпи мои момчета, от всички живи същества, приели материално тяло в този свят, онзи, който се е сдобил с човешки облик, не бива да се труди усърдно денем и нощем единствено заради чувствени наслади, достъпни дори за кучетата и свинете, които се хранят с изпражнения. Човек трябва да се заеме с покаяния и аскеза, за да постигне божественото положение да извършва предано служене. Чрез подобни дела сърцето му се пречиства и когато достигне тази позиция, той се сдобива с вечен и блажен живот, който е отвъд материалното щастие и продължава завинаги.

5.5.2 Човек може да стъпи на пътя на освобождението от оковите на материята единствено като отдава служене на изключително напреднали духовни същества. Те биват имперсоналисти и отдадени. Независимо дали иска да се слее с Божието битие или желае да общува с личността на Бога, човек трябва да отдава служене на *махатмите*. За ония, които не се интересуват от подобни занимания и общуват с хора, наслаждаващи се на жени и секс, пътят към ада е открит. *Махатмите* се отнасят еднакво към всички. Те не виждат никаква разлика между едно живо същество и друго. Изключително умиротворени са и са напълно вгълбени в предано служене. Лишени от гняв, те действат за благото на всички, без никога да постъпват лошо. Такива хора са *махатмите*.

5.5.3 Онези, които се вълнуват да съживят своето Кришна съзнание и да усилят любовта си към Бога, не желаят да вършат нищо, което не е свързано с Кришна. Тях не ги интересува общуването с хора, заети да поддържат телата си като се хранят, спят, съвокупляват се и се защитават. Те не са привързани към домовете си, дори и да са семейни. Нито са привързани към съпруга, деца, приятели или богатство, ала същевременно не са и безразлични към изпълнението на задълженията си. Подобни хора се интересуват от припечелването на пари само дотолкова, доколкото да поддържат тялото и душата си заедно.

5.5.4 Когато човек счита чувственото наслаждение за целта на живота, той полудява по материалистичния начин на съществуване и се захваща с всевъзможни греховни дейности. Не знае, че благодарение на миналите си злодеяния се е сдобил с тяло, което, макар да е временно, е причина за неговото нещастие. В действителност живото същество не би следвало да приема материално тяло, ала то му е било дадено, за да задоволява сетивата си. Затова не мисля, че на интелигентния човек подобава отново да се въвлеча в дейности за сетивно наслаждение, благодарение на които постоянно получава материални тела едно след друго.

5.5.5 Докато човек не се запита за духовните ценности в живота, той си остава жертва на страданията, възникващи от невежеството. Независимо дали е греховна или благочестива, *кармата* влачи своите последици. Ако някой е зает с каквото и да било вид *карма*, неговият ум се нарича *карматмака* – завладян от плодоносни дейности. Докато умът е замърсен, съзнанието е замъглено, а докато човек се занимава с плодоносни дейности, той неминуемо ще приема материално тяло.

5.5.6 Когато живото същество е обвито в *гуната* на невежеството, то не разбира нито своята индивидуална душа, нито Върховната Душа, а умът му е подчинен на плодоносни дейности. Така че докато човек не обикне Бог Васудева, който съм самият Аз, той със сигурност ще трябва да се ражда в материално тяло отново и отново.

5.5.7 Дори да е добре образован и мъдър, той е безумец, ако не проумее, че усилията за постигане на чувствени удоволствия са безполезно пилеене на време. Забравяйки собственото си благо, той се стреми да намери щастие в материалния свят. Всичките му

интереси са съсредоточени около дома, който е създаден на основата на сексуални отношения и му носи всевъзможни материални страдания. Такъв човек не е по-добър от глупаво животно.

5.5.8 Привличането между мъжко и женско е основният принцип на материалното съществуване. На основата на тази заблуда, привързваща едно за друго сърцата на мъжете и жените, човек изпитва привличане към своето тяло, дом, притежания, деца, роднини и богатства. По такъв начин той увеличава илюзиите в живота си, мислейки в контекста на „аз и мое“.

5.5.9 Когато здравият възел в сърцето на човека, впримчен в материалния живот благодарение на последиците от предишните му дела, се разхлаби, той се отвръща от привързаността към дом, жена и деца. По такъв начин изоставя основния принцип на материалната илюзия („аз и мое“) и постига освобождение. Така встъпва в трансценденталния свят.

5.5.10-13 О, мои синове, трябва да приемете някой изключително възвишен *парамахамса* за духовен учител. По такъв начин трябва да вложите вярата и любовта си в Мен, Върховния Бог. Трябва да презирате чувствените наслади и да изтърпявате двойственостите на щастие и болка, които са като сезонната смяна на лятото и зимата. Стремете се да осъзнавате нещастното положение на живите същества, които страдат дори на по-висшите планетарни системи. Задавайте философски въпроси за истината. След това извършвайте всякакви въздържания и покаяния в името на преданото служене. Изоставете усилията за сетивно наслаждение и се заемете със служене на Бога. Слушайте беседи за Върховния Бог и винаги общувайте с преданите. Възпявайте и възхвалявайте Върховния Бог, и гледайте на всички по еднакъв начин от духовна гледна точка. Откажете се от враждебността и овладейте гнева и скръбта. Спрете да отъждествявате себе си с тялото и дома си и четете разкритите писания. Живейте в уединение и се упражнявайте в процеса, с чиято помощ изцяло ще сте способни да владеете жизнения си дъх, ум и сетива. Имайте пълна вяра в разкритите писания и във ведическата литература и винаги оставайте целомъдрени. Изпълнявайте предписаните си задължения и избягвайте ненужните разговори. Като винаги мислите за Върховния Бог, придобийте познание от верния източник. Практикувайки по такъв начин *бхакти-йога*, с търпение и вдъхновение ще се издигнете в знанието и ще съумеете да изоставите фалшивото его.

5.5.14 Скъпи мои синове, постъпвайте в съответствие със съветите ми. Бъдете много внимателни. Практикувайки тази йога система, ще се избавите от невежата жажда за плодоносни дейности и възелът на обвързването в сърцата ви ще бъде напълно разсечен. За да напреднете още повече, след това ще трябва да изоставите и самата йога практика. Това означава, че не бива да се привързвате дори към процеса на освобождение.

5.5.15 Ако някой наистина иска да се завърне обратно въкъщи, при Бога, той трябва да счита милостта на Върховния Бог за най-висшето благо и за върховната цел на живота. Ако той е баща, който наставлява синовете си, духовен учител, който поучава учениците си или цар, който напътства поданиците си, трябва да го прави по начина, по който аз ви съветвах. Без да се гневи, трябва неспирно да продължава да дава наставления дори ако неговите ученици, поданици или синове понякога са неспособни да следват заръките му. Невежите хора, заети с всевъзможни видове благочестиви и неблагочестиви дела, трябва да бъдат въввлечени в предано служене по всякакъв начин. Те винаги трябва да избягват плодоносните дейности. Ако човек изостави в *кармичните* окови своите ученици, синове или поданици, които са лишени от трансцендентално виждане, как би могъл той да

постигне добруване? Това е същото като да водиш някой слепец към тъмен кладенец и да го оставиш да падне в него.

5.5.16 Поради невежество, материалистът не знае нищо за истинското си духовно благо, за благотворния път в живота. Той е просто привързан към материалното наслаждение от похотливите си желания и всичките му планове са подчинени на тази цел. Заради временно удовлетворение на сетивата, човек създава общество, изградено на основите на завистта. Тази умствена нагласа го потапя в океан от страдания без дори да осъзнава това.

5.5.17 Ако някой е невеж и се е пристрастил към пътя на *самсара*, как би могъл човек, който е наистина мъдър, милосърден и напреднал в духовното знание, да го въвлече в плодоносни дейности, като по такъв начин още повече да го оплете в материалното битие? Ако някой слепец е поел по грешен път, как би могъл благородният човек да го остави да върви към гибел? Как би могъл да приеме подобен подход? Никой мъдър или добър човек не би допуснал това.

5.5.18 Онзи, който е неспособен да спаси тези, които зависят от него, от пътя на неспирното раждане и смърт, никога не бива да става духовен учител, баща, съпруг, майка или почитан полубог.

5.5.19 Моето трансцендентално тяло (*сач-чид-ананда-виграха* - изпълнено с вечност, знание и блаженство), изглежда досущ като материално човешко тяло, ала не е. То е невъобразимо. Аз не съм принуден от природата да приемам определен вид тяло; приемам тяло по собствената си сладка воля. Сърцето Ми също е духовно и винаги мисля за благополучието на Своите отдадени. Затова вътре в сърцето Ми се намира пътят на преданото служене, който е предназначен за отдадените. Аз съм пропъдил далеч от сърцето си нерелигиозността, *адхарма*, и дейностите, лишени от преданост. Те не Ме влекат. Благодарение на всички тези трансцендентални качества, хората обикновено се обръщат в молитвите си към Мен като Ришабхадева, Върховния Бог, най-добрия сред всички живи същества.

5.5.20 Скъпи мои момчета, всички вие сте родени от сърцето ми, източник на всички духовни качества. Затова не бива да бъдете като завистливите материалисти. Трябва да приемете най-големия си брат Бхарата, който е извисен в преданото служене. Ако се заемете със служене на Бхарата, служенето ви към него ще включва служене и към Мен, и ще управлявате народа по естествен начин.

5.5.21-22 От двете проявени енергии – дух и груба материя – съществата, притежаващи жизнена сила (зеленчуците, тревата, дърветата и растенията) са по-висши от грубата материя (камъни, пръст и т.н.) По-висши от неподвижните растения и зеленчуци са червеите и змиите, които са способни да се движат. По-висши от червеите и змиите са животните с развита интелигентност. По-висши от животните са човешките същества, а по-висши от човешките същества са духовете, понеже не притежават материални тела. По-висши от духовете са *гандхарвите*, а по-висши от тях са *сиддхите*. По-висши от *сиддхите* са *киннарите*, а по-висши от тях са *асурите*. По-висши от *асурите* са полубоговете, а сред полубоговете Индра, небесният цар, е най-висш. По-висши от Индра са преките синове на бог Брахма, такива като цар Дакша, а най-висшият сред синовете на Брахма е бог Шива. Тъй като бог Шива е син на бог Брахма, Брахма бива считан за по-висш, ала и той е подчинен на Мен, Върховния Бог. Понеже Аз съм предразположен към *брамините*, *брамините* са най-добрите от всички.

5.5.23 О, почитаеми брамини, ако питате Мен, никой не е равен на брамините или по-висш от тях в този свят. Не намирам някой, който би могъл да се сравни с тях. След като извършат ритуали в съответствие с ведическите принципи, хората, които знаят мотивите Ми, Ми предлагат храна с вяра и обич през устата на някой брамин. Когато ми бъде поднесена така, Аз изяждам храната в пълно удовлетворение. Истината е, че извличам повече удоволствие от храна, предложена по такъв начин, отколкото от храна, поднесена в жертвения огън.

5.5.24 Ведите са Мое вечно трансцендентално звуково въплъщение. Затова са наричани *шабда-брахма*. В този свят *брамините* старателно изучават всички Веди и тъй като попиват ведическите заключения, те самите също трябва да бъдат считани за олицетворения на Ведите. *Брамините* се намират в най-висшето трансцендентално качество на природата – *саттва-гуна*. Поради това те са непоклатими в овладяването на ума (*шама*), в овладяването на сетивата (*дама*) и в правдивостта (*сатя*). Те тълкуват Ведите в автентичния им смисъл и от милостиво състрадание (*ануграха*) проповядват целта на Ведите на всички обусловени души. Практикуват отречение (*тапася*) и търпение (*титикша*), и осъзнават позицията на живите същества и на Върховния Бог (*анубхава*). Това са осемте характеристики на *брамините*. Затова сред всички живи същества никое не ги превъзхожда.

5.5.25 Аз съм процъфтяващ, всемогъщ и по-висш от бог Брахма и от Индра, царя на небесните планети. Аз съм онзи, който дарява цялото щастие, което се постига в небесното царство по силата на освобождението. При все това *брамините* не искат материални удобства от Мен. Те са много чисти и не желаят да притежават нищичко, а просто се вглъбяват в предано служене на Мен. Нима е нужно да търсят материални облаги от когото и да било друг?

5.5.26 Мои скъпи синове, не бива да завиждате на никое живо същество, било то подвижно или неподвижно. Знаейки, че Аз се намирам вътре в тях, винаги трябва да поднасяте почитта си на всички. По този начин ще поднасяте почит на Мен.

5.5.27 Истинското предназначение на сетивните органи – ума, зрението, речта и всички останали събиращи познание действащи сетива – е да се заемат напълно със служене на Мен. Докато сетивата му не бъдат въввлечени по такъв начин, живото същество не може и да си помисли за измъкване от страшното оплитане в материалното битие, което е досущ като здравето въже на Ямараджа.”

5.5.28 Шукадева Госвами каза: „Ето как великият доброжелател на всички, Върховният Бог Ришабхадева, наставляваше Своите синове. Макар да бяха съвършено образовани и културни, Той ги напътстваше просто за да установи пример как един баща трябва да поучава синовете си преди да се е оттеглил от семейния живот. *Санньасите*, които вече не са обвързани от плодоносните дейности и които са се заели с предано служене, след като всичките им материални желания са стихнали, също се учат от тези инструкции. Бог Ришабхадева наставляваше своите сто сина, най-големият от които, Бхарата, беше много напреднал отдаден и беше последовател на *вайшнавите*. Богът възкачи най-големия си син на престола, за да управлява целия свят. После, макар да остана у дома си, Бог Ришабхадева заживя като безумец, гол и с разчорлени коси. Сетне Богът прие жертвения огън вътре в себе си и напусна Брахмаварта, за да скита из целия свят.

5.5.29 След като прие образа на *авадхута*³, велик светец без материални грижи, Бог Ришабхадева се движеше сред човешкото общество като глухоням слепец, като бездушен камък, като призрак или като луд. Макар хората да го наричаха с подобни прозвища, Той оставаше безмълвен и не отвърщаше на никого.

5.5.30 Ришабхадева започна да скита из градове, села, мини, провинции, долини, градини, военни станове, пасбища, чифлици, странноприемници, хълмове, лесове и отшелнически обители. Където и да идеше, всички лоши същества се тълпяха около Него, точно както мухите наобикалят слона, излязъл от гората. Навсякъде го заплашваха, биеха го, уринираха върху Него и го заплюваха. Понякога хората хвърляха по Него камъни, нечистотии и смет, а понякога пърдяха пред Него. Наричаха Го с всевъзможни лоши имена и му създаваха всякакви трудности, ала Той нехаеше за това, защото знаеше, че на тялото е предопределен подобен край. Той живееше в духа и, пребивавайки в духовната си слава, не се интересуваше от всички тези материални обиди. С други думи, разбираше съвсем ясно, че материята и духът са отделни, и нямаше телесна представа за живота. Така, без да се гневи на никого, Той бродеше из целия свят самичък.

5.5.31 Ръцете, нозете и гръдният кош на Бог Ришабхадева бяха много издължени. Раменете, лицето и крайниците Му бяха изключително фини и симетрични в пропорциите си. Устните Му бяха прекрасни, разкрасени от непринудена усмивка и Той изглеждаше още по-красив с червеникавите си очи, широки като листица на току-що разцъфнал лотос, покрит с роса в ранна утрин. Ирисите на очите Му бяха толкова утешаващи, че премахваха всички скърби на оня, който ги зърнеше. Челото, ушите, шията, носът и всички останали черти на лика Му бяха изключително красиви. Нежна усмивка постоянно разхубавяваше лицето Му, което привличаше сърцата дори на омъжените жени, сякаш ги пронизваха стрелите на Купидон. Главата Му бе увенчана с гъсти и къдрави сплътсени кестеняви коси. Те бяха разчорлени, а тялото му немито и оставено без никакви грижи. Изглеждаше като обсебен от дух.

5.5.32 Когато Бог Ришабхадева видя, че повечето хора бяха зле настроени към мистичната йога, която практикуваше, Той възприе държанието на питон, за да противодейства на тяхното неприемане. Застана на едно място и легна. Хранеше се и пиеше, лежейки, и така изпускаше урина и изпражнения, в които се въргальше. В действителност Той оцапа цялото си тяло в собствените си изпражнения и урина, за да не могат тези, които Му се противопоставяха, да Го приближават и притесняват.

5.5.33 Тъй като Бог Ришабхадева продължаваше да остава в това състояние, хората не го притесняваха, макар от изпражненията и урината Му да не излизаше никаква лоша миризма. Тъкмо напротив, те бяха тъй уханни, че изпълваха осем мили околоръст с приятен аромат.

5.5.34 Така Бог Ришабхадева следваше поведението на кравите, елените и враните. Понякога се преместваше, а понякога седеше на едно място. Понякога лягаше, държейки се досущ като кравите, елените и враните. Той се хранеше, пиеше, изпускаше изпражнения и урина като тях, и по такъв начин измамваше хората.

5.5.35 О, Царю Парикшит, просто за да покаже на всички йоги мистичния процес, Бог Ришабхадева, частичната експанзия на Бог Кришна, извършваше чудни дела. В действителност Той беше господарят на освобождението и беше изцяло потопен в трансцендентално блаженство, което нарастваше хилядократно. Бог Кришна, Вāсудева,

³ юродив

синът на Васудева, е изначалният източник на Бог Ришабхадева. Не съществува разлика в Тяхната същност, затова и Бог Ришабхадева пробуди признаците на любовта като плач, смях и трепет. Той винаги бе потънал в трансцендентална любов. По тази причина всички мистични сили Го споходиха по автоматичен начин: беше способен да се носи из пространството с бързината на мисълта, да се появява и да изчезва, да влиза в телата на другите и да вижда далечни неща. Но макар да умееше всичко това, Той не прилагаше на дело тези сили.

ГЛАВА 6: ДЕЙНОСТИТЕ НА БОГ РИШАБХАДЕВА

5.6.1 Цар Парикшит попита Шукадева Госвами: „О, господарю, за тези, които имат безупречно чисти сърца и притежават знание, постигнато с практикуването на *бхакти-йога*, привързаността към плодоносните дейности бива напълно изпепелена. В такива хора силите на мистичната йога автоматично се проявяват от само себе си. Но те не причиняват страдания. Защо тогава Бог Ришабхадева ги пренебрегва?”

5.6.2 Шрила Шукадева Госвами отвърна: „Мой скъпи царю, ти зададе правилен въпрос. Хитрият ловец не се доверява на животните, които е хванал, защото те могат да избягат. Така и тези, които са напреднали в духовния живот, не се доверяват на ума. На практика те винаги остават бдителни и следят действията му.

5.6.3 Всички издигнати учени се придържат към това мнение. Умът по природа е много неспокоен и никой не бива да се сприятелява с него. Ако напълно се доверим на ума, той може да ни предаде във всеки един момент. Даже бог Шива се съблазнил, гледайки прекрасната форма Мохини на Господ Кришна и Саубхари Муни също така паднал от зрялата позиция на йогийското съвършенство.

5.6.4 Порочната жена много лесно тръгва след любовника си и често се случва така, че нейният съпруг загива от насилствена смърт чрез ръката на любовника. Ако един йоги дава свобода на ума си и не го сдържа, то умът с лекота го предава в лапите на враговете, такива като похот, гняв и алчност, и те без съмнение убиват този йоги.

5.6.5 Умът е истинската причина за похотта, гнева, гордостта, алчността, скръбта, илюзията и страха. Заедно те ни приковават с железни окови към плодоносните дейности. Как може ученият човек да се довери на ума?

5.6.6 Бог Ришабхадева бе глава на всички царе и императори в тази вселена, но приемайки одеждите и езика на *авадхута*, той се държеше буквално като глупав и материално обусловен човек. Така никой не можеше да проумее какво бе неговото божествено съкровище. Той се държеше по този начин само за да научи всички йоги как да напуснат тялото си. В същото време запази изначалното си положение на пълна експанзия на Бог Вāsудева, Кришна. Оставащ винаги в това положение, Той се отказа от своите забавления като Бог Ришабхадева в този материален свят. Ако, следвайки стъпките на Бог Ришабхадева, човек може да напусне своето фино тяло, няма никакво съмнение, че повече няма да приеме материално тяло.

5.6.7 Всъщност Бог Ришабхадева нямаше материално тяло, но благодарение на *йогамая* смяташе своето тяло за материално. Тъй като играеше ролята на обикновено човешко същество, Той се отказа от мислите, отъждествяващи Го с тялото. Следвайки този принцип, започна да странства по целия свят. Докато пътешестваше, стигна до провинция Карната в Южна Индия и пресече Конка, Венка и Кутака. Въпреки че нямаше планове да пътува по този начин, Той стигна до областта Кутакачала и влезе в гората. Сложи камъни в устата си и започна да броди из гората гол и с разпуснати коси като луд.

5.6.8 Докато блуждаеше из гората, пламна горски пожар. Този огън бе предизвикан от триенето на бамбука, който се клати от вятъра. В този огън изгоряха до пепел цялата гора в близост до Кутакачала и тялото на Бог Ришабхадева.”

5.6.9 Шукадева Госвами каза: „О, Махарадж, царят на Конка, Венка и Кутака, когото наричаха Архат, чу за дейностите на Ришабхадева и подражавайки на принципите му, създаде нова религиозна система. Използвайки преимуществата на *кали-юга*, епохата на греховните дейности, цар Архат, бидейки заблуден, се отказа от *ведическите* принципи, в които няма риск, и състави нова религиозна система в противоположност на Ведите. Така

бе сложено начало на Джайн *дхарма*. Множество други така наречени религии до голяма степен следват тази атеистична система.

5.6.10 Тези, които са най-низши сред хората и са заблудени от илюзорната енергия на Бога, изоставят *варнашрама-дхарма* и нейните правила и норми за поведение. Те се отказват от къпането три пъти на ден и от обожанието на Бога. Изоставяйки пречистването и пренебрегвайки Върховния Бог, се ръководят от нелепи принципи. Поради нередовното къпане или нередовното почистване на устната кухня, те са винаги нечисти и ходят с разрошени коси. Следвайки измислена религия, процъфтяват. В течение на епохата кали хората все повече ще са склонни към нерелигиозни системи. Следователно тези хора естествено ще се присмиват на *ведическия* авторитет, на последователите на Ведите, на *брамините*, на Върховния Бог и на Неговите предани.

5.6.11 Хората от низшите класи поради невежеството си изобретяват нови религиозни системи, които се отклоняват от *ведическите* принципи. Следвайки свои собствени умствени измислици, те автоматично попадат в най-тъмните райони на битието.

5.6.12 В *кали-юга* хората като цяло са под влиянието на *гуните* на страстта и невежеството. Бог Ришабхадева се появи именно заради това – за да ги спаси от обятията на *мая*.

5.6.13 Издигнатите учени описват трансценденталните качества на Ришабхадева така: „О, тази суетна планета съдържа седем океана и множество острови и континенти, от които Бхарата-варша се счита за най-благочестивата. Жителите на Бхарата-варша са привикнали да възхваляват дейностите на Върховния Бог в неговите възплъщения, такива като Бог Ришабхадева и други. Всички тези дейности са много благоприятни за процъфтяването на цялото човечество.

5.6.14 Какво мога да кажа за династията Прияврата, която е чиста и много прославена? Върховният Бог, изначалната Божествена Личност, се възплъти като потомък на тази династия и спазваше религиозните принципи, които могат да освободят всеки от резултатите на плодоносните дейности.

5.6.15 Кой мистичен йоги може да последва примера на Бог Ришабхадева дори в ума си? Бог Ришабхадева отхвърли всички видове йогийски съвършенства, които другите йоги жадуват да постигнат. Кой от тези йоги може да се сравни с Бог Ришабхадева?”

5.6.16 Шукадева Госвами продължи: „Бог Ришабхадева е господар на цялото *ведическо* знание, на човешките същества, на полубоговете, на кравите и на *брамините*. Аз вече описах Неговите чисти трансцендентални дела, които могат да неутрализират греховете на всички живи същества. Този разказ за забавленията на Бог Ришабхадева е източник на всичко благоприятно. Който го слуша с внимание и който разказва за него, следвайки стъпките на *ачариите*, непременно постига чисто неподправено предано служене в лотосовите нозе на Бог Вāсудева, Върховната Личност.

5.6.17 Отдадените винаги се къпят в преданото служене, за да се избавят от различните страдания на материалното съществуване. Така се наслаждават на върховно блаженство и олицетвореното освобождение идва да им служи. Въпреки това те не приемат това служене, даже ако им е предложено от самия Върховен Бог. За преданите освобождението [*мукти*] е крайно незначително, защото постигайки трансцендентално любовно служене към Бога, те имат всичко, което са желали, и се издигат над материалните копнежи.”

5.6.18 Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, Върховният Бог Мукунда в действителност е поддръжникът и попечителят на всички членове на династиите на Пандавите и Ядавите. Той е твой духовен учител, почитаемо Божество, приятел и Този, който управлява дейностите ти. Да не говорим, че понякога служи на семейството ти като пратеник или слуга. Той работеше като най-обикновен прислужник. Онези, които се стремят да постигнат благосклонността на Господа, много лесно получават от Него освобождение. Но шансът да Му се отдаде пряко служене е много трудно постижим.

5.6.19 Върховната Личност, Бог Ришабхадева, напълно осъзнаваше истинската си идентичност, затова бе самодостатъчен и не желаше външни удоволствия. Нямахше нужда да се стреми към успех, тъй като бе напълно удовлетворен вътре в Себе си. Тези, които напразно се занимават с телесни концепции и потъват в материално съзнание, не осъзнават какво е наистина добро за тях. Проявявайки Своята безпричинна милост, Бог Ришабхадева ги учеше кои са всъщност и каква е целта на живота. Затова ние поднасяме нашите дълбоки почитания на Господа, който се появи като Бог Ришабхадева.

ГЛАВА 7: ДЕЙНОСТИТЕ НА ЦАР БХАРАТА

5.7.1 Шукадева Госвами продължи да говори на Махараджа Парикшит: „Скъпи мой царю, Бхарата Махараджа беше най-извисен предан. Следвайки заповедите на баща си, който бе вече решил да го възкачи на трона, той управляваше земята подобаващо. Докато Бхарата Махараджа управляваше цялата планета, следвайки заръката на баща си, той се ожени за Панчаджани, дъщерята на Вишварупа.

5.7.2 Тъй както фалшивото его създава фини сетивни обекти, Махараджа Бхарата създаде пет сина в утробата на съпругата си Панчаджани. Тези синове бяха наречени Сумати, Ращтрабхрита, Сударшана, Аварана и Дхумракету.

5.7.3 Някога тази планета бе позната като Аджанабха-варша, но след царуването на Бхарата Махараджа стана известна като Бхарата-варша.

5.7.4 Махараджа Бхарата бе много учен и опитен цар на тази земя. Ангажиран в съответстващите си задължения, той управляваше по съвършен начин. Махараджа Бхарата обичаше гражданите тъй, както ги обичаха баща му и дядо му. Той управляваше земята, поддържайки ги ангажирани с предписаните им задължения.

5.7.5 Със силна вяра Цар Бхарата правеше различни жертви. Извършваше жертвоприношенията, известни като *агни-хотра*, *дараша*, *пурнамаса*, *чатурмаса*, *пашу-ягя* (включваща приношение на кон) и *сома-ягя* (включваща приношение на напитката *сома-раса*). Понякога тези жертвоприношения биваха изпълнени в цялост, а понякога - частично. Във всеки случай правилата на *чатурхотра* бяха следвани стриктно при всички жертвоприношения. По този начин Махараджа Бхарата обожаваше Върховния Бог.

5.7.6 В началото на различните жертвоприношения в името на религията Махараджа Бхарата принасяше резултата на Върховния Бог, Вāsудева. С други думи той извършваше всички яги за удовлетворението на Бог Вāsудева, Кришна. Махараджа Бхарата разсъждаваше, че след като всички полубогове, разяснени във Ведическите химни, са различни части от тялото на Вāsудева, те са Му подвластни. Това знание освободи Махараджа Бхарата от всички материални замърсявания като привързаност, похот и алчност. Докато свещениците се готвеха да принесат жертвените елементи, Махараджа Бхарата ясно осъзна, че приношенията към различните полубогове са всъщност приношения към различните крайници на Бога. Например Индра е ръката на Върховния Бог, а Сурия (слънцето) е окото Му. Посредством това Махараджа Бхарата заключи, че жертвите, принесени към различните полубогове, са всъщност принесени на различните крайници на Бог Вāsудева.

5.7.7 Така чрез жертвени обреди Махараджа Бхарата напълно пречисти сърцето си от материални замърсявания. С всеки отминал ден той все по-силно отдаваше предано служене на Вāsудева, Бог Кришна. Бог Кришна, синът на Васудева, е изначалната личност на Господ, проявен като Свръхдуша (Параматма), както и като безличностния Брахман. Йогите медитират върху Параматма, разположена в сърцето, *ягите* обожават безличностния Брахман като Абсолютната Истина, а преданите обожават Вāsудева, Върховния Бог, чието трансцендентално тяло е описано в *шастрите*. Тялото Му е украсено с Шриватса, скъпоценния камък Каустубха и цветен гирлянд, а в ръцете си държи раковина, диск, боздуган и лотосов цвят. Предани като Нарада непрестанно мислят за Него в сърцата си.

5.7.8 Съдбата отреди на Махараджа Бхарата да се наслаждава на пищните материални блага хиляда пъти по десет хиляди години. Когато този период приключи, той се оттегли от семейния живот и раздели между синовете си богатството, което бе получил от

предците си. Напусна изпълнения с богатства бащин дом и се отправи към Пулаха-ашрама, намиращ се в Харидвар. Там човек може да се сдобие с *шалаграма-шила*.

5.7.9 В Пулаха-ашрама Върховният Бог Хари става видим за Своя предан, удовлетворявайки желанията му поради трансценденталната обич, която изпитва към него.

5.7.10 Гандаки, най-добрата от всички реки, е в Пулаха-ашрама. Мраморните камъчета *шалаграма-шила* пречистват всички тези места. От горната и долната страна на всяко камъче се виждат кръгове, наподобяващи пъп.

5.7.11 Махараджа Бхарата живееше сам в градините на Пулаха-ашрама и събираше разнообразни цветове, вейки и листенца от *туласи*. Той вземаше вода от река Гандаки, а също и различни корени, плодове и луковици. От всичко това приготвяше храна на Върховния Бог Вāsудева и бе щастлив като Го обожаваше по този начин. Така сърцето му бе напълно чисто и у него нямаше и най-малко желание за материално наслаждение. Всички земни желания изчезнаха. В тази устойчива позиция, той почувства пълно удовлетворение и беше в състояние на предано служене.

5.7.12 Така този велик предан Махараджа Бхарата бе постоянно зает с предано служене на Бога. Любовта му към Вāsудева, Кришна, нарастваше по естествен начин и разтапяше сърцето му. Впоследствие той постепенно изгуби всякаква привързаност към предписания и ритуали. Космите по тялото му настръхваха и всички телесни принципи на екстаз се проявяваха. Сълзите се стичаха от очите му толкова силно, че не бе способен да вижда. Така той непрестанно медитираше върху червеникавите лотосови нозе на Бога. По това време сърцето му, подобно на езеро, бе изпълнено с водата на екстатичната любов. Когато умът му се потопа в това езеро, той забрави дори предписаното служене към Бога.

5.7.13 Махараджа Бхарата изглеждаше много красив. Пищната му къдрава коса беше мокра от трикратното къпане всеки ден. Бе облечен с еленска кожа. Обожаваше Бог Нараяна, обитаващ недрата на слънцето, чието тяло е съставено от златен блясък. Възпявайки химните, дадени в Риг Веда, и рецитирайки следния стих, Махараджа Бхарата обожаваше Бог Нараяна по изгрев слънце.

5.7.14 "Върховният Бог се намира в чистата добродетел. Той озарява цялата вселена и дарява всички благословии на Своите предани. Богът е създал вселената от собствената си духовна мощ. По Собствено желание Той проникна вселената като Сврхъдуша и посредством силата на различните си енергии, поддържа всички живи същества, които желаят материално наслаждение. Нека поднеса почитанията си на Бога, даряващ интелигентност."

ГЛАВА 8: ОПИСАНИЕ НА ХАРАКТЕРА НА БХАРАТА
МАХАРАДЖА

5.8.1 Шри Шукадева Госвами продължи: „Скъпи царю, един ден, след като приключи с утринните си задължения - пречистване, уриниране и къпане - Махараджа Бхарата приседна за малко на брега на река Гандаки и започна да възпява *мантрата* си, започвайки с *омкара*.

5.8.2 О царю, докато Бхарата Махараджа седеше на брега на реката, една много жадна кошута приближи, за да пие.

5.8.3 Докато кошутата пиеше с голямо удовлетворение, съвсем от близко се чу много силен лъвски рев. Това бе плашещо за всяко живо същество и кошутата също го чу.

5.8.4 По природа кошутата се страхува да не бъде убита и винаги се оглежда подозрително. Тя се притесни много, когато чу гръмкия рев на лъва. Оглеждайки се с тревожни очи, макар да не бе утолила жаждата си, веднага скочи през реката.

5.8.5 Кошутата бе бременна и когато подскочи от страх, бебето елен изпадна от утробата ѝ в прииждащите води на реката.

5.8.6 Отделена от стадото си и съкрушена от загубата на бебето си, след като прекоси реката, черната кошута се отчая. Нещо повече, тя падна в една пещера и умря на място.

5.8.7 Великият цар Бхарата, който седеше на брега на реката, видя малкото еленче, лишено от майка си, да се носи по водата. Тази гледка предизвика у него голямо състрадание. Като истински приятел, той извади бебето еленче от вълните и знаейки, че е без майка, го отнесе в *ашрама* си.

5.8.8 Постепенно Махараджа Бхарата много обикна еленчето. Той започна да го отглежда и да се грижи за него, давайки му трева. Винаги внимаваше да го опази от нападенията на тигри и други животни. Когато го сърбеше, той го галеше и винаги се стараше да му е удобно. Понякога го целуваше от обич. Привързан към отглеждането на елена, Махараджа Бхарата пренебрегна правилата и предписанията за напредък в духовния живот и постепенно забрави да обожава Върховния Бог. След няколко дни той забрави всичко за духовния си напредък.

5.8.9 Великият цар Махараджа Бхарата започна да си мисли: „За беда този безпомощен млад елен изгуби роднините и приятелите си и се приюти при мен по силата на времето, което е представител на Върховния Бог. Не познава никого освен мен, тъй като аз се превърнах в негов баща, майка, брат и роднина. Така еленът вижда нещата и има пълна вяра в мен. Не бива да съм завистлив и да мисля, че заради еленчето ще бъде разрушено собственото ми благо. Със сигурност трябва да го отгледам, да го пазя, да му угаждам и да го милвам. Как бих могъл да го пренебрегна, след като е приело подслон при мен? Въпреки че притеснява духовния ми живот, осъзнавам, че безпомощна личност, която е приела подслон, не може да бъде пренебрегната. Това би било жестока грешка.

5.8.10 Въпреки че принадлежи към ордена на отречението, напредналият със сигурност изпитва състрадание към страдащите живи същества. Човек несъмнено трябва да пренебрегне собствения си интерес, въпреки че може да е много важен, за да закриля този, който се е отдал.”

5.8.11 Поради привързаността си към елена, Махараджа Бхарата лягаше с него, разхождаше се с него, къпеше се и дори ядеше с него. Така сърцето му се привърза с любов към елена.

5.8.12 Когато искаше да отиде в гората да набере трева *куша*, цветя, дървесина, листа, плодове, корени и вода, Махараджа Бхарата се страхуваше, че кучета, чакали, тигри и други жестоки животни биха убили елена. Затова винаги го взимаше със себе си, когато влизаше.

5.8.13 Вътре в гората поради детското си поведение животното изглеждаше много трогателно в очите на Махараджа Бхарата. Той дори взимаше елена на раменете си и от обич го носеше. Сърцето му бе тъй изпълнено със силна любов към елена, че понякога го държеше в скута си, а когато спеше - на гърдта си. Така той изпитваше силно удоволствие, грижейки се за животното.

5.8.14 Когато Махараджа Бхарата обожаваше Бога или бе ангажиран с някоя ритуална церемония, дори недовършил дейностите си, от време на време ставаше и поглеждаше къде е еленът. Търсеше го и когато се увереше, че на еленчето му е удобно, умът и сърцето му бяха удовлетворени. Той даряваше благословиите си на елена, казвайки "Мило еленче, нека бъдеш щастлив във всяко отношение."

5.8.15 Ако понякога се случеше така, че Махараджа Бхарата не можеше да види елена, умът му силно се тревожеше. Той се превръщаше в скъперник, който, веднъж сдобил се с богатства, ги бе изгубил и силно страдеше. Когато еленът изчезнеше, той се изпълваше с тревога и ридаше поради раздялата. Така ставаше подвластен на илюзията и си мислеше:

5.8.16 Бхарата Махараджа мислеше: „Ех, еленът сега е безпомощен. Аз съм толкова нещастен, а умът ми е като хитър ловец, защото все е изпълнен с жестокост и измамни склонности. Еленът вложи вярата си в мен, тъй както добрият човек, който има естествена склонност към доброто държание, забравя лошите постъпки на лукав приятел и му вярва. Въпреки че съм доказано безверен, дали този елен ще се завърне и ще вложи вярата си в мен?

5.8.17 Уви, възможно ли е да зърна отново това животно, закриляно от Бога и безстрашно към тигри и други животни? Дали ще го видя пак да се разхожда, пасейки крехка трева из градината?

5.8.18 Не зная, но еленът може да е изяден от вълк или от куче, или от стадо глигани, или пък от тигъра, който броди сам.

5.8.19 Уви! Когато слънцето изгрее, започват всички благоприятни неща. За съжаление за мен те не започнаха. Богът на слънцето е олицетворение на Ведите, ала аз съм лишен от всякакви *ведически* принципи. Сега богът на слънцето залязва, а бедното животно, което ми вярваше откак майка му умря, не се е завърнало.

5.8.20 Този елен е досущ като принц. Кога ли ще си дойде? Кога отново ще покаже своите толкова приятни дейности? Кога отново ще утеши раненото ми сърце? Със сигурност не притежавам благочестиви качества, инак еленът щеше да се е завърнал досега.

5.8.21 Уви, докато си играеше с мен, малкото еленче виждаше как със затворени очи имитирам медитация, обикаляше разгневено от любов и безстрашно ме докосваше с върховете на крехките си рогца, досущ като капки вода.

5.8.22 Когато поставях жертвените елементи върху тревата *куша*, играейки си, еленът докосваше тревата със зъбите си и по този начин я замърсяваше. Когато му се скарвах,

той се отдръпваше и веднага ставаше плах и сядаше неподвижен, точно като сина на свята личност. Така спираше да си играе.”

5.8.23 След като изрече тези слова на луд човек, Махараджа Бхарата стана и излезе. Виждайки следите на елена по земята, той ги възхвали с любов, казвайки: „О, щастливи Бхарата, твоите отречения са много незначителни в сравнение с покаянието и отречението, на които се подлага тази планета земя. Поради суровите покаяния, стъпалата на елена, тъй малки, красиви, светли и меки, са се отпечатали на повърхността на тази щастлива планета. Този низ от следи показва на личност като мен, ограбена от загубата на елена, че животното е преминало през гората и мога да възстановя изгубеното си богатство. Благодарение на тези стъпки, земята се е превърнала в подходящо място за извършване на жертвоприношения към полубоговете от *брамини*, копнеещи за райски планети или освобождение.”

5.8.24 Махараджа Бхарата продължи да говори като луд. Забелязвайки над главата си тъмните следи по лика на изгряващата луна, напомнящи елен, той каза: „Възможно ли е луната, която е толкова мила към нещастния човек, да бъде снизходителна и към моя елен, знаейки, че се е отдалечил от дома и е лишен от майка? Тази луна е дала подслон на елена само за да го закриля от страховитите нападения на лъвовете.”

5.8.25 Усещайки лунното сияние, Махараджа Бхарата продължи да говори като умопомрачен човек. Той каза: „Синчето на кошутата ми бе тъй скъпо и толкова послушно, че раздялата с него ме кара да се чувствам сякаш съм загубил собствен син. Поради изпепеляващата треска на тази раздяла, страдам сякаш в пламъците на горски пожар. Сърцето ми изгаря като лилия на сухо. Съзирайки ме така нещастен, луната явно полива сияйния си нектар върху ми, както приятел хвърля вода по друг приятел в силна треска. По този начин луната ми носи щастие.”

5.8.26 Шукадева Госвами продължи: „Скъпи царю, така Бхарата Махараджа бе завладян от непреодолимо желание, проявено под формата на елен. Заради плодоносните резултати от предходните си дейности, той пропадна от мистичната йога, отречението и обожанието на Върховния Бог. Ако не поради предходните си дейности, как би могъл да бъде привлечен от елен, след като се отказа от компанията на собствения си син и семейство, считайки ги за пречки по духовния път? Как би могъл да демонстрира такава необузdana обич към елен? Това определено се дължеше на предишната му *карма*. Царят бе толкова завладян от игрите и грижата за елена, че пропадна от духовните си практики. Когато му дойде времето, неизбежната смърт застана пред него, тъй както отровна змия се промъква в миша дупка.

5.8.27 В момента на смъртта царят видя, че еленът седеше до него и тъжеше за смъртта му досущ като собствен син. Всъщност умът на царя бе погълнат от мисли за тялото на елена и впоследствие - като тези, лишени от Кришна съзнание - той напусна света, елена и материалното си тяло, и получи тялото на елен. Имаше, обаче, едно предимство. Въпреки че загуби човешкото си тяло и получи тяло на елен, той не забрави случките от последния си живот.

5.8.28 Въпреки че бе в еленско тяло, поради устойчивото предано служене в предишния си живот Бхарата Махараджа можеше да разбере причината за своето раждане в това тяло. Обмисляйки предишния и настоящия си живот, той неспирно се разкайваше за дейностите си, говорейки по следния начин.

5.8.29 В тялото на елен Бхарата Махараджа започна да ридае: „Какво нещастие! Изпаднах от пътя на себеосъзнатите. Отказах се от истинските си синове, съпруга и дом, за да напредна в духовния живот, и приех подслон на самотно свято място на сред гората. Станах себеконтролиран и себеосъзнат и непрестанно се занимавах с предано служене, слушане, мислене, възпяване, обожание и помнене на Върховния Бог, Вāsудева. Практиката ми бе така успешна, че умът ми бе винаги потънал в предано служене. Поради материалната ми глупост, обаче, умът ми отново се привърза, този път към елен. Сега получих еленско тяло и пропаднах надалеч от преданите си практики.

5.8.30 Въпреки че Бхарата Махараджа получи тялото на елен, чрез постоянно покаяние той стана свършено непривързан към всичко материално. Той не разкри тези неща на никого и напусна майка си сърна на мястото, известно като Планината Каланджара, където се бе родил. Отново отиде в гората Шалаграма и в *ашрама* на Пуластя и Пулаха.

5.8.31 Оставайки в този *ашрам*, великият цар Бхарата Махараджа вече много внимаваше да не стане жертва на лоша компания. Без да споделя миналото си с никого, той остана в този *ашрам* и ядеше само сухи листа. Не бе точно сам, тъй като с него бе Свръхдушата. По този начин чакаше смъртта в еленското тяло. Къпейки се на това свято място, накрая той остави това тяло.

ГЛАВА 9: ИЗКЛЮЧИТЕЛНИЯТ ХАРАКТЕР НА ДЖАДА БХАРАТА

5.9.1-2 Шрила Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, след като напусна тялото на елен, Бхарата Махараджа се прероди в изключително чисто *браминско* семейство. Имаше един *брамин*, принадлежащ към династията Ангира. Той бе цял изпълнен с *брамински* качества. Бе способен да овладява ума и сетивата си, бе изучавал *ведическата* литература и останалите допълнителни писания. Беше много вещ в раздаването на подаяния и винаги беше удовлетворен, търпелив, изключително благороден, мъдър и независтлив. Бе постигнал себеосъзнаване и бе зает в служене на Бога. Неспирно пребиваваше в транс. Той имаше девет също толкова свършени синове от първата си съпруга, а от втората се сдоби с близнаци – брат и сестра, от които момчето се казва, че бе най-възвишеният сред преданите и най-великият сред царете Бхарата Махараджа. Ето историята за раждането му след като напусна тялото на елена.

5.9.3 Тъй като бе специално надарен с милостта на Бога, Бхарата Махараджа имаше способността да си спомня събитията от предишния си живот. Макар да получи тяло на *брамин*, той въпреки това много се боеше от своите приятели и роднини, които не бяха предани на Бога. Винаги бе много внимателен в подобно общуване, понеже се страхуваше, че може отново да пропадне. Затова се представяше в очите на хората за безумец – глупав, сляп и глух – за да не опитват другите да го заговорят. По такъв начин той се избави от лошо общуване. Вътре в себе си винаги мислеше за лотосовите нозе на Бога и възпяваше славата Му, което спасява човека от оковите на плодоносните дейности. Ето как той се спаси от нападките на не-отдадените си другари.

5.9.4 Умът на бащата *брамин* винаги бе изпълнен с обич към сина му Джада Бхарата (Бхарата Махараджа). Затова той постоянно беше с момчето. Тъй като Джада Бхарата бе непригоден за *грихастха-ашрама*, просто изпълняваше докрай пречистващите процеси на *брахмачария-ашрама*. Въпреки че Джада Бхарата не искаше да последва напътствията на баща си, при все това *браминът* го наставляваше как да поддържа чистота, как да се мие и къпе, понеже считаше, че синът трябва да бъде съветван от бащата.

5.9.5 Джада Бхарата се държеше пред баща си като глупак, въпреки че баща му съвсем правилно го напътстваше във *ведическото* знание. Той постъпваше така, за да проумее баща му, че е непригоден за наставления и да се откаже да го поучава по-нататък. Държеше се по напълно противоположен начин. Макар да му се казваше да си мие ръцете след като е ходил по нужда, той ги миеше преди това. Все пак баща му настояваше да му дава *ведически* съвети през пролетта и лятото. Стараеше се да го научи на Гаятри *мантрата*, както на *омкара* и *вахрити*, ала дори след четири месеца не бе успял да го научи.

5.9.6 Бащата на Джада Бхарата смяташе сина си за свое сърце и душа и затова бе много привързан към него. Считаше, че е мъдро да образова подобаващо сина си и вгълбен в това безуспешно усилие, се стремеше да го научи на правилата и предписанията на *брахмачария* – включително и съблюдаването на *ведически* обети, чистота, изучаване на Ведите, предписани методи, служене на духовния учител и метода за поднасяне на огнени жертвоприношения. Той всячески се стараеше да обучи сина си във всичко това, ала всичките му усилия се проваляха. В сърцето си се надяваше, че синът му ще стане образован учен, но всичките му опити пропадаха. Както всеки друг, този *брамин* бе привързан към дома си и бе забравил, че един ден ще умре. Смъртта, обаче, не беше забравила. Когато удари часът, тя дойде и го отнесе.

5.9.7 Тогава по-младата съпруга на *брамина*, след като повери двете си деца близнаци – момчето и момичето – на по-възрастната съпруга, замина за Питрилока, умирайки доброволно заедно със съпруга си.

5.9.8 След като бащата умря, деветимата полу-братя на Джада Бхарата, които го считаха за безмозъчен глупец, прекратиха бащиното усилие да даде на Джада Бхарата пълно образование. Братята на Джада Бхарата бяха изучили трите Веди – Риг Веда, Сама Веда и Яджур Веда – които силно окуражават плодоносните дейности. Деветимата братя не бяха ни най-малко духовно просветлени по отношение на преданото служене на Бога. Затова бяха неспособни да проумеят възвишената позиция на Джада Бхарата.

5.9.9-10 Деградиралиите хора в действителност не са по-добри от животни. Единствената разлика е, че животните имат по четири крака, а такива люде имат по два. Тези двукраки, подобни на животни хора, наричаха Джада Бхарата луд, тъп и глухоням. Отнасяха се лошо към него, а Джада Бхарата се държеше пред тях като безумец – глух, сляп и невменяем. Не роптаеше, нито се опитваше да ги убеди, че не е така. Ако другите искаха от него да направи нещо, той постъпваше съобразно желанията им. С каквато храна успяваше да се сдобие чрез просия, каквото смогваше да заработи, каквото и да идваше от само себе си — било то малко по количество, апетитно, застояло или безвкусно — той го приемаше и се хранеше. Никога не ядеше нищо за сетивно наслаждение, тъй като вече се беше избавил от телесните концепции, които карат човека да приема храната за вкусна или безвкусна. Той напълно бе потопен в трансценденталното съзнание на преданото служене и затова бе недосегаем за двойственостите, възникващи от телесното схващане. В действителност тялото му бе силно като на бик и крайниците му бяха много мускулести. Той нехаеше дали е зима или лято, дали е студено или вали и никога не покриваше тялото си. Лежеше на голата земя и никога не помазваше снагата си с ароматни масла, нито се къпеше. Понеже тялото му бе мръсно, духовното му сияние и знание бяха покрити, точно както великолепието на някой скъпоценен камък е покрито със смет. Носеше само една нечиста набедрена препаска и своя свещен шнур, който бе почернял. Разбирайки, че е роден в *браминско* семейство, людете го наричаха с прозвища като *брахма-бандху*. Така, оскърбяван и пренебрегван от материалистично настроените хора, той се скиташе тук и там.

5.9.11 Джада Бхарата работеше само за да изкара прехраната си. Неговите доведени братя се възползваха от това и го караха да работи на полето в замяна на малко храна, но в действителност той не знаеше как добре да обработва земята. Не знаеше къде да изравни пръстта и къде да я разкопае. Братята му му даваха натрошен ориз, мазни питки, оризова плява, червясали и изгорели зърнени храни, залепнали за дъното на гърнето, ала той ги приемаше с радост, като да бяха нектар. Не таеше никаква злоба и се хранеше, ликувайки.

5.9.12 По това време, жадувайки да се сдобие със син, главатарят на банда дасоити, произхождащ от семейство на *шудри*, поиска да обожавя богинята Бхадра Кали, поднасяйки ѝ в жертва някой невменяем човек, считан за не по-добър от животно.

5.9.13 Главатарят на дасоитите хвана един човек-животно, но той избяга и главатарят поръча на последователите си да го заловят. Те хукнаха в различни посоки, но не успяха да го намерят. Бродейки тук и там посред нощ, прикрити от гъстия мрак, те стигнаха до едно оризово поле, където видяха възвишения син на рода Ангира (Джада Бхарата), който бе приседнал на един хълм, за да пази оризището от нападения на елени и диви свине.

5.9.14 Последователите и слугите на дасоита сметнаха, че Джада Бхарата по качества не се различава от човека-животно и решиха, че той е перфектният избор за жертвоприношението. Лицата им грейнаха от щастие, овързаха го с въжета и го отнесоха в храма на богинята Кали.

5.9.15 След това всички разбойници, спазвайки свой въображаем ритуал за убиване на човек-животно, изкъпаха Джада Бхарата, облякоха го в нови дрехи, украсиха го с накити, подобаващи за животно, помазаха тялото му с ароматни масла, нагиздиха го с *тилак*, сандалова паста и гирлянди. Нахраниха го обилно, а сетне го отведоха пред богинята Кали, поднасяйки ѝ благовония, кандила, гирлянди, сготвено зърно, млади филизи и кълнове, запяха песни и молитви и засвириха на барабани и рогове. После накараха Джада Бхарата да седне пред божеството.

5.9.16 Тогава един от разбойниците, който действаше като главен жрец, се намери да поднесе кръвта на Джада Бхарата, когото смяташе за не по-добър от животно, на богинята Кали, която да го изпие като ликьор. Затова взе един страховит меч, който беше изключително остър, и като го освети с *мантрата* на Бхадра Кали, го вдигна, за да убие Джада Бхарата.

5.9.17 Всички крадци и разбойници, които бяха направили приготовленията за обожанието на богинята Кали, бяха неинтелигентни и оковани в *гуните* на страстта и невежеството. Бяха обладани от желанието да станат изключително богати, затова имаха склонността да не се подчиняват на предписанията на Ведите, дотолкова, че се готвеха да погубят Джада Бхарата, една себеосъзната душа, родена в *браминско* семейство. От ненавист тези дасоити го завлякоха пред богинята Кали, за да го пожертват. Подобни хора винаги са привикнали към ненавистни дейности, затова се осмелиха да се опитат да погубят Джада Бхарата. Джада Бхарата бе най-добрият приятел на всички живи същества. Той не бе враг никому и винаги бе вглъбен в медитация над Върховния Бог. Бе роден от добър баща *брамин* и убиването му бе забранено, дори и да бе враг или агресор. При всички случаи нямаше причина Джада Бхарата да бъде убит и богинята Кали не можа да понесе това. Тя моментално разбра, че тези порочни дасоити се готвят да погубят един велик предан на Бога. Внезапно тялото на статуята се взриви на късове и богинята Кали се яви лично със снага, пламтяща в силно и нетърпимо сияние.

5.9.18 Неспособна да изтърпи нанесените обиди, разярената богиня Кали святкаше с очи, показвайки страховитите си криви зъби. Червеникавите ѝ очи блестяха и тя прояви ужасяващите си черти. Приемайки плашещо тяло, тя като че ли бе готова да унищожи цялото творение. Като скочи рязко от олтара, незабавно обезглави всички разбойници и крадци със същия меч, с който възнамеряваха да погубят Джада Бхарата. Сетне започна да пие топлата кръв, бликаща от шиите на обезглавените негодници, като да беше ликьор. Заедно с нея пиеха и придружаващите я вещици и демоници. Опиянени от кръвта, те до една запяха високо и затанцуваха, като че се готвеха да изличат цялата вселена. Същевременно започнаха да си играят с главите на разбойниците, подхвърляйки ги като топки.

5.9.19 Когато някой завистлив човек извърши оскърбление пред велика личност, винаги го застига наказание като гореспоменатото.”

5.9.20 Сетне Шукадева Госвами каза на Махараджа Парикшит: „О, Вишнудатта, онези, които вече знаят, че душата е отделна от тялото, които са избавени от невидимия възел в сърцето, които винаги са заети с дейности за благо на всички същества и никога не си и помислят да наранят някого, всякога са защитени от Върховния Бог, който носи своя диск (Сударшана чакра) и действа като великото време, убивайки демоните и закриляйки преданите си. Отдадените винаги приемат подслон в лотосовите нозе на Бога. Затова по всяко време, дори когато са заплашени от обезглавяване, те остават несмутени. За хора като тях това не е удивително.”

ГЛАВА 10: РАЗГОВОРЪТ МЕЖДУ ДЖАДА БХАРАТА И
МАХАРАДЖА РАХУГАНА

5.10.1 Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, след това цар Рахугана, владетелят на царствата Синдху и Саувира, пътуваше към Капилашрама. Когато носачите на царския паланкин стигнаха до брега на река Икшимати, дотрябва им още един носач. Затова започнаха да търсят някой и по случайност се натъкнаха на Джада Бхарата. Взеха под внимание факта, че той бе много млад, силен и със здрави крайници. Досущ като кравите и магаретата, той бе съвсем подходящ за мъкнене на товари. Мислейки по такъв начин, макар подобна работа да не бе добавяща за великата душа Джада Бхарата, те без колебание го принудиха да носи паланкина.

5.10.2 Джада Бхарата, обаче, го носеше съвсем невнимателно заради чувството си за ненасилие. На всяка стъпка напред той се взираше на три крачки пред себе си, да не би да настъпи някоя мравка. Затова не смогваше да спазва хода на останалите носачи и паланкинът се клатеше. Цар Рахугана незабавно запита носачите: „Защо носите този паланкин толкова неритмично? По-добре го носете както трябва!”

5.10.3 Когато носачите чуха застрашителните думи на Махараджа Рахугана, те много се уплашиха да не ги накаже и му отвърнаха следното:

5.10.4 „О, господарю, моля те, погледни, че не ние сме небрежни при изпълнението на задълженията си. Вярно носехме този паланкин в съответствие с желанието ти, но този човек, когото наскоро наехме да работи с нас, не може да върви равномерно. Затова не успяване да носим паланкина заедно с него.”

5.10.5 Цар Рахугана разбра думите на носачите, боящи се от наказание. Разбра също и че по вина само на един човек целият паланкин бе носен по неправилен начин. Знаейки това съвършено добре и чувайки молбата им, той леко се раздразни, макар да бе много напреднал в политическата наука и да притежаваше голям опит. Гневът му се породил от вродената му господарска природа. В действителност умът на цар Рахугана бе покрит от *гуната* на страстта и затова той заговори по следния начин на Джада Бхарата, чието *брахманско* сияние не бе ясно доловимо, а покрито като огън от пепел.

5.10.6 Цар Рахугана каза на Джада Бхарата: „Колко е обезпокоително това, мой скъпи братко. Ти със сигурност си много уморен, понеже си носил този паланкин самичък без никаква помощ в продължение на дълго време и на дълго разстояние. Пък и старостта ти силно те терзае. Мой скъпи приятелю, виждам, че нито си здрав, нито силен, нито як. Не ти ли помагат другите носачи?” С такива саркастични думи царят укоряваше Джада Бхарата, ала въпреки това Джада Бхарата не гледаше на ситуацията във физически контекст. Той знаеше, че не е това тяло, тъй като бе постигнал своята духовна идентичност. Не беше нито дебел, нито мършав или слаб, нито имаше каквото и да било общо с тази буца материя, която бе комбинация от петте груби и трите фини елемента. Той нямаше нищо общо с материалното си тяло, с неговите две ръце и нозе. С други думи, напълно бе осъзнал духовната си самоличност (*ахам брахмасми*). Затова остана незасегнат от язвителния сарказъм на царя. Без да отвърне нищо, той продължи да носи паланкина както преди.

5.10.7 Тогава, като видя, че паланкинът му все още се клати в ръцете на носачите, царят много се разгневи и каза: „Негоднико, какво правиш? Нима си мъртъв, макар тялото ти да е още живо? Не знаеш ли, че съм твой господар? Пренебрегваш ме и не изпълняваш заповедите ми! За това неподчинение сега ще те накажа както Ямараджа, надзорникът на смъртта, наказва грешниците. Ще те науча аз теб! Ще дойдеш на себе си и ще започнеш да правиш каквото трябва!”

5.10.8 Считайки себе си за цар, цар Рахугана беше под влияние на телесното схващане и на материалните *гуни* страст и невежество. В безумието си той гълчеше Джада Бхарата с неуместни и противоречиви думи. Джада Бхарата бе най-възвишен отдаден и скъпа обител на Върховния Бог. Макар да се считаше за много учен, царят не съзнаваше позицията на издигнатия отдаден, вгълбен в предано служене, нито познаваше неговите характеристики. Джада Бхарата бе обиталище на Върховния Бог; той винаги носеше облика на Бога вътре в сърцето си. Затова се усмихна и промълви следните думи:

5.10.9 Великият *брамин* Джада Бхарата каза: „Мой скъпи царю и герою, всичко онова, което ти изрече със сарказъм, несъмнено е вярно. Всъщност това не са просто укорителни думи, защото в действителност тялото е носачът. Товарът, носен от тялото, не е мой, защото аз съм духовна душа. Няма противоречие в словата ти, тъй като аз съм различен от своето тяло. Аз не съм носач на паланкин; тялото е носачът. Несъмнено, както ти намекна, не съм се уморил, носейки паланкина, понеже съм непривързан към своето тяло. Ти каза, че не съм як и силен и подобни думи подобават на човек, който не познава разликата между тялото и душата. Тялото може да е дебело или хилаво, но никой учен човек не може да каже подобно нещо за духовната душа. Що касае душата, аз не съм нито як, нито кльошав, затова ти беше прав, когато каза, че не съм много силен. Освен това, ако целта на това пътуване и пътят, водещ към нея, бяха мои, за мен щеше да има много проблеми, ала понеже те нямат връзка с мен, а с тялото ми, проблеми няма.

5.10.10 Дебелина, слабост, телесни или умствени страдания, жажда, глад, страх, несъгласие, желаниа за материално щастие, старост, сън, привързаност към материални притежания, гняв, скръб, илюзия и отъждествяване на тялото с аза – всичко това са трансформации на материалното покривало на духовната душа. Онзи, който е потънал в материалните телесни концепции се влияе от всички тези неща, но аз съм свободен от телесно разбиране. Следователно нито съм дебел, нито кльошав, нито какъвто и да било от характеристиките, които ти спомена.

5.10.11 Мой скъпи царю, ти ненужно ме обвини, че съм мъртъв, макар и още жив. В тази връзка мога само да кажа, че така е навсякъде, тъй като всичко материално си има начало и край. Що се отнася пък до това, че се мислиш за цар и господар, и че можеш да ми заповядваш, това също е неправилно, понеже тези позиции са временни. Днес си цар, а аз съм твой слуга, ала утре позициите ни може да се сменят – може ти да си ми слуга, а аз твой господар. Това са непостоянни обстоятелства, породени от провидението.

5.10.12 Мой скъпи царю, ако все още си мислиш, че ти си царят, а аз съм твой слуга, трябва да ми заповядваш, а аз трябва да следвам заповедите ти. Тогава ще кажа, че тези разграничения са временни и произлизат само от установилата се практика. Не виждам никаква друга причина. В такъв случай кой е господарят и кой слугата? Всеки е подчинен на законите на материалната природа; така че никой не е господар или пък слуга. Ако въпреки това смяташ, че ти си господарят, а аз слугата, ще приема това. Моля те, заповядай ми. Какво мога да направя за теб?

5.10.13 Мой скъпи царю, ти каза: „Негоднико, глупецо, безумецо! Ще те накажа и тогава ще дойдеш на себе си!“ В тази връзка нека ти кажа, че макар да живея като невменяем и глухоням, аз всъщност съм себеосъзната душа. Какво ще спечелиш като ме накажеш? Ако ти си прав и аз наистина съм луд, наказанието ти ще е като да удряш мъртъв кон. Няма да има ефект. Когато наказват безумеца, той не се изцелява от лудостта.”

5.10.14 Шукадева Госвами каза: „О, Махараджа Парикшит, когато цар Рахугана ругаеше възвишения предан Джада Бхарата с груби думи, този умиротворен и свят човек ги изтърпя до една и отвърна подобаващо. Незнанието се дължи на телесното схващане, а Джада Бхарата не бе засегнат от подобни лъжливи концепции. От естествено смирение той никога не се считаше за велик предан и бе съгласен да изстрада резултатите от миналата си карма. Досуц като обикновен човек Джада Бхарата считаше, че носейки паланкина, унищожава последиците на предишните си злодеяния. Разсъждавайки по такъв начин, той отново продължи да носи паланкина както преди.“

5.10.15 Шукадева Госвами продължи: „О, най-добър от династията Панду (Махараджа Парикшит), царят на Синдху и Саувира (Махараджа Рахугана) имаше голяма вяра в разговорите за Абсолютната Истина. Квалифициран по такъв начин, той чу от Джада Бхарата онова философско представяне, което бе потвърдено във всички писания за процеса на мистичната йога и което охлабва възела в сърцето. По такъв начин материалното му разбиране за себе си като цар бе унищожено. Той на мига слезе от своя паланкин и се просна на земята с глава в лотосовите нозе на Джада Бхарата, за да може да бъде извинен за оскърбителните си думи срещу великия брамин. След това започна да се моли по следния начин.

5.10.16 Цар Рахугана каза: „О, брамине, ти изглежда се движиш в този свят прикрит и неразпознаваем за другите. Кой си? Нима си учен брамин и светец? Виждам, че носиш свещения шнур. Нима си някой от онези възвишени, освободени светци като Дататрея и други изключително напреднали и мъдри учени? Мога ли да запитам чий ученик си? Къде живееш? Защо си дошъл по тези места? Нима мисията, с която си дошъл, е за да ни сториш добро? Моля те, кажи ми кой си?“

5.10.17 Мой скъпи господарю, аз не се боя нито от мълнията на Индра, нито от змиевидния, пронизващ тризъбец на Шива. Нехая за наказанията на Ямараджа, надзорника на смъртта, нито се страхувам от огън, изпепеляващо слънце, луна или вятър, нито от оръжията на Кувера. Ала се боя да не оскърбя някой брамин. Много се боя от това.

5.10.18 Мой скъпи господарю, изглежда влиянието на огромното ти духовно знание е скрито. Ти всъщност си лишен от всякакви материални връзки и си напълно вгълбен във Върховния. Следователно си безмерно напреднал в духовното познание. Моля те кажи ми защо скиташ наоколо като невменяем? О, велики светецо, ти изрече слова, потвърдени в процеса на йога, ала за нас е неразбираемо онова, което каза. Затова милостиво го разтълкувай.

5.10.19 Приемам те за най-издигнатия господар на мистичните сили. Ти съвършено познаваш духовната наука. Ти си най-възвишения сред всички мъдри светци и си се спуснал за благо на цялото човешко общество. Дошъл си, за да донесеш духовно познание, и си пряк представител на Капиладева, Божията инкарнация и пълното възплъщение на знанието. Затова те питам, о, духовни учителю, кое е най-сигурното убежище в този свят?

5.10.20 Не е ли истина, че ти си пряк представител на Капиладева, възплъщението на Върховния Бог? За да изпиташ хората и да провериш кой в действителност е човешко същество и кой не е, ти се представяш за глухоням. Нима не се движиш по такъв начин по повърхността на земята? Аз съм много привързан към семейния живот и земните дела и съм сляп за духовното знание. Въпреки това сега стоя пред теб и жадувам да ме просветлиш. Как мога да напредна в духовния живот?

5.10.21 Ти каза: „Не съм изтощен от усилието.“ Макар душата да е различна от тялото, съществува умора поради телесното усилие и тя изглежда като умора на душата. Когато носиш паланкина, неминуемо има усилие и за душата. Такова е моето предположение. Също така каза, че външното поведение, което се проявява между господар и слуга, не е действително, но макар и да е недействително във феноменалния свят, следствията на този феноменален свят наистина могат да въздействат на нещата. Това е видно и изпитано. Като такива, макар материалните дейности да са непостоянни, не може да се каже, че са неистински.”

5.10.22 Цар Рахугана продължи: „Мой скъпи господарю, ти каза, че обозначения като телесна пълнота или слабост не са характеристики на душата. Това е невярно, тъй като обозначения като болка и наслада несъмнено се чувстват от душата. Можеш да сложиш гърне с мляко и ориз на огъня и те автоматично се подгриват едно след друго. По подобен начин и телесните страдания и удоволствия влияят на сетивата, ума и душата. Душата не може напълно да се откъсне от тази обусловеност.

5.10.23 Мой скъпи господарю, ти каза, че отношенията между царя и поданика или между господаря и слугата не са вечни, но макар подобни връзки да са временни, когато някой заема позицията на цар, негово задължение е да управлява гражданите и да наказва онези, които не се подчиняват на законите. Като ги наказва, той учи народа да спазва законите в държавата. И отново, ти каза, че да се наказва глухоням човек е все едно да се предъвква дъвканото или да се смिला смляното – т. е. че няма полза от това. Ако обаче човек е зает с изпълнението на своите предписани задължения, наредени от Върховния Бог, греховните му дейности несъмнено намаляват. Затова ако някой насила е принуден да изпълнява дълга си, той се облагодетелства, тъй като така унищожава всичките си греховни постъпки.

5.10.24 Нещата, които каза, ми изглеждат противоречиви. О, най-добър приятел на несретните, аз извърших тежко престъпление, като те оскърбих. Бях се надул от лъжлив престиж, понеже съм в тяло на цар. Така без съмнение се превърнах в оскърбител. Затова те моля за добрината да сведеш над мен поглед поради безпричинната си милост. Ако го сториш, ще се избавя от греховните последици на обидата, която ти нанесох.

5.10.25 О, мой скъпи господарю, ти си другар на Върховния Бог, който е приятел на всички живи същества. Затова си еднакво благоразположен към всекиго и си свободен от телесни концепции. Макар да извърших оскърбление, като те обидих, знаей, че за теб няма нито загуба, нито печалба от моята обида. Ти си установен в своята решимост, обаче аз те оскърбих. Затова, независимо че може да съм могъщ като Бог Шива, аз незабавно ще погина заради обидата, която нанесох в лотосовите нозе на един *ваишнава*.

ГЛАВА 11: ДЖАДА БХАРАТА НАСТАВЛЯВА ЦАР РАХУГАНА

5.11.1 *Браминът* Джада Бхарата рече: „Скъпи мой царю, макар и да си съвсем неопитен, стараеш се да говориш като човек с опит. И все пак е ясно, че не си такъв. Един опитен човек не говори за материалните удоволствия и страдания, нито пък за отношенията между слуга и господар така, както ти го правиш. Всичко това са чисто и просто външни дейности. Един напреднал и опитен човек, познаващ Абсолютната Истина, не говори по този начин.

5.11.2 Скъпи мой царю, да се говори за отношенията между господар и слуга или между цар и поданик и прочие означава да се говори на материални теми. Хората, които се интересуват от материалните дейности, представени от Ведите, са погълнати от необходимостта да принасят материални жертви в името на светски постижения. При такива хора не се проявява ни най-малък духовен напредък.

5.11.3 Както, пробуждайки се, човек осъзнава, че сънят му е нереален и илюзорен, така идва и моментът, в който душата усеща, че материалното щастие е без значение както в този живот, така и в следващия, както на тази планета, така и на по-висшите. Осъзналата това душа разбира, че Ведите, макар и да са прекрасен източник на знания, не могат да предоставят пряко познание за Истината.

5.11.4 Докато умът на живото същество е замърсен от трите *гуни* на материалната природа (добро, страст и невежество), той е като див слон с отпуснати юзди. Такъв ум непрестанно разширява сферата на своето влияние над благочестивите и неблагочестивите дела, използвайки сетивата. В резултат живото същество остава приковано към материалния свят, където се радва или се измъчва от удоволствия или страдания, дължащи се на материалните дейности.

5.11.5 Тъй като умът е потънал в желания за благочестиви и неблагочестиви дейности, той съвсем естествено е под влиянието на похотта и гнева. По този начин усеща привлекателната сила на материалното сетивно наслаждение. С други думи умът е воден от качествата добро, страст и невежество. Съществуват единадесет сетива и пет материални елемента и от съвкупността на тези седемнадесет фактора все пак най-важен е умът. При все това именно той, умът, предизвиква раждането в различни тела сред полубоговете, човешките същества, животните и птиците. В зависимост от това каква позиция заема – по-висока или по-ниска, умът приема по-висше или по-низше тяло.

5.11.6 Привързан към материалното, умът обвива душата на живото същество и я пренася в различни форми на живот. Това е кръговратът на материалното битие. На ума се дължат материалните страдания или щастието на живото същество. Така, под влияние на илюзията, умът продължава да извършва нови и нови благочестиви и неблагочестиви дейности, които за сетен път пораждат нова *карма*. Така душата си остава обусловена.

5.11.7 Умът прави така, че живото същество да броди из материалния свят през различни форми на живот. Така живото същество бива въвлечено в светски дела, приемайки различна форма – като човек, полубог, мисли се за дебел или слаб, и така нататък. Мъдрите учени считат, че от ума зависи какво тяло ще получи душата. Той се явява причина както за робството ѝ, така и за освобождението ѝ.

5.11.8 Когато умът е погълнат в удовлетворяване поривите на сетивата в материалния свят, душата се принуждава да води обусловен живот и да страда. При все това, когато умът се откъсне от своята привързаност към материалното наслаждение, той става причина за освобождението. Ако пламъкът на кандилото не изгаря фитила по правилния начин, кандилото почернява, но ако същото кандило бъде напълнено с *ghi*, то ще дарява с

ярка светлина. По подобен начин, когато умът е затънал в материално удовлетворяване на сетивата, той причинява страдание на душата, ала когато е непривързан към светските удоволствия, той позволява на душата да засияе с неповторимия блясък на Кришна съзнание.

5.11.9 Съществуват пет сетива за действие и пет сетива за постигане на познание. Съществува също така и фалшивото его. По този начин разумът разполага с единадесет елемента, за да може да функционира. О, герою! Обектите на сетивата (като звук и допир), органичните процеси (като отделителните функции), различните видове тела и характер, обществото, приятелството и т.н. се считат от мъдреците за поле на дейността за функциите на ума.

5.11.10 Звукът, допирът, формата, вкусът и мирисът са обект на петте познавателни сетива. Говорът, осезанието, движението, отделянето и сексът са обект на сетивата за действие. Освен това съществува и още едно възприятие, чрез което мислим: „Ето това е моето тяло, моята общност, това е моето семейство, моят народ и т.н.“ Тази единадесета функция, присъща на ума, се нарича фалшиво его. Според някои философи това е дванадесетата функция и нейното поле на дейност е тялото.

5.11.11 Към материалните причини за всички промени в този свят се отнасят физическите елементи, природата, която е първопричина за всичко, културата, съдбата и факторът време. Задвижени от тези материални причини, единадесетте функции на разума приемат стотици нови функции, а сетне хиляди и дори милиони. Ала всички тези преобразувания не стават автоматично, само чрез комбинации на различни елементи. Не, те се осъществяват под ръководството на Върховния Бог.

5.11.12 Индивидуалната душа, лишена от Кришна съзнание, има многобройни идеи и дейности, породени в ума от външната енергия. Те съществуват от незапомнени времена. Понякога се проявяват в будно състояние или по време на сън, но при дълбок сън (безсъзнание) или транс те изчезват. Онази личност, която е постигнала освобождение в този живот (*дживан-мукта*), може ясно да види всичко това.

5.11.13-14 Има два вида *кшетрагя* – живото същество, както бе описано по-горе, и Върховният Бог, когото ще опишем както следва. Той е всепроникващата причина за сътворението. Той е самодостатъчен и напълно независим. Той може да бъде постигнат чрез слушане или чрез директна среща. Той е себепозарен и не е подвластен на раждане, смърт, старост или болести. Той е властелинът на всички полубогове, начело с Бог Брахма. Той се нарича Нараяна и е убежище за живите същества след унищожението на този материален свят. Той е изпълнен с всички съвършенства и е убежище за всичко материално, затова се нарича Вāsудева, Върховния Бог. Чрез собствената си енергия, Той присъства в сърцата на всички живи същества, точно както въздухът или жизнената сила е в телата на всички същества, били те подвижни или неподвижни. По този начин Той контролира тялото. Чрез частичното си проявление Върховният Бог влиза във всички тела и ги управлява.

5.11.15 Скъпи ми царю Рахугана, докато обусловената душа приема материално тяло и не е свободна от замърсяването на материалното наслаждение, докато не покори шестте си врагове и не достигне до нивото на себerealизацията чрез пробуждане на духовното си знание, тя трябва да скита сред различни места и различни форми на живот в този материален свят.

5.11.16 Самоотъждествяването на душата с ума е причината за всички нейни страдания в материалния свят. Докато живото същество не осъзнава този факт, то трябва да се примири с нещастното си състояние в материалното тяло и да броди из тази вселена, заемайки различни позиции. Тъй като умът е жертва на болести, скръб, илюзия, привързаност, алчност и вражди, той се обвързва с материалния свят и се чувства измамно близък с него.

5.11.17 Този необуздан ум е най-големия враг на живото същество. Ако човек го остави без надзор или му даде шанс, умът ще набира все повече и повече мощ и накрая ще победи. Въпреки своята ефимерност, той е много силен. Умът покрива истинската позиция на душата. О, царю, моля те, опитай се да го покориш, използвайки за оръжие служенето в лотосовите нозе на духовния учител и на Върховния Бог. Прави това изключително внимателно.

ГЛАВА 12: РАЗГОВОРЪТ МЕЖДУ МАХАРАДЖА РАХУГАНА И
ДЖАДА БХАРАТА

5.12.1 Цар Рахугана каза: „О, най-възвисяни, ти не се отличаваши от самия Върховен Бог. Под влиянието на истинската си същност, ти си се освободил от всички противоречия в *шастрите*. Изпълнен си с трансцендентално блаженство, но го криеш под облика на приятел на *брамин*. Поднасям ти най-дълбоките си почитания.

5.12.2 О ти, най-добър сред *брамините*, тялото ми е изпълнено с нечистотии, а зрението ми е замъглено от ухапването на змията на гордостта. Заради материалните си разбирания аз съм болен. Твоите напътствия са като нектар за мен, те са лекарството за моята треска и студената вода за измъчената ми от жажда душа.

5.12.3 За съмненията си ще те попитам по-късно, а сега искам да разбера тези сложни напътствия, които ми даваш за това как да осъзная духовната си природа с помощта на мистичната *йога*. Моля те, повтори ги по-простичко, за да мога да ги проумея. Умът ми е вечно търсец и аз жадувам яснота.

5.12.4 О, повелителю на *йогийските* сили, ти каза, че макар и да усещаме умора от движенията на тялото си, всъщност умората не съществува. Тя е просто нещо привидно. А също и че с подобни въпроси и отговори никой не може да достигне до разбиране за Абсолютната Истина. Това малко ме обърква.“

5.12.5-6 Великият *брамин* Джада Бхарата, който познаваше своята духовна природа, каза: „Чрез взаимодействията си различните проявления на материята се съединяват и образуват всевъзможни земни форми. Поради някаква причина тези форми ходят по земята и се наричат носачи на паланкина. Онези форми, които не се движат, са груби материални предмети, като например камъните. Във всички случаи материалните тела са направени от земя и камък под формата на глезени, прасци, колене, бедра, торс, гърло и глава. На раменете е поставен дървен паланкин и в него се намира така нареченият цар на Саувира. Тялото на царя е просто една шепа пръст, но в това тяло обитаваш ти, повелителю мой, въобразявайки си, че си царят на Саувира.

5.12.7 Със сигурност обаче тези невинни хора, които носят паланкина ти без възнаграждение, страдат от тази несправедливост. Те заслужават съжаление, защото ти си ги накарал да го носят насила. Това доказва твоята жестокост, въпреки че, заслепен от горделивостта си, ти се смяташ за защитник на гражданите. Това е смехотворно. Държиш се дотолкова глупаво, че сред мъдреците никой не би те почитал като велик човек.

5.12.8 Всички ние, обитателите на тази планета, сме живи същества в различни форми. Някои от нас се движат, други не. Всички се появяваме, оставаме за известно време, а после биваме унищожени и тялото отново се смесва с пръстта. Всички ние не сме нищо друго освен пръст в различни форми. Разнообразието от тела и качества е условно, тъй като всичко се създава от пръстта и когато се разруши, пак с пръстта се слива. С други думи сме просто прах и на прах ще станем. Добре е всеки да се замисли над това.

5.12.9 Може да се каже, че разнообразието произлиза от самата планета Земя. Но въпреки че в някакъв период от време вселената може да ни се струва реална, в крайна сметка тя не съществува. Първоначално Земята е била създадена от съчетаването на атоми, но тези частици са нетрайни. Всъщност атомът не е причината за вселената, макар и някои философи да мислят така. Не е вярно, че разнообразието в материалния свят е резултат от простото съпоставяне или съчетаване на атоми.

5.12.10 И тъй като вселената в крайна сметка не съществува, всичко в нея – късо и дълго, дебело и тънко, голямо и малко, резултат и причина, признаци за живот, материали – всичко е въобразяемо. Това са гърнета, изработени от едно и също нещо – пръст – но

носеци различни имена. Различават се по плътност, свойства, склонности, дълговечност и дейности, но трябва да знаеш, че това са само механични проявления, плод на материалната природа.

5.12.11 Какво е тогава висшата истина? Отговорът е, че висшата истина е недвойственото знание, лишено от материално замърсяване. То донася освобождение. То е неповторимо, всепроникващо и невъобразимо. Първата степен на постигане на това знание е *Брахман*. Втората – *Параматма*, Свръхдушата – се постига от йоги, които се стремят да Я прозрат, освободени от всички земни тревоги. И, накрая, пълното постигане на същото това висше знание е постигането на Върховната Личност. Всички велики мъдrecи описват Върховната Личност като Вāsудева, причината за Брахман, Параматма и всички останали проявления.

5.12.12 Скъпи царю Рахугана, ако на човек не му се удаде възможността да посипе цялото си тяло с прахта от лотосовите нозе на велики предани, той не може да постигне Абсолютната Истина. Не може да постигне Абсолютната Истина просто посредством целомъдрие (*брахмачария*) и стриктно спазване на правилата на семейния живот, нито като напусне дома си и стане *ванастхита*, приеме *санньяса* или в знак на покаяние се подложи на сурови изпитания, като се потапя в ледена вода зимно време или пали около себе си огънове под жешките лъчи на лятното слънце. Има и много други начини да се разбере Абсолютната Истина, но тя се разкрива само на тези, които са получили милостта на велик предан.

5.12.13 Кои са тези чисти предани, за които става въпрос? Чистите предани не обсъждат материални въпроси като политика или социология. Чистите предани разговарят единствено за качествата, проявленията и забавленията на Бога. Такива хора са изцяло потопени в това да Го възхваляват и обожават. Когато човек общува с чисти предани и постоянно слуша обсъждането на подобни теми с подобаващо уважение, дори този, който иска да се слее с битието на Абсолютната Истина, се отказва от това намерение и постепенно се привързва към служенето на Вāsудева.

5.12.14 В един от предишните си животи аз бях Махараджа Бхарата. Постигнах съвършенство, като се отказах напълно от материалните дейности чрез непосредствено преживяване, а чрез индиректно преживяване се сдобих с разбиране от Ведите. Бях напълно отдаден на служене на Бога, но за лош късмет се привързах много към едно еленче толкова много, че изоставих духовните си практики. Поради силната си привързаност към еленчето в следващия си живот трябваше да приема тялото на елен.

5.12.15 Доблестни царю, тъй като бях служил искрено на Бога, помнех всичко от предишния си живот дори докато бях елен. И понеже живея със съзнанието за миналото си падение, винаги избягвам компанията на обикновените хора. Страхувам се от влиянието на лошото материалистично общуване с тях, затова се скитам сам и се стремя да остана незабелязан.

5.12.16 Ако просто общува с вдъхновени отдадени, всеки може да постигне съвършеното знание и с него като с меч да разреже илюзорните връзки в материалния свят. Чрез общуването с преданите той може да започне да служи на Бога чрез слушане и възпяване (*шраванам киртанам*). По този начин човек може да пробуди заспалото си Кришна съзнание и като го следва неотклонно, да се върне обратно при Бога дори още в сегашния си живот.“

ГЛАВА 13: РАЗГОВОРЪТ МЕЖДУ МАХАРАДЖА РАХУГАНА И
ДЖАДА БХАРАТА ПРОДЪЛЖАВА

5.13.1 Джада Бхарата, който бе напълно осъзнал Брахман, продължи: „Скъпи ми царю Рахугана, живото същество се лута из материалния свят, неспособно да го прекоси, раждайки се и умирайки отново и отново. Попаднало в плен на трите *гуни* на материалната природа (*самтв*, *раджа* и *тама*), то е способно да види единствено трите вида плодове в резултат от действията, извършени под влиянието на материалната енергия. Тези плодове са благоприятни, неблагоприятни и смесени. Така живото същество се привързва към религията, към икономическото развитие, към сетивните удоволствия и към монистичната теория за освобождението (сливането с Върховния). То работи ден и нощ досущ като търговец, който отива в гората и неуморно събира неща, за да ги продаде изгодно след това. Но въпреки всичките си усилия живото същество не може да намери щастие в този материален свят.

5.13.2 О, царю Рахугана, в гората на материалното съществуване има шест могъщи разбойника. Когато обусловената душа влезе в гората с идея да спечели нещо материално, шестте разбойника я заблуждават. Като неопитен търговец, тя не знае как да вложи парите си и разбойниците ѝ ги отнемат. Както тигрите, чакалите и другите кръвожадни животни в гората откъват агнето от попечителството на пазача му, така съпругата и децата влизат в сърцето на търговеца, ограбвайки го по какви ли не начини.

5.13.3 В тази гора има гъсталаци, шубраци, треви и лиани. В тези зашумени места душата винаги е смущавана от жестоко жилещи комари (завистливи хора). Понякога ѝ се привижда въображаем дворец наред джунглата, а понякога я смайва гледката на прелитащ дух или призрак, наподобяващ метеор в небесата.

5.13.4 Мой скъпи царю, търговецът, вървящ по горския път на материалния свят, чиято интелигентност пада жертва на дом, богатство, роднини и т.н., се втурва от едно място на друго в търсене на успех. Понякога очите му са заслепени от прахоляка на вихрушките – което означава, че в похотта си той е запленил от красотата на съпругата си, особено по време на месечния ѝ цикъл. Така очите му ослепяват и той не вижда нито накъде върви, нито какво прави.

5.13.5 Бродейки из гората на материалния свят, обусловената душа понякога чува невидим щурец, който издава пронизителни звуци, и ушите ѝ тревожно се наострят. Понякога сърцето я боли от бухането на советите, което е точно като острите думи на неприятелите. Понякога се прислонява под дърво, на което няма нито плодове, нито цветове. Претърсва клоните му, измъчвана от глад. Копнее да намери вода, ала заблудена, се втурва да гони само миражи.

5.13.6 Понякога обусловената душа скача в плитка река или пък в недоимъка си отива да проси храна от хора, които никак не са милостиви. Понякога страда от изгарящата горещина на семейния живот, който е досущ като горски пожар, а понякога с мъка вижда как богатството, което ѝ е скъпо като живота, бива откънато от царете под формата на тежки данъци.

5.13.7 Понякога, победено или ограбено от висшестоящите и властимащите, живото същество губи всичките си притежания. Тогава то скърби силно, оплаквайки загубата им и понякога губи сваят. Понякога си представя голям, великолепен град, в който копнее да живее щастливо заедно с членовете на семейството си и с богатствата си. Вярва, че ще бъде напълно удовлетворено, стига това да би било възможно, ала подобно тъй наречено щастие трае само за миг.

5.13.8 Понякога търговецът в гората иска да изкачи хълмове и планини, но заради неудобните обувки стъпалата му се израняват от камънаците и планинските трънаци. Измъчван от тях, той страда силно. Понякога онзи, който е много привързан към семейството си, огладнява и заради жалкото си положение се гневи силно на близките си.

5.13.9 Обусловената душа в материалната гора понякога е погълната или смачкана от питон. Тогава лежи простряна на земята сякаш мъртва, лишена от сваят и познание. Понякога я хапят други отровни змии. Сляпа за истинското си съзнание, тя попада в дълбокия кладенец на адския живот без надежда за избавление.

5.13.10 Понякога заради незначително сексуално наслаждение човек търси развратни жени. В стремежите си той е оскърбяван и хулен от роднините на тези жени. Това е като да взимаш мед от кошера и да те нападнат пчелите. Понякога, след като е пропилял много пари, човек може да спечели някоя друга жена за още повече сетивно наслаждение. За нещастие тази жена, обектът на сетивно наслаждение, бива отмъкната от друг развратник.

5.13.11 Понякога живото същество се занимава с това да противодейства на причинените от природата несгоди като смразяващ студ, изпепеляваща жега, ураганен вятър, поройни дъждове и т.н. Когато не успява да им противостои, то е много нещастно. Понякога в търговията му следват измама след измама. По такъв начин, чрез измама, живите същества пораждат вражда помежду си.

5.13.12 Скитайки по горската пътека на материалното битие, понякога човек не притежава богатства и по тази причина няма нито дом, нито постеля; нито има къде да подвие крак, нито как да се радва на семейство. Затова той отива да проси пари от другите, но когато нуждите му не се задоволяват от просия, иска да взема заеми или да краде чуждите притежания. Така всички в обществото го обиждат и ругаят.

5.13.13 Заради паричните взаимоотношения връзките между хората се обтягат и приключват с враждебност. Понякога съпругът и съпругата вървят по пътя на материалния напредък и се трудят усилено, за да поддържат връзката си. Понякога поради недостиг на средства или поради болест те са в затруднено положение и са полумъртви.

5.13.14 Мой скъпи Царю, по горския път на материалния живот човек най-напред остава без баща си и майка си, а след смъртта им се привързва към новородените си деца. По този начин той броди по пътя на материалното развитие, изпадайки в нови и нови затруднения. При все това никой не знае как да се избави от тях до самия момент на смъртта.

5.13.15 Имало е и има множество политически и обществени герои, които са побеждавали равни по сила врагове, обаче поради заблудата им да вярват, че земята е тяхна, те се сражават едни с други, полагайки живота си в боя. Неспособни са да поемат по духовния път, приет от онези, които са в ордена на отречението. Макар да са велики герои и политически водачи, те не могат да се заемат с пътя на духовната реализация.

5.13.16 Понякога живото същество в гората на материалното съществуване се сгушва в храсталаците, жадувайки да чуе птиче чуруликане. Уплашено от рева на лъвовете в гората, то се сприятелява с жерави, чапли и лешояди.

5.13.17 Измамано от тях, живото същество в гората на материалния живот се опитва да изостави компанията на подобни тъй наречени йоги, *свами* и инкарнации, и намира

общуването с истинските отдадени, но за беда е неспособно да следва напътствията на духовния учител или на възвишените предани; затова изоставя компанията им и отново се връща всред маймуните, които се интересуват единствено от сетивно наслаждение и от жени. То извлича удовлетворение от това да общува с такива, които се наслаждават непрестанно на секс и пианство. По такъв начин опропастява живота си, занимавайки се с подобни неща. Вглеждайки се в лицата на другарите си, то забравя всичко и така се приближава към смъртта.

5.13.18 Когато живото същество се превърне в същинска маймуна, подскачаща от клон на клон, то остава на дървото на семейния живот без никаква друга полза освен секса. Така бива подритвано от съпругата си като магаре. Неспособно да се отърве, то безпомощно остава в това положение. Понякога става жертва на nelечима болест, която е като пропадане в планинска пещера. Ужасено от смъртта, очакваща го като слон в дъното на пещерата, то се заплита в клонок и храсталаци.

5.13.19 О, убиецо на врагове, Махараджа Рахугана, ако по един или друг начин обусловената душа се избави от положението си, тя отново се завръща у дома си, наслаждавайки се на сексуалния живот, защото такъв е пътят на привързаността. Така, омагьосана от материалната енергия на Бога, тя продължава да безделничи в гората на материалното съществуване, без да открива истинското си благо до самата си смърт.

5.13.20 Мой скъпи царю Рахугана, ти също си жертва на външната енергия, намирайки се на пътя на привличането към материалните наслади. За да можеш да станеш равноправен приятел на всички живи същества, сега аз те съветвам да изоставиш царствената си позиция и жезъла, с който наказваш престъпниците. Откажи се от привличането към сетивните обекти и поemi меча на познанието, закален в преданото служене. Тогава ще успееш да разсечеш здравия възел на илюзорната енергия и да прекосиш до отсрещния бряг на океана на невежеството.”

5.13.21 Цар Рахугана каза: „Това раждане в облика на човешко същество е най-доброто от всички. Дори раждането като полубог в небесните селения не е толкова славно както човешкото раждане на тази земя. Каква полза от издигнатата позиция на полубоговете? На райските планети заради обилието от удобства няма шанс за общуване с отдадените на Бога.

5.13.22 Никак не е чудно, че просто като се покрие с прахта от твоите лотосови нозе, човек незабавно постига нивото на чисто предано служене към Адхокшаджа, което е непостижимо даже за велики полубогове като Бог Брахма. Общувайки дори само един миг с теб, сега аз се избавих от всички съмнения, лъжлив престиж и неспособност за разграничаване, които са корена на оплитането в материалния свят. Сега съм свободен от всички тези притеснения.

5.13.23 Поднасям почтителните си поклони пред великите личности, независимо дали вървят по земната повърхност в облика на деца, младежи, *авадхути* или велики *брамини*. Дори и да са скрити под различни образи, аз поднасям почитанията си на всички тях. По тяхната милост нека добра съдба сполети царските династии, които винаги ги оскърбят.”

5.13.24 Шрила Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, сине на Уттара, в ума на Джада Бхарата имаше някакви вълни на неудовлетворение от това, че беше оскърбен от Цар Рахугана, който го беше накарал да носи паланкина му, но Джада Бхарата ги пренебрегна и сърцето му отново стана спокойно и тихо като океан. Макар цар Рахугана

да го бе оскърбил, той беше велик *парамахамса*. Тъй като беше *вайшнава*, по естествен начин беше добросърдечен и затова разказа на царя за истинската позиция на душата. Сетне забрави обидата, понеже цар Рахугана жално го умоляваше за извинение, паднал в лотосовите му нозе. После продължи да странства навред по земята както преди.

5.13.25 След като получи наставления от великия предан Джада Бхарата, Цар Рахугана от страната Саувира осъзна изцяло органически присъщата позиция на душата и напълно се отказа от телесното схващане. Мой скъпи Царю, онзи, който търси подслона на слугите на слугите на Бога, без съмнение е прославен, защото с лекота може да изостави телесното съзнание.”

5.13.26 Тогава цар Парикшит каза на Шукадева Госвами: „Мой скъпи господарю, о велики отдадени мъдрецо, ти си всеведущ. Колко добре описа позицията на обусловената душа, сравнена с търговец в гората. От тези напътствия интелигентният човек може да разбере, че сетивата на човека в телесно съзнание са като крадците и разбойниците в тази гора, а съпругата и децата му са като чакалите и другите свирепи зверове. За неинтелигентния, обаче, не е никак лесно да схване тълкуванието на тази история, тъй като е трудно да се извлече от алегиите точното значение. Затова те моля да разкриеш прекия смисъл.”

ГЛАВА 14: МАТЕРИАЛНИЯТ СВЯТ КАТО ВЕЛИКАТА ГОРА НА
НАСЛАЖДЕНИЕТО

5.14.1 Когато цар Парикшит попита Шукадева Госвами за прекия смисъл на материалната гора, Шукадева Госвами отговори по следния начин: „О, царю, човек, принадлежащ към търговското съсловие (*ваник*), винаги се интересува от печелене на пари. Понякога той влиза в гората, за да се сдобие с евтини стоки като дървесина и глина и да ги продаде в града на добра цена. По същия начин обусловената душа в своята алчност влиза в материалния свят заради материални облаги. Постепенно навлиза все по-дълбоко в гората без всъщност да знае как да излезе. Веднъж навлязла в материалния свят, чистата душа бива обусловена от материалната атмосфера, създадена от външната енергия на Бог Вишну. По този начин живото същество попада под контрола на външната енергия, *дайви мая*. Така изолирано и объркано, то живее в гората, без да общува с непрестанно служещите на Бога отдадени. Веднъж родено в тяло, то започва да получава различни видове тела едно след друго под влияние на материалната енергия и бива подтиквано от *гуните* на материалната природа (*саттва-гуна, раджа-гуна и тама-гуна*). По този начин обусловената душа отива понякога на райските планети, понякога на земните планети, а понякога на по-низши планети и при по-низши видове. Така тя страда непрекъснато поради различни видове тела. Понякога страданията и болките са смесени. Понякога са много жестоки, а понякога не са. Подобни телесни състояния се получават в резултат на умствените спекулации на обусловената душа. Живото същество използва ума си и петте си сетива, за да добива знание, и те му донасят различните тела и различните състояния. Използвайки петте сетива под влиянието на външната енергия, *мая*, то страда от тежките условия на материалното съществуване. Всъщност търси облекчение, но като цяло не го открива или ако го открие, това става с цената на големи трудности. Борейки се за съществуването си по този начин, то не може да приеме подслона на чистите отдадени, които като пчелички са се посветили на трепетно служене в лотосовите нозе на Бог Вишну.

5.14.2 В гората на материалното съществуване неконтролираните сетива са като хищници. Обусловената душа може да спечели пари и с тяхна помощ да напредне в осъзнаването на Кришна, но за съжаление, ако не контролира сетивата си, може да пропилее парите в сетивно наслаждение. Сетивата са хищници, защото я карат да харчи ненужно парите си, да види, помирише, вкуси, пипне, чуе, да угоди на страстите и волята си. Така обусловената душа е принудена да задоволява сетивата си и като резултат да загуби всичките си пари. Реално тези пари са получени за изпълнението на религиозни принципи, но биват отнети от хищните сетива.

5.14.3 Скъпи царю, в този материален свят членовете на семейството се наричат жена и деца, но те всъщност се държат като тигри и чакали. Овчарят се стреми да защити овцете си колкото може, но тигрите и лисиците му ги отнемат със сила. По същия начин, макар и пестеливият внимателно да следи парите си, семейството ще му ги отнеме насила, пък бил той и изключително бдителен.

5.14.4 Всяка година орачът оре нивата си и я изчиства от плевелите. Но въпреки това семенцата им остават и ако не са напълно обгорени, пак поникват със засетите в полето растения. Дори когато се обърне пръстта, плевелите пак израстват нагъсто. По същия начин *грихастха-ашрама* (семеиният живот) е поле за *кармични* дейности. Ако желанието за семеен живот не бъде напълно изкоренено, то пораства отново и отново. И въпреки че от едно гърне може да се излее камфорът, то пак ще намирисва на камфор. Докато не бъдат унищожени семената на желанието, *кармичните* дейности също няма да прекъснат.

5.14.5 Привързана към материалното богатство и собственост, в семеиния живот обусловената душа понякога страда от набезите на мухи и комари, а понякога е обезпокоена от скакалци, хищни птици или пък плъхове. И въпреки това тя продължава

да се скита по пътя на материалното съществуване. Увелича се в *кармични* дейности заради невежеството си и желанието си за сетивно наслаждение. И тъй като умът ѝ е потопен в тези дейности, тя вижда света като непреходен, макар той да е ефимерен като фантасмагория, като въздушна кула.

5.14.6 Понякога в тази въздушна кула (*гандхарва-пура*) обусловената душа пие, яде, прави секс. Тъй като е прекалено силно обвързана, тя преследва обектите на сетивата си като елен, който преследва мираж в пустинята.

5.14.7 Понякога живото същество се увелича по жълтите изпращания, познати като злато, и тича след тях. Това злато е изворът на материалното богатство и завистта и дава възможност на човек да се занимава с безразборен секс, комар, ядене на месо и пиянство. Обзетите от страсти умове биват привлечени от блясъка на златото точно както умирацията от студ в гората тича подир проблясващата светлина над тресавището, защото я обърква с огън.

5.14.8 Понякога обусловената душа се впуска в търсене на жилище и осигуряване на вода и средства за поддържане на тялото. Погълната от това да задоволява куп нужди, тя забравя за всичко и се лута в гората на материалното съществуване до безкрай.

5.14.9 Понякога, сякаш заслепен от прах, вдигнат от вихрушка, човек вижда красотата в противоположния пол, наречена *прамада*. Така объркан, с глава положена в скута на жена, той скоро изгубва разсъдъка си и го обзема силата на страстта. Очите му се замъгляват от сладни желаниа и той изневерява на правилата, които управляват сексуалния живот. Той не знае, че различни полубогове стават свидетели на тази изневяра, и се впуска в незаконен секс посред нощ, без да вижда наказанието, което го очаква.

5.14.10 Обусловената душа понякога сама съзнава колко напразно е сетивното удоволствие в материалния свят и решава, че материалното наслаждение е изпълнено със страдания. Но поради силата на телесното съзнание паметта за това бива унищожена и човек отново хуква след материалните наслаждения, сякаш е животно, зърнало мираж в пустинята.

5.14.11 Понякога обусловената душа се разстройва от критиките на враговете си и на държавните чиновници, които я нагрубват директно или косвено. В такива моменти сърцето и ушите ѝ много се натъжават. Подобно наказание прилича на кръсците на совите или стърженето на щурците.

5.14.12 Благодарение на благочестивите си дейности по време на предишни животи обусловената душа получава добри материални условия в този живот, но когато те се изчерпат, тя отново се приютява в разкош и богатства, които не могат да ѝ помогнат нито в този, нито в следващите ѝ животи. По тази причина тя се обръща към хората, които притежават тези неща - хора хем живи, хем мъртви, хора, подобни на нечисти дървета и пълзящи растения, хора като отровни кладенци.

5.14.13 Понякога, за да облекчи страданията си в гората на материалния свят, обусловената душа приема евтини благословии от атеисти. В общуването си с тях тя оглупява. Това е също като да скочиш в плитка река. Човек просто си чупи главата. И като не може така да се избави от жегата, започва да страда и от двете. Случва се обусловената душа да се обърне към едни тъй наречени *садху* и *свами*, чиито проповеди противоречат на принципите на Ведите. От тях тя не може да получи нищо добро нито в настоящето, нито в бъдещето.

5.14.14 Когато в този материален свят обусловената душа не може да се издържа сама, макар и на гърба на другите, тя се опитва да използва собствения си баща или син, като им отнема имуществото, пък било то и съвсем незначително. Ако не може да се сдобие с неща от баща си, сина си или друг роднина, тя е готова да им причинява всякакви неприятности.

5.14.15 В този свят семейният живот е досущ като пожар, лумнал в гората. В него няма и капка радост и постепенно човек затъва все повече в злочестието си. В семейния живот нищо не допринася за вечното щастие. Погълната от такова съществуване, обусловената душа изгаря в агонията на скръбта. Тогава започва да кълне съдбата си и лошия си късмет или пък решава, че страданията ѝ се дължат на това, че не е извършвала благочестиви дейности в предишния си живот.

5.14.16 Държавните чиновници са неизменно като месоядни демони, наричани *ракшаси* (човекоядци). Понякога държавните чиновници се обръщат срещу обусловената душа и ѝ отнемат натрупаното имане до грош. Загубила спестяванията си, тя губи всякакво желание за живот, сякаш и самият живот я е напуснал.

5.14.17 Понякога обусловената душа си въобразява, че баща ѝ или дядо ѝ са се върнали отново под формата на нейния син или внук. Това я изпълва с онова щастие, което човек може да изпита в мечтите си, и подобно състояние на ума ѝ носи удоволствие.

5.14.18 На семейния човек му е повелено да изпълнява множество *яги* и *кармични* дейности, особено *виваха ягя* (сватбената церемония за синовете и дъщерите), както и церемонията по връчването на свещения шнур. Всичко това влиза в задълженията на *грихастха* и отнема много време и усилия. Когато човек е привързан към материалните дейности, тези задължения приличат на голям баир, който трябва да прехвърли. Онзи, който желае да премине през обредните церемонии, със сигурност изпитва болката от забиването на тръните и камъчетата, които изпитва и катерещият се по баира. Така за страданията на обусловената душа няма край.

5.14.19 Понякога поради жажда и глад обусловената душа дотолкова се изнервя, че губи търпение и се ядосва на собствените си любими синове, дъщери и на жена си. И като ги нагрубява, страда още повече.“

5.14.20 Шукадева Госвами продължи да говори на Махараджа Парикшит: „Скъпи царю, сънят е като питона. Оногова, който се лута из гората на материалния живот, винаги го поглъща питонът на съня. От ухапването му човек неизменно остава в мрака на невежеството. Заприличва на мъртво тяло, захвърлено в далечна гора. Така обусловените души не могат да разберат какво се случва в живота им.

5.14.21 В гората на материалния свят обусловената душа понякога я ухапват завистливи врагове, подобни на змии и други твари. От такива номера на врага обусловената душа губи престижната си позиция. Изнервена и притеснена, тя не може да спи добре. Така става все по-нешастна и постепенно губи разума си и съзнанието си. В подобно състояние започва почти постоянно да ходи като слепец, пропаднал в тъмния кладенец на невежеството.

5.14.22 Обусловената душа понякога се увлича по дребните радости, които ѝ носи задоволяването на сетивата. Така човек започва да практикува незаконен секс и да краде чуждото. В подобен момент може да бъде заловен от правителството или нападнат от съпруга или закрилника на жената. По този начин заради някакво

малко материално удовлетворение той изпада в ужасно положение и попада в затвора за изнасилване, отвличане, кражба и така нататък.

5.14.23 Затова мъдреците и трансценденталистите осъждат материалистичния път на *кармичните* дейности, тъй като той е източникът и почвата, в която виреят материалните беди както в този живот, така и в следващия.

5.14.24 Случва се като краде или като отнема чужди пари с измама, обусловената душа по един или друг начин да ги задържи и да избегне наказанието. После друг човек на име Девадатта успява да го измами и да му вземе всички пари. По същия начин друг човек на име Вишнумитра открадва парите на Девадатта и ги прибира. При всички случаи парите никога не остават на едно място. Те преминават от едни ръце в други. В крайна сметка никой не успява да им се наслади и те си остават владение на Върховния Бог.

5.14.25 Неспособна да се защити от тройното нещастие на материалното съществуване, обусловената душа става много мрачна и животът ѝ се превръща в безкрайно страдание. Това тройно нещастие се разделя на нещастие, което търпи умът заради полубоговете (например леден вятър или непоносима жегата), нещастие, което ѝ причиняват другите живи същества, и нещастие, произлизащо от самия ѝ ум и тяло.

5.14.26 Колкото до парите, ако човек излъже другия, ако ще и с половин грош, той си спечелва враг.

5.14.27 В този материалистичен живот има много трудности, както вече споменах, и всички те са непреодолими. Освен това има и трудности, причинени от така наречените щастие, беда, привързаност, омраза, страх, гордост, илюзия, лудост, оплакване, объркване, алчност, завист, вражда, обида, глад, жажда, злочестие, болест, раждане, старост и смърт. Всички те носят на материалистично обусловената душа само страдания.

5.14.28 Понякога в материалния свят човек се заплънява от въплътената илюзия (съпругата или приятелката му) и му се приисква прегръдката на жена. От това оглупява и забравя целта на живота си. Тогава, прекратил духовните си практики, той прекалено се увлича по съпругата или приятелката си и се опитва да ѝ осигури подходящо жилище. Така отново става много зает под стряхата на този дом и бива заплънен от приказките, погледите и дейностите на жена си и децата си. Изгубва съзнанието си за Кришна и се хвърля в гъстата тъма на материалното съществуване.

5.14.29 Личното оръжие на Бог Кришна, дискът, се нарича *хари-чакра*, дискът на Хари. Тази *чакра* е колелото на времето. Тя се разширява от началото на атомите до момента на смъртта на Брахма и контролира всички дейности. Върти се непрестанно и отнема от живота на живите същества, като се започне от Бог Брахма и се стигне до най-незначителното стръкче трева. Така човек се променя от раждането към детството, младостта и зрелостта, и приближава края на живота си. Невъзможно е да се спре това колело на живота. То е едно много възискателно колело, понеже е личното оръжие на Върховния Бог - неуморното време. Обусловената душа обаче търси да се прислони при някой измислен от хората бог, описан в неавторитетни писания. Тези богове са като ястреби, лешояди, чапли и гарги. *Ведическите* писания не се позовават на тях. Надвисналата смърт е като нападението на лъва и нито лешоядите, нито ястребите, гаргите или чапли могат да спасят някого от подобно нападение. Никой, който отива при неавторитетните, измислени от хората богове, не може да се спаси от ноктите на смъртта.

5.14.30 Самозваните *свами*, йоги и въплъщения, които не вярват във Върховния Бог, се наричат *пашанди*. Те самите са пропаднали и измамани, защото не познават истинския път на духовното израстване, и който отиде при тях, на свой ред бива измамен. Когато човек е така измамен, той понякога търси подслон при истинските последователи на *ведическите* принципи (*брамините* или хората, осъзнали Кришна), които учат другите как да обожават Върховния Бог според *ведическите* ритуали. Само че, неспособни да следват посочените им принципи, тези негодници отново пропадат и отиват при *шудрите*, които много умело могат да уреждат възможности за сексуални удоволствия. Сексът е много типичен за животни като маймуните и хората, които се оживяват от секса, могат да се нарекат потомци на маймуни.

5.14.31 Така потомците на маймуните общуват помежду си и обикновено се наричат *шудри*. Те живеят и се движат свободно без колебание и без знание за смисъла на живота. Достатъчно е просто да видят лицето на някой друг от техния род, за да бъдат завладени, защото то им напомня за удовлетворението на сетивата. Постоянно се занимават с материални дейности, познати като *грамя-карма*, и работят усилено за материални облаги. Така напълно забравят, че един ден животът им ще достигне до своя край и те ще преминат на по-долно ниво в еволюционния цикъл.

5.14.32 Както маймуната скача от клон на клон, така обусловената душа скача от едно тяло в друго. И както ловецът улавя маймуната и тя не може да избяга от плена, така обусловената душа, запленена от моментно сексуално удоволствие, се привързва към различни тела и се хваща в капана на семейния живот. Семейният живот е един пир на мимолетно сексуално удоволствие за обусловената душа и благодарение на него тя става напълно неспособна да се измъкне от хватката на материалния живот.

5.14.33 В този материален свят, когато обусловената душа забрави за връзката си с Върховния Бог и не се интересува от съзнанието за Кришна, тя просто се заема с различни зловредни и греховни дейности. Тогава става подвластна на тройното нещастие и от страх пред заплахата на смъртта попада в мрака на планинската пещера.

5.14.34 Обусловената душа страда от много тежки състояния на тялото, като например от лют студ и силни ветрове. Страда също и от дейностите на другите живи същества и от природните катаклизми. Когато се види неспособна да им се противопостави и се наложи да си остане в тежкото състояние, в което се намира, обусловената душа естествено става много мрачна, защото ѝ се иска да се наслаждава на материални удобства.

5.14.35 Понякога обусловените души си разменят пари, но след време между тях се заражда вражда поради измами. Въпреки че може и да извлекат някаква незначителна полза, обусловените души губят приятелството си и се превръщат във врагове.

5.14.36 Понякога поради липса на пари обусловената душа не разполага с елементарни удобства. Понякога дори няма къде да седне, да не говорим за други необходими вещи. С други думи, лишена от основни неща и неспособна да си осигури каквото ѝ трябва по честен път, тя решава да се сдобие с чужда собственост по нечестен начин. Но като не успее, попада под ударите на чуждите обиди и става изключително сприхава.

5.14.37 Дори когато двама души са врагове, в стремежа си да задоволяват страстите си отново и отново, те могат да се оженят. За съжаление подобни бракове не издържат дълго и двамата се разделят, било то с развод или по друг начин.

5.14.38 Пътят през този материален свят е осеян с материални терзания и беди, които тормозят обусловената душа. Понякога тя губи, понякога печели. Но и в двата случая

пътят е изпълнен с опасности. Понякога смъртта или други обстоятелства разделят обусловената душа от баща ѝ. Изоставена, тя постепенно се привързва към други хора, например към децата си. Така живее ту в илюзия, ту в страх. Понякога вие от ужас. Друг път намира щастие в грижите за семейството си или пък, окрилена от радост, започва да пее. Така оплетена, забравя, че е разделена от Върховния Бог от незапомнени времена. Вървейки по опасния път на материалното съществуване, тя не намира щастие. Онези, които са осъзнали духовната си природа, просто се прислоняват при Върховния Бог, за да избегнат опасностите на материалното съществуване. Без да поеме по пътя на отдаването, човек не може да се избави от оковите на материалното съществуване. И така щастието не се корени в материалния живот, а в осъзнаването на Кришна.

5.14.39 Светите хора, които се отнасят дружелюбно към всички живи същества, са изпълнени с покой. Те владеят сетивата и умовете си и лесно стигат до пътя на освобождението, пътя обратно към Бога. Материалистите не са в състояние да общуват с тях, защото за нещастие са привързани към мизерните материални условия.

5.14.40 Много велики свети царе са били изключително вещи в изпълнението на жертвени ритуали и умело са покорявали други царства, но независимо от могъществото си, не са успели да постигнат предано служене към Върховния Бог. Това е така, защото тези велики царе не са могли да се преборят с погрешното си схващане „аз съм това тяло и това е моя собственост“. По този начин те просто са разпалвали вражди с други царе, сражавали са се срещу тях и са умирали без да изпълнят истинската цел на живота си.

5.14.41 Когато обусловената душа приеме подслон в лианата на *кармичните* дейности, тя може да се издигне до по-висши планетарни системи благодарение на благочестивите си действия и така да се освободи от адските условия, но не може да се задържи там. След като получи плодовете на благочестивите си дейности, тя трябва да се върне обратно на по-низшите планетарни системи. По този начин постоянно преминава нагоре и надолу.“

5.14.42 Като обобщи така ученията на Джада Бхарата, Шукадева Госвами каза: „О, царю Парикшит, пътят, посочен от Джада Бхарата, е като пътя, който следва Гаруда, носещият Бога, а обикновените царе са просто като мухи. Мухите не могат да следват пътя на Гаруда и до ден днешен никой от великите царе и победоносни водачи не е успявал да следва пътя на преданото служене дори и само в ума си.

5.14.43 В разцвета на живота си великият Махараджа Бхарата се отказа от всичко, понеже обичаше да служи на Върховния Бог, Уттамашлока. Отрече се от красивата си жена, прекрасните си деца, чудесните си приятели и огромната си империя. И макар да е трудно да се откажеш от тези неща, Махараджа Бхарата беше толкова завладян от това желание, че се отказа от всички тях с лекота, сякаш се отказваше от изпражненията си, след като са отделени от тялото. Такова беше величието на Негово Величество“.

5.14.44 Шукадева Госвами продължи: „О, царю мой, дейностите на Бхарата Махараджа са прекрасни. Той се отказа от всичко, от което на другите им беше трудно да се отречат. Отказа се от царството си, от жена си и от семейството си. Богатството му беше толкова огромно, че дори и полубоговете му завиждаха, но той пак се отрече от него. На славна личност като него много подхождаше да е велик отдаден. Той успя да се откаже от всичко, понеже бе завладян от красотата, богатството, славата, знанието, силата и себеотрицанието на Върховния Бог, Кришна. Кришна е толкова всепривличащ, че заради Него човек може да се откаже от всички свои желания. И наистина, за тези, чиито умове са привлечени към отдаденото служене на Бога, дори и освобождението не е от значение.

5.14.45 Дори и в тялото на елен Махараджа Бхарата не забрави Върховния Бог и затова, когато напускаше това тяло, той изрече високо следната молитва: „Върховният Бог е олицетворението на жертвоприношението. Той ни дава плодовете на обредните дейности. Той е закрилникът на религиозните системи, олицетворението на мистичната йога, източникът на всяко знание, повелител на цялото мироздание и Свръхдушата във всяко живо същество. Той е красив и привличащ. Аз напускам това тяло, като се прекланям пред Него и се надявам да мога да се посветя на трансцендентално предано служене навеки“. С тези думи Махараджа Бхарата напусна тялото си.

5.14.46 Отдадените, които желаят да слушат и да възпяват (*шраванам киртанам*), редовно обсъждат чистотата на Бхарата Махараджа и възхваляват неговите дейности. Ако някой смирено слуша за благочестивия Махараджа Бхарата и го възпява, животът му се удължава и материалните му блага със сигурност нарастват. Човек може да спечели слава и лесно да постигне живот на райските планети или да получи освобождение, като се слее с Божественото битие. Каквото и да поиска, ще му бъде дадено, като просто слуша, възпява и възхвалява дейностите на Махараджа Бхарата. Така човек може да удовлетвори всичките си материални и духовни желания. Няма нужда да моли никой друг, защото ако само изучава живота на Махараджа Бхарата, може да постигне всички желани резултати.“

ГЛАВА 15: СЛАВАТА НА ПОТОМЦИТЕ НА ЦАР ПРИЯВРАТА

5.15.1 Шрила Шукадева Госвами продължи: „Синът на Махараджа Бхарата, Сумати, последва пътя на Ришабхадева, ала някои безсъвестни хора го помислиха за самия Бог Буда. Те бяха атеистични и с лош нрав и тълкуваха *ведическите* принципи по измислен, скандален начин, за да подкрепят своите действия. Тези порочни хора приеха Сумати за Бог Будадева и проповядваха теорията, че всички трябва да следват принципите на Сумати. Така те затънаха в умствени измислици.

5.15.2 На Сумати му се роди син, наречен Деватаджит, от утробата на съпругата му Вриддхасена.

5.15.3 На свой ред в утробата на Асури, съпругата на Деватаджит, бе заченат син на име Девадюмна. Девадюмна зачена в утробата на съпругата си Дхенумати син, наречен Парамещхи. Парамещхи зачена син на име Пратиха в утробата на жена си Суварчала.

5.15.5 Цар Пратиха лично проповядваше принципите на себerealизацията. По такъв начин той не само се пречисти, но стана скъп отдаден на Върховния Бог Вишну и Го осъзна пряко.

5.15.5 От утробата на съпругата си Суварчала Пратиха се сдоби с трима сина – Пратихарта, Пращота и Удгата. Те и тримата бяха свършено изкусни в изпълнението на *ведически* ритуали. Пратихарта имаше двама сина, Аджа и Бхума, от съпругата си Стуги.

5.15.6 В утробата на жена си Ришикуля Цар Бхума зачена син на име Удгитха. От жената на Удгитха, Девакуля, се роди син, наречен Прастава, а Прастава зачена син на име Вибху със съпругата си Ниютса. В утробата на съпругата си Рати Вибху зачена син на име Притхусена. Притхусена се сдоби със син, наречен Накта, от утробата на жена си Акути. Съпруга на Накта беше Друти и от нейната утроба се роди великият Цар Гая. Гая беше изключително прославен и благочестив, беше най-добрият сред царете-светци. Бог Вишну и Неговите експанзии, които закрилят вселената, винаги пребивават в трансценденталната *гуна* на добродетелта, позната като *вишуддха-самтвa*. Тъй като беше пряка експанзия на Бог Вишну, Цар Гая също пребиваваше във *вишуддха-самтвa*. По тази причина Махараджа Гая беше надарен в пълнота с трансцендентално познание. Затова го наричаха Махапуруша.

5.15.7 Цар Гая осигуряваше пълна закрила и сигурност на гражданите, така че на личната им собственост да не бъде посягано от нежелани елементи. Той гледаше за народа да има достатъчно храна. [Това се нарича *пошана*.] Понякога раздаваше на поданиците си подаръци, за да ги зарадва. [Това се нарича *принана*.] Понякога свикваше събрания и удовлетворяваше народа със сладки слова. [Това се нарича *упалалана*.] Също така им даваше първокласни напътствия как да бъдат добри граждани. [Това се нарича *анушасана*.] Такива бяха характеристиките на управлението на Цар Гая. Освен всичко това Цар Гая беше семеен, който строго спазва правилата и предписанията на семейния живот. Той извършваше жертвоприношения и беше искрен и чист в предаността си към Върховния Бог. Наричаха го Махапуруша, понеже като цар осигуряваше на поданиците си всякакви блага, а като семеен изпълняваше всичките си задължения, така че в крайна сметка стана неотклонно отдаден на Върховния Бог. Като отдаден, той винаги беше готов да поднася почитания на останалите предани и да извършва предано служене към Бога. Такъв е процесът на *бхакти-йога*. Благодарение на всички тези трансцендентални дейности Цар Гая винаги беше свободен от телесно разбиране. Беше изпълнен с осъзнаването на Брахман, вследствие на което винаги беше радостен. Той не изпитваше материална скръб. Макар да бе свършен във всички отношения, не беше горделив, нито неспокоен от управлението на царството.

5.15.8 Мой скъпи царю Парикшит, онези, които са изучавали историите на Пураните, възпяват и възхваляват Цар Гая със следните стихове:

5.15.9. „Великият цар Гая извършваше всякакви *ведически* ритуали. Той беше изключително интелигентен и изкусен в изучаването на *ведическата* литература. Спазваше религиозните принципи и притежаваше всевъзможни богатства. Беше водач на благородните и слуга на отдадените. Беше свършена по качества пълна експанзия на Върховния Бог. Затова няма можеше да има някой равен нему по извършване на величествени ритуални церемонии?”

5.15.10 Всички чисти и честни дъщери на Махараджа Дакша като Шраддха, Майтри и Дая, чиито благословии винаги се сбъдват, окъпаха Махараджа Гая с осветена вода. Те наистина бяха много удовлетворени от него. Планетата Земя дойде в олицетворения си облик на крава и, като видя всички добри качества на Махараджа Гая, обилно започна да лее мляко, сякаш виждаше теленцето си. С други думи, Махараджа Гая беше способен да извлече всичката благодат от земята, удовлетворявайки по такъв начин желанията на своите поданици, макар сам той да нямаше никакви лични желания.

5.15.11 Въпреки че Цар Гая не изпитваше никакви лични желания за чувствени наслади, всичките му желания се изпълняваха по силата на извършваните от него *ведически* ритуали. Всички царе, с които Махараджа Гая се налагаше да се сражава, бяха принудени да се бият според религиозните принципи. Тя бяха много удовлетворени от подобни сражения и му поднасяха всевъзможни дарове. По същия начин и всички *брамини* в царството му бяха много доволни от щедрите подаяния на Махараджа Гая. По тази причина *брамините* посвещаваха по една шеста част от своите благочестиви дейности за благо на Цар Гая в следващия му живот.

5.15.12 В жертвените церемонии на Махараджа Гая имаше в изобилие от опияняващата напитка, позната като *сома*. Цар Индра имаше обичая да идва и да се напива с големи количества от *сома-раса*. Върховният Бог Вишну (*ягя-пуруша*) също идваше и лично приемаше всички жертвени приношения, които му се поднасяха с чиста и неотклонна преданост на жертвената арена.

5.15.13 Когато Върховният Бог е удовлетворен от действията на някого, автоматично всички полубогове, човешки същества, животни, птици, пчели, растения, дървета, треви и останалите живи създания, като се започне от Бог Брахма, са радостни. Върховният Бог е Свръхдушата на всички и по природа е напълно удовлетворен. Въпреки това Той идваше на арената на Махараджа Гая и казваше: „Напълно съм удовлетворен.”

5.15.14-15 В утробата на Гаянти Махараджа Гая зачена трима сина: Читраратха, Сугати и Авародхана. В утробата на жена си Ума Читраратха зачена син на име Самрат. Съпругата на Самрат беше Уткала и от нея Самрат се сдоби със син на име Маричи. В утробата на съпругата си Биндумати Маричи зачена син на име Бинду. В утробата на съпругата си Сарагха Бинду зачена син, наречен Мадху. В утробата на жена си Сумана Мадху зачена син на име Вираврата. В утробата на жена си Бходжа Вираврата зачена двама сина, наречени Мантху и Прамантху. В утробата на съпругата си Сатя Мантху зачена син, наречен Бхаувана, а от съпругата си Душана Бхаувана се сдоби със син на име Тваща. В утробата на жена си Вирочана Тваща зачена син на име Вираджа. Съпругата на Вираджа беше Вишучи и в нейната утроба Вираджа зачена сто сина и една дъщеря. Сред всичките му синове се отличаваше един на име Сатаджит.

5.15.16 Има един известен стих за Цар Вираджа: „Заради възвишените му качества и необятна слава Цар Вираджа стана скъпоценния камък на династията на Цар Прияврата, точно както Бог Вишну с трансценденталните си енергии украсява и благославя полубоговете.”

ГЛАВА 16: ОПИСАНИЕ НА ДЖАМБУДВИПА

5.16.1 Цар Парикшит каза на Шукадева Госвами: „О, брамине, ти вече ми съобщи, че радиусът на Бху-мандала се простира дотам, докъдето достигат слънчевата светлина и топлина, и откъдето може да се види Луната и всички звезди.

5.16.2 Мой скъпи господарю, въртящите се колела на колесницата на Махараджа Прияврата създадоха седем вдлъбнатини, в които се появиха седем океана. Благодарение на този океан, Бху-мандала беше разделена на седем острова. Ти вече ми даде много общо описание на техните размери, наименования и характеристики. Сега искам да узная за тях по-подробно. Моля те, бъди добър, достави ми удоволствие.

5.16.3 Когато умът е съсредоточен върху Върховния Бог в Неговото външно проявление, създадено от *гуните* на материалната природа - върху грубата вселенска форма - той се пренася на нивото на чистото добро. В това трансцендентално съзнание всеки може да разбере Върховния Бог, Вāsудева, чиято фина форма е сияйна сама по себе си и се намира отвъд *гуните* на материалната природа. О, господарю мой, моля те, опиши ми разбираемо как е възможно да се постигне тази форма, която включва цялата вселена.”

5.16.4 Великият *риши* Шука каза: „Скъпи мой, нямат край материалните експанзии на Върховния Бог. Този материален свят е трансформация на материалните качества [*саттва-гуна, раджа-гуна и тама-гуна*], но въпреки това никой не може да го опише изцяло, даже за такъв дълъг живот, какъвто е животът на Бог Брахма. Никой не е съвършен в този материален свят, а несъвършената личност не може точно да опише тази материална форма даже след продължителни размишления. О Царю, независимо от това аз все пак ще се опитам да ти опиша основните райони на вселената, такива като Бху-голока [Бхулока], с техните названия, форми, размери и различни отличителни черти.

5.16.5 Планетарната система, известна като Бху-мандала, наподобява лотосов цвят и седемте ѝ острова приличат на венчелистчетата на това цвете. Дължината и ширината на острова, известен като Джамбудвипа, разположен в средата на тези венчелистчета, достига един милион *йоджани* [1 *йоджана* приблизително е равна на 13 километра]. Джамбудвипа по форма е закръглена като листо на лотосов цвят.

5.16.6 В Джамбудвипа съществуват девет участъци земя, всеки с дължина 9 000 *йоджани*. Съществуват осем планини, които очертават границите на тези участъци.

5.16.7 Сред тези участъци, или *варши*, съществува *варша*, наречена Илаврита, която се намира в средата на венчелистчетата на лотоса. В границите на Илаврита-варша се намира планината Сумеру, която е от чисто злато. Планината Сумеру прилича на околплодника на лотосоподобната планетарна система Бху-мандала. Височината на планината е равна на дължината на Джамбудвипа или, с други думи, на 100 000 *йоджани*. От тях 16 000 *йоджани* се намират под Земята, ето защо планината се извисява над Земята на височина 84 000 *йоджани*. Ширината на планината е 32 000 *йоджани* на върха и 16 000 *йоджани* в основата.

5.16.8 Точно на север от Илаврита-варша - и все в тази посока на север, една след друга - са разположени три планини, които се наричат Нила, Швета и Шрингаван. Те бележат границите на трите *варши* - Рамяка, Хиранмая и Куру - и ги разделят една от друга. Ширината на тези планини е 2 000 *йоджани*. Надлъжно те се простират на изток и на запад до бреговете на океана със солена вода. Ако се върви от юг на север, всяка една от тях 10 пъти превъзхожда по дължина предишната планина, но по височина всичките са еднакви.

5.16.9 По същия начин южно от Илаврита-варша се простират от изток на запад три големи планини, наречени (от север на юг) Нишадха, Хемакута и Хималая. Всяка една от тях е висока 10 000 *йоджани*. Те бележат границите на трите *варши*, известни като Хари-варша, Кимпуруша-варша и Бхарата-варша.

5.16.10 По същият начин на запад и на изток от Илаврита-варша се намират две велики планини, наречени съответно Маляван и Гандхамадана. Тези две планини, които достигат 2 000 *йоджани* височина, се простират толкова далеко, както планината Нила на север и планината Нишадха на юг. Те очертават границите на Илаврита-варша, а също така и *варшите*, известни като Кетумала и Бхрадшва.

5.16.11 От четирите страни на великата планина, известна като Сумеру, са разположени четири планини - Мандара, Мерумандара, Супаршва и Кумуда, които приличат на нейни пояси. Дължината и височината на тези планини възлиза на 10 000 *йоджани*.

5.16.12 Стоящи като пилони по върховете на тези четири планини, растат дървета манго, розова ябълка, *кадамба* и банян. Тези дървета достигат на ширина 100 *йоджани*, а на височина – 1 100 *йоджани*. Техните клони се разгръщат в радиус от 1 100 *йоджани*.

5.16.13-14 О, Махараджа Парикшит, най-добър от династията Бхарата, между тези четири планини се намират четири огромни езера. Водата на първото по вкус е подобна на мляко, водата на второто е подобна на мед, а на третото - подобна на сок от захарна тръстика. Четвъртото езеро е пълно с чиста вода. Божествените същества, като *сиддхите*, *чараните* и *гандхарвите*, които също така са известни като полубогове, се наслаждават на удобствата на тези четири езера. Затова езерата притежават естествените съвършенства на мистичните йоги, като възможност да стават по-малки от най-малкото и по-големи от най-голямото. Там също се намират и четирите божествени градини, наречени Нандана, Чаитраратха, Ваибхраджака и Сарватобхрада.

5.16.15 Най-добрите сред полубоговете, заедно със своите жени, които са подобни на украшения от небесна красота, се срещат и се наслаждават в тези градини, като в това време тяхната слава се възпява в песните на по-младите полубогове, известни като *гандхарви*.

5.16.16 На по-ниските склонове на планина Мандара се намира мангово дърво на име Девачута. То е 1 100 *йоджани* високо. Плодовете на мангото, по-големи от планински върхове и сладки като нектар, падат от върховете на това дърво за наслада на небесните жители.

5.16.17 Когато тези огромни плодове падат от такава височина, те се разбиват и приятният, ароматен сок изтича от тях, като ароматът му още повече се увеличава, когато се смеси с другите аромати. Този сок на водопади се стича от планината и се превръща в река, известна като Арунода, която нежно тече в източната част на Илаврита-варша.

5.16.18 Благочестивите жени на *якшите* действат като лични прислужнички на Бхавани, съпругата на Господ Шива. Тъй като пият вода от реката Арунода, телата им стават ароматни и когато въздухът пренася този аромат, той изпълва цялата атмосфера в радиус от десет *йоджани*.

5.16.19 По същия начин плодовете на дървото *джамбу*, които са пълни с целулоза (пулпа) и имат много малки семена, падат от огромна височина и се разбиват на парчета. Тези плодове са с размера на слонове и сокът, изтичащ от тях, се превръща в река,

наречена Джамбу-нади. Тази река се спуска от височина 10 000 *йоджани* от върховете на Мерумандара, в южната част на Илаврита и оросява цялата земя на Илаврита със сока си.

5.16.20-21 Калта по двата бряга на река Джамбу-нади, напоена от изтичащият сок и след това изсушена от ветровете и слънцето, произвежда огромно количество злато, което се нарича Джамбу-нада. Небесните жители го използват за различни видове накити. Ето защо всички жители от небесните планети и техните млади жени винаги са изцяло украсени със златни шлемове, гривни и колани. По такъв начин те се наслаждават на живота.

5.16.22 На склона на планината Супаршва стои огромно дърво, което се казва Махакадамба и е много прославно. От хралупите му изтичат пет реки от мед, всяка от които по около пет *вями* в ширина. [*Вяма* се нарича разстоянието между ръцете]. Течащият мед пада непрекъснато от върха на планината Супаршва и тече по цялата област Илаврита-варша, започвайки от западните ѝ части. По такъв начин цялата земя е напълно пропита с приятния аромат (на меда).

5.16.23 Въздухът, носещ аромата от устите на тези, които пият този мед, запълва пространството в радиус на двадесет *йоджани*.

5.16.24 По подобен начин на планината Кумуда се намира великото дърво банян, което се нарича Шатавалша, защото има сто основни клона. От тези клони се спускат множество корени, от които изтичат множество реки. Тези реки текат надолу от върховете на планината в северната част на Илаврита-варша за благо на всички, които живеят в тези земи. Благодарение на тези течащи реки всички местни жители получават обилно количество прясно и кисело мляко, мед, пречистено масло (*гхи*), меласа, зърнени храни, тъкани, украшения и места за сядане и сън. Всички предмети, които желаят, са в достатъчно количество, доставени за техния разцвет и затова те винаги са много щастливи.

5.16.25 Жителите на материалния свят, които се наслаждават на плодовете на тези течащи реки, нямат бръчки и косите им не посивяват. Те не чувстват умора, а потта, излизаща от телата им, няма лоша миризма. Не са засегнати от старост, болест или преждевременна смърт. Не страдат от смразяващи студове или палеща жега и техните тела не загубват блясъка си. Живеят много щастливо, без тревоги до самата си смърт.

5.16.26 Съществуват и други планини, красиво обрамчващи подножието на планината Меру, подобно на влакна около венчелистчетата на лотосовия цвят. Техните имена са - Куранга, Курара, Кушумбха, Ваиканка, Трикута, Шишира, Патанга, Ручака, Нишадха, Синиваса, Капила, Шанкха, Ваидуря, Джарудхи, Хамса, Ришабха, Нага, Каланджара и Нарада.

5.16.27 На източния склон на планината Сумеру се намират две планини - Джатхара и Девакута, които се простират на север и на юг на 18 000 *йоджани*. По същия начин, на западния склон на планината Сумеру има две планини - Павана и Париятра, които също се простират на север и на юг на същото разстояние. На южния склон на планината Сумеру има други две планини - Каилаш и Каравира, които отново се простират на север и на юг на същото разстояние. На северния склон на планината Сумеру, простирайки се на изток и на запад на същото разстояние, се намират две планини, наречени Тришринга и Макара. Ширината и височината на всички тези планини е равна на 2 000 *йоджани*. Сумеру, планината от чисто злато, заобиколена от тези осем планини, блести ослепително като пламтящ огън.

5.16.28 В средата на върха на Меру се намира градът-обител на Господ Брахма. Всяка от неговите четири страни е изчислена така, че по дължина да се разгърне на десет милиона *йоджани*. Той изцяло се състои от злато и затова опитните учени и мъдреци го наричат Шатакауибхи.

5.16.29 От всички страни Брахмапури е заобиколен от резиденции на главните управители на планетарните системи, започвайки с Цар Индра. Тези градове-обители са подобни на Брахмапури, но всичките са четири пъти по-малки от него.

ГЛАВА 17: СПУСКАНЕТО НА РЕКА ГАНГ

5.17.1 Шукадева Госвами каза: „Мой скъпи царю, Бог Вишну, който се наслаждава на всички жертвоприношения, се появи като Ваманадева на жертвената арена на Бали Махарадж. След това Той протегна Своя ляв крак до края на вселената и проби дупка в купола ѝ с нокътя на палеца си. През цепнатината чистите води на Причинния Океан нахлуха в тази вселена като реката Ганг. Измила лотосовите нозе на Бога, които са покрити с червеникав пращец, водата на Ганг придоби прекрасен розов оттенък. Всяко живо същество може незабавно да пречисти ума си от материалното замърсяване, като се докосне до трансценденталните води на Ганг, ала при все това водите ѝ остават чисти. Понеже Ганг непосредствено докосва лотосовите нозе на Бога преди да рукне в тази вселена, тя е позната като Вишнупада. По-късно е получила и други имена като Джахнави и Бхагиратхи. След хиляда епохи водите на Ганг се спуснаха на Дхрувалока, най-висшата планета в тази вселена. Затова всички мъдреци и учени твърдят, че Дхрувалока е Вишнупада (намираща се в лотосовите нозе на Бог Вишну.)

5.17.2 Дхрува Махарадж, прославеният син на Махараджа Уттанапада, е известен като най-възвишения отдаден на Върховния Бог заради неотклонната решителност, с която служи. Знаейки, че свещените води на Ганг мият лотосовите нозе на Бог Вишну, Дхрува Махарадж, който се намира на собствената си планета, и до ден днешен поръсва с тези води главата си с голяма преданост. Той е обзет от екстазна тревога, тъй като дълбоко в сърцето си със силна посветеност непрестанно мисли за Кришна. Сълзи се стичат от притворените му очи, а цялото му тяло потреперва.

5.17.3 Седмината велики мъдреци (Маричи, Васищха, Атри и т.н.) живеят на планети, разположени под Дхрувалока. Осъзнавайки ясно въздействието на водите на Ганг, до ден днешен те мокрят с водите ѝ снопчетата коса на темето си. Сигнали са до заключението, че това е най-голямото богатство, съвършенството на всички въздържания и най-добрият начин за следване на трансцендентален живот. Постигнали неотклонно предано служене към Върховния Бог, те пренебрегват всички останали благоприятни процеси като религия, икономическо развитие, сетивно наслаждение и дори сливане с Всевишния. Точно както *гяните* считат, че вливането в Божието битие е най-висшата истина, тъй и тези седем възвишени мъдреци приемат преданото служене за съвършенството на живота.

5.17.4 След като пречистват седемте планетарни системи в близост до Дхрувалока (Полярната Звезда), водите на Ганг се носят по космическите пътища на полубоговете в милиарди небесни кораби. Сетне те обливат луната (Чандралока) и накрая достигат обителта на Бог Брахма навръх планината Меру.

5.17.5 На върха на планината Меру Ганг се разделя на четири потока, всеки от които се лее в различна посока (изток, запад, север и юг). Тези разклонения, познати под имената Сита, Алакананда, Чакшу и Бхадра, текат надолу към океана.

5.17.6 Ръкавът на Ганг, познат като Сита, тече през Брахмапури навръх планината Меру и оттам се спуска към близките върхове на планините Кешарачала, високи почти колкото самата Меру. Тези възвишения са като венчелистчета около тичинката Меру. От Кешарачала, Ганг пада на билото на планината Гандхамадана и сетне потича из земите на Бхадрашва-варша. Накрая достига соления океан на запад.

5.17.7 Ръкавът на Ганг, познат като Чакшу, пада на хребета на планината Маляван и оттам се излива върху земите на Кетумала-варша. Ганг тече неспирно из Кетумала-варша и така също достига соления океан на запад.

5.17.8 Ръкавът на Ганг, познат като Бхадра, тече от северната страна на планината Меру. Водите му падат по билата на планината Кумуда, последователно по върховете Нила, Швета и Шрингаван. Сетне се спуска към провинция Куру и след като прекосява тази страна, се влива в соления океан на север.

5.17.9 По същия начин и ръкавът на Ганг, познат като Алакананда, тече от южната страна на Брахмапури (Брахма-садана). Прекосявайки върховете на планините в различни земи, реката се плисва със страшна сила върху хребетите на Хемакута и Химакута. След като облива върховете им, Ганг попада в обширната земя Бхарата-варша, която напоява. Сетне Ганг тече към соления океан на юг. Онези, които идват да се окъпят в тази река, са щастливци. За тях не е трудно на всяка крачка да постигат резултатите от извършването на такива велики жертвоприношения като Раджасуя и Ашвамедха.

5.17.10 Множество други реки, големи и малки, бликат от върха на планината Меру. Те са като дъщери на планината и се стичат към различни равнини в стотици разклонения.

5.17.11 Всред деветте *варши* равнината, позната като Бхарата-варша, се счита за полето на плодоносните дейности. Мъдрите учени и светците заявяват, че останалите осем *варши* са предназначени за изключително възвишени и добродетелни същества. След завръщането си от райските планети, те се наслаждават на остатъчните резултати от благочестивите си дейности в тези осем земни *варши*.

5.17.12 В тези осем *варши*, или равнини, човешките същества живеят по десет хиляди години според земното летоброене. Всичките им обитатели са почти като полубогове. Притежават физическата сила на десет хиляди слона. Телата им са жизнени като мълнии. Те остават млади през целия си продължителен, приятен живот; и мъжете, и жените се наслаждават на сексуално единение с огромно удоволствие за дълъг период от време. След години на чувствени наслади, когато им остане една година живот, съпругата зачева дете. По този начин стандартът на удоволствието за обитателите на тези райски области е досущ като този на човешките същества, които са живели по време на Трета-юга.

5.17.13 Във всяка една от тези равнини има много градини, пълни с цветя и плодове според сезона, както и прекрасно украсени жилища. Всред грамадните планини, бележещи границите на тези земи, лежат широки езера с чисти води, изпълнени с току-що поникнали лотосови цветя. Водолюбиви птици като лебеди, патици, водни кокошки и жерави шумят, развълнувани от аромата на лотосовите цветя, а пленителното жужене на пчели се носи из въздуха. Обитателите на тези земи са видни водачи сред полубоговете. Винаги придружавани от своите слуги, те се наслаждават на живота в крайезерните градини. В тази приятна обстановка съпругите на полубоговете закачливо се усмихват на съпрузите си, поглеждайки ги със сладно желание. Всички полубогове и жените им получават в изобилие сандалова паста и гирлянди от цветя от прислужниците си. По такъв начин се наслаждават жителите на осемте райски *варши*, привлечени от дейностите на противоположния пол.

5.17.14 За да прояви милост към отдадените си във всяка от тези девет равнини, Върховният Бог, познат като Нараяна, се разширява в Своите четири експанзии Вāsудева, Санкаршана, Прадјумна и Анируддха. По такъв начин Той остава близо до Своите предани, за да приема служенето им.”

5.17.15 Шукадева Госвами каза: „В равнината, позната като Илаврита-варша, единственият мъж е Бог Шива, най-могъщият полубог. Богинята Дурга, съпругата на Бог Шива, не желае никакъв друг мъж да влиза в тези земи. Ако някой глупец дръзне да

направи това, тя незабавно го превръща в жена. Ще разкажа за това по-нататък (в Девета Песен на „Шримад Бхагаватам“).

5.17.16 В Илаврита-варша Бог Шива винаги е заобиколен от десет милиарда прислужнички на богинята Дурга, които му служат. Четворната експанзия на Върховния Бог е съставена от Вāсудева, Прадјумна, Анируддха и Санкаршана. Санкаршана, четвъртата експанзия, несъмнено е трансцендентална, но тъй като дейностите ѝ на разрушител в материалния свят са в *гуната* на невежеството, е позната като *тамаси*, формата на Бога в *гуната* на невежеството. Бог Шива знае, че Санкаршана е изначалната причина за собственото му съществуване и затова винаги медитира над Него в транс, повтаряйки следната *мантра*.

5.17.17 Най-могъщият Бог Шива казва: „О, Върховни Боже, поднасям Ти почтителните си поклони в облика на Твоята експанзия като Бог Санкаршана. Ти си извор на всички трансцендентални качества. Макар да си безграничен, Ти оставаш непроявен за лишените от преданост.

5.17.18 О, мой Господи, Ти си единствената обожаема личност, тъй като си Върховният Бог, изворът на цялото изобилие. Твоите лотосови нозе са едничкият източник на закрила и сигурност за всички, които са Ти отдадени и които Ти удовлетворяваш, проявявайки се в различни образи. О, мой Господи, Ти избавяш Своите отдадени от ноктите на материалното съществуване. Неотдадените, обаче, остават оплетени в него по Твоята воля. Милостиво ме приеми за Свой вечен слуга.

5.17.19 Ние не можем да владеем силата на гнева си. Затова, когато гледаме материалните неща, не можем да не усещаме привличане или отблъскване към тях. Но Върховният Бог никога не се влияе така. Макар да поглежда материалния свят, за да го сътворява, поддържа и унищожава, Той не е повлиян в ни най-малка степен. Затова онзи, който иска да надмогне силата на сетивата, трябва да приеме подслон в лотосовите нозе на Бога. Тогава ще ги победи.

5.17.20 За хората с нечисто виждане очите на Върховния Бог изглеждат като очи на някой, който безразборно се напива с опияняващи напитки. Объркани по такъв начин, подобни неинтелигентни люде се гневят на Бога, а в отговор на яростното им настроение самият Той също им изглежда ядосан и страховит. Обаче това е илюзия. Когато съпругите на змията-демон били развълнувани от досега до лотосовите нозе на Бога, от свян те не могли да продължат своето обожание към Него. При все това Богът останал неразвълнуван от тяхното докосване, понеже Той е уравновесен при всякакви обстоятелства. Затова кой не би обожавал Върховния Бог?”

5.17.21 Бог Шива продължи: „Всички велики мъдреци приемат Бога за източник на творението, поддържането и унищожението, макар всъщност Той да няма нищо общо с тези дейности. Затова наричат Бога безграничен. Въпреки че в инкарнацията си на Шеша Богът поддържа всички вселени върху качулките си, всяка една вселена не е по-тежка за Него от синапено зрънце. Кой човек, копнеещ за съвършенство, не би обожавал Бога?”

5.17.22-23 От този Върховен Бог се проявява Бог Брахма, чието тяло е изградено от цялата материална енергия, а изворът на интелигентността му е във властта на *гуната* на страстта на материалната природа. От Бог Брахма съм роден самият аз като олицетворение на фалшивото его, познат като Рудра. Чрез собствените си сили аз сътворявам всички останали полубогове, петте елемента и сетивата. Затова обожавам Върховния Бог, който е по-велик от всеки от нас и под чиято власт се намират всички

полубогове, материалните елементи и сетивата, а дори и Бог Брахма и самият аз, като птици, завързани с въже. Единствено по милостта на Бога ние сме способни да сътворяваме, поддържаме и унищожаваме материалния свят. Затова поднасям почтителните си поклони на Върховното същество.

5.17.24 Илюзорната енергия на Върховния Бог оковава всички нас, обусловените души, към този материален свят. Затова, без да получат милостта Му, съществата като нас не разбират как да се избавят от тази илюзорна енергия. Нека поднеса почтителните си поклони на Бога, който е причината за сътворението и унищожението.

ГЛАВА 18: МОЛИТВИТЕ КЪМ БОГ, ПОДНАСЯНИ ОТ
ОБИТАТЕЛИТЕ НА ДЖАМБУДВИПА

5.18.1 Шри Шукадева Госвами каза: „Бхадрашрава, синът на Дхармараджа, управляваше участъка земя, известен като Брадрашва-варша. Точно както Господ Шива обожаваше Санкаршана в Илаврита-варша, Бхадрашрава, съпровождан от приближените си слуги и всички жители на неговата земя, обожаваше пълната експанзия на Вāсудева, известен като Хаяширша [Хаягрива]. Господ Хаяширша е много скъп на преданите; Той управлява всички религиозни принципи. Пребивайки в най-дълбок транс, Бхадрашрава и неговите приближени поднесоха своите дълбоки почитания към Господ и с благозвучно произношение пееха следните молитви.

5.18.2 Владетелят Бхадрашрава и неговите приближени спътници произнесоха следната молитва: „Предлагаме дълбоките си почитания на Върховния Бог, източника на всички религиозни принципи, който пречиства сърцето на обусловената душа в този материален свят. Отново и отново ние Му отдаваме нашите дълбоки почитания.

5.18.3 Уви! Колко удивително е, че глупавият материалист не обръща никакво внимание на голямата опасност от неизбежната смърт! Знае, че смъртта непременно ще дойде, но въпреки това е безучастен и небрежен. Ако умира баща му, той желае да се наслаждава на имуществото на баща си, а ако умира синът му, желае също така да се наслаждава на благосъстоянието на сина си. И в двата случая безгрижно се опитва да се наслаждава на материално щастие с придобитите пари.

5.18.4 О, Неродени, опитните учени *ведантисти*, които са напреднали в духовното знание, както и другите логици и философи със сигурност знаят, че този материален свят е нетраен. В състояние на транс те осъзнават реалното положение на този свят и проповядват истината. И все пак даже те понякога са пленени от Твоята илюзорна енергия. Такива са Твоите прекрасни забавления. Затова разбираме, че Твоята илюзорна енергия е много прекрасна и Ти поднасяме нашите дълбоки почитания.

5.18.5 О, Господи, независимо че Ти си напълно отделен от създаването, поддържането и унищожаването на този материален свят и независимо че тези материални дейности не Те засягат непосредствено, те изцяло принадлежат на Теб. Ние не се учудваме на това, тъй като Твоите невъобразими енергии съвършено Те определят като причината на всички причини. Ти си изначалният двигател на всичко, независимо че си винаги отделен. По такъв начин ние осъзнаваме, че всичко се случва благодарение на Твоята невъобразима енергия.

5.18.6 В края на епохата невежеството, приело формата на демон, отвлече всички Веди и ги отнесе на планетата Расатала. Върховният Бог, във формата си на Хаягрива (кон) спаси Ведите и ги върна на Господ Брахма, когато Брахма го помоли за това. Отдаваме дълбоките си почитания на Върховния Бог, чиито намерения не срещат провал.”

5.18.7 Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, Бог Нрисимхадева обитава земята, известна като Хари-варша. Впоследствие ще ти разкажа как Прахлада Махарадж стана причина за появяването на Нрисимхадева. Прахлада Махарадж, великият предан на Бога, е резервоар на всички добри качества на великите личности. Неговият характер и дейности спасиха всички пропаднали членове на демоничното му семейство. Бог Нрисимхадева е много скъп на тази възвишена личност. Така Прахлада Махарадж, заедно със своите слуги и всички обитатели на Хари-варша, обожаваше Бог Нрисимхадев, възпявайки следната *мантра*:

5.18.8 „Отдавам дълбоките си почитания на Бог Нрисимхадева, източника на цялата сила. О, мой Господи, който имаш зъби и нокти, подобни на гръмотевични мълнии, моля

Те, бъди добър, срази нашите демонични желания за кармични дейности в този материален свят. Моля Те, появи се в сърцата ни и унищожи невежеството ни, така че по Твоята милост да станем безстрашни в борбата за съществуване в този материален свят.

5.18.9 Нека добрата съдба да съпътства цялата вселена и нека всички завистници се умиротворят. Нека всички живи същества станат спокойни чрез практикуване на *бхакти-йога*, тъй като с приемането на преданото служене те ще се грижат за благополучието на всички останали. Затова нека всички се ангажираме в служене на Върховния, трансцендентален Бог Шри Кришна и да останем винаги погълнати от мисли за Него.

5.18.10 Мой скъпи Господи, молим Те никога да не почувстваме влечение към затвора на семейния живот, състоящ се от дом, жена, деца, приятели, банкова сметка, роднини и други подобни. Ако трябва да имаме някаква привързаност, то нека да бъде към преданите, чийто единствен приятел е Кришна. Човек, който действително е себerealiziral се и който контролира ума си, е напълно доволен само с най-нужното в живота. Той не се опитва да удовлетворява сетивата си. Такъв човек бързо напредва в Кришна съзнание, докато другите, които са много силно привързани към материалните неща, напредват много трудно.

5.18.11 Общувайки с личности, за които Върховният Бог Мукунда е всичко на света, той може да чуе за Божествените забавления и скоро да стигне до разбиране за тях. Дейностите на Мукунда са толкова могъщи, че просто като слуша за тях, човек незабавно се свързва с Господа. За този, който постоянно и с голямо внимание слуша разказите за могъщите дейности на Бога, Абсолютната Истина, Бог влиза в сърцето му под формата на звукова вибрация и веднага го очиства от всички замърсявания. От друга страна, независимо че къпането в Ганг ликвидира всички телесни замърсявания и инфекции, този процес и посещенията на свети места могат да пречистят сърцето само след продължително време. Затова кой може да се има за здравомислещ, ако не общува с преданите и не усъвършенства бързо своя живот?

5.18.12 Всички полубогове и техните възвишени качества, такива като религия, знание и отречение, се проявяват в тялото на всеки, който е развил неотклонна преданост към Върховния Бог, Вāsудева. От друга страна, човек лишен от предано служене, зает с материални дейности, няма добри качества. Даже и да е вещ в практикуването на йога или честно да поддържа своите роднини и семейство, той е принуден да се ръководи от собствените си умствени разсъждения и да се занимава със служене на външната енергия на Бога. Как може да има каквито и да е било хубави качества в такъв човек?

5.18.13 Точно както водните обитатели желаят винаги да останат в обширните водни пространства, така и всички обусловени живи същества естествено желаят да останат в просторното съществуване на Върховния Бог. Затова ако някой много велик в материално отношение човек не намери подслон във Върховната Душа и се привърже към материалния семеен живот, неговото величие е подобно на величието на семейните двойки с ниско раждане. Този, който е прекалено привързан към материалния живот, губи всички добри духовни качества.

5.18.14 Затова, о демони, оставете така нареченото щастие на семейния живот и просто приемете убежище в лотосовите стъпала на Бог Нрисимхадева, които са истинско убежище на безстрашието. Заплитането в семейния живот е главна причина за материалната привързаност, неотслабващите желания, мъката, гнева, отчаянието, страха и желанието за лъжлив престиж, които завършват с повтарящо се раждане и смърт."

5.18.15 Шукадева Госвами продължи: „В участъка земя, известен като Кетумала-варша, Господ Вишну живее във формата си на Камадева само за да удовлетвори своите предани. В това число са Лакшми, Праджапати Самватсара и всички негови синове и дъщери. Дъщерите на Праджапати се смятат за управляващи божества на нощта, а синовете му - за управляващи божества на деня. Съществуват 36 000 потомъка на Праджапати - по един за всеки ден и за всяка нощ на човешкия живот. В края на всяка година дъщерите на Праджапати много силно се вълнуват, гледайки ослепително сияещия диск на Върховния Бог, и така всички те изпитват непоносима мъка.

5.18.16 В Кетумала-варша Бог Камадева (Прадюмна) извършва много грациозни движения. Неговата мека усмивка е много красива и когато повдига веждите си, красотата Му се увеличава. С игривия си поглед, завъртайки очи, Той пленява богинята на щастието. Така се наслаждава на своите трансцендентални сетива.

5.18.17 Съпровождана денем от синовете на Праджапати (властващите божества над дните), а през нощта от неговите дъщери (богините на нощите), Лакшмидеви обожават Бога по време на периода, известен като Самватсара, в Неговата най-милостива форма на Камадева. Напълно погълната от предано служене, тя пее следните *мантри*:

5.18.18 „Нека предложи дълбоките си почитания на Върховния Бог, Хришикеша, господар на всички мои сетива и източник на всичко съществуващо. Като върховен господар на всички телесни, умствени и интелектуални дейности, Той е единственият наслаждаващ се на техните резултати. Петте сетивни обекта и единадесетте сетива, включително умът, са Негови частични проявления. Той доставя всичко необходимо за живота, който е Негова енергия, и затова не се отличава от Него. Той е причината за телесните, умствените и обикновените умения, които също не се различават от Него. В крайна сметка Той е съпругът и хранещият всички живи същества. Целта на всички Веди е да Го обожаваме. Затова нека всички Му поднесем нашите дълбоки почитания. Нека Той бъде винаги благосклонен към нас и в този живот, и в следващия.

5.18.19 Мой скъпи Господи, Ти определено си напълно независим господар на всички сетива. Затова всички жени, които Те обожават чрез строги обети, желаяйки да получат добър съпруг, за да удовлетворят сетивата си, без съмнение са в илюзия. Те не знаят, че такъв съпруг не може истински да защити тях и децата им. Той също така не може да защити богатството им и продължителността на живота, тъй като сам зависи от времето, *кармата* и *гуните* на материалната природа, които са подчинени на Теб.

5.18.20 Единствено Онзи, който не се бои от нищо, но сам дава убежище на всички изплашени същества, може действително да бъде съпруг или защитник. Затова, мой Господи, Ти си единственият съпруг и никой друг не може да претендира за това положение. Ако не беше единственият съпруг, щеше да се страхуваш от другите. Ето защо личности, които са компетентни във всички *ведически* писания, приемат само Твое Величество като господар на всички и не считат никой друг за по-добър защитник или съпруг от Теб.

5.18.21 Мой скъпи Господи, Ти моментално удовлетворяваш всички желания на жената, която обожават Твоите лотосови стъпала с чиста любов. Обаче, ако обожават лотосовите Ти стъпала с определена цел, Ти също така бързо удовлетворяваш нейните желания, но в края на краищата тя остава с разбито сърце и много силно страда. Затова Твоите лотосови стъпала не трябва да се обожават поради някаква материална изгода.

5.18.22 О върховни, непобедими Господи, когато Бог Брахма и Бог Шива, а също така другите полубогове и демони, бъдат погълнати от мисли за материално наслаждение, те се подлагат на сурови покаяния и отречения, за да получат моите благословии. Но аз не давам милост никому, независимо колко е велик, ако той не отдава винаги служене в Твоите лотосови стъпала. Тъй като винаги Те пазя дълбоко в сърцето си, аз не облагодетелствам никого друго освен Твоите предани.

5.18.23 О, Непогрешими, Твоята лотосова длан е източник на всички благословии. Затова чистите предани я обожават и ти много милостиво полагаш дланта си на техните глави. Искане ми се да положиш дланта си и на моята глава. Въпреки че Ти вече носиш моите отличителни знаци - златни ивици на гърдите си - приемам тази чест като фалшив престиж за мен. Ти показваш своята истинска милост към Своите предани, но не към мен. Разбира се, ти си Върховният Абсолютен Господар и никой не може да разбере Твоите подбуди.”

5.18.24 Шукадева Госвами продължи: „В Рамяка-варша, където управлява Ваивасвата Ману, Върховният Бог се появи като Бог Матся в края на миналата епоха (ерата на Чакшуша-манватара). Ваивасвата Ману сега обожават Бог Матся с чиста преданост и го възпяват със следната *мантра*:

5.18.25 „Отдавам своите дълбоки почитания на Върховния Бог, който е чиста трансценденталност. Той е източник на целия живот, силата на телата, на ума и всички възможности на сетивата. Известен като Матсяватара, гигантска риба, това е първата от всички Негови инкарнации. Отново и отново Му отдавам своите дълбоки почитания.

5.18.26 Мой скъпи Господи, точно като кукловод Ти направляваш Своите танцуващи марионетки и както съпругът води своята съпруга, Твое Величество контролира всички живи същества във вселената, такива като *брамини, кшатрии, ваишии* и *шудри*. Независимо че се намираш в сърцето на всеки като висш свидетел и господар, а също и извън всичко, така наречените лидери на обществото, партиите и държавите не могат да те осъзнаят. Само тези, които слушат вибрациите на *ведическите мантри*, могат да Те оценят.

5.18.27 О, мой Господи, от великите управници на тази вселена, такива като Бог Брахма и другите полубогове до политическите лидери в този свят, всички завиждат на Твоя авторитет. Обаче без Твоята помощ те не могат нито поотделно, нито заедно да поддържат всички безбройни живи същества във вселената. Всъщност Ти си единственият поддръжник на всички хора, животни, такива като кравите и овцете, и на всички растения, насекоми, влечуги, птици, планини, и всички други видими и невидими същества в този материален свят.

5.18.28 О, Всемогъщи Господи, в края на хилядолетието тази планета Земя, която е източник на всички видове билки, лекарства и дървета, бе залята от вода и започна да потъва в опустошителните вълни. По това време Ти ме спаси заедно със Земята и с голяма скорост се гмурна в морето. О Неродени, Ти наистина поддържах цялата вселена и си причината за живота на всички живи същества. Отдавам Ти своите дълбоки почитания.”

5.18.29 Шукадева Госвами продължи: „В Хиранмая-варша Върховният Господ, Вишну, живее във формата на костенурка (*курма-шарура*). Тази най-скъпа и прекрасна форма за обитателите на тези земи се обожават там от Аряма, главния жител на Хиранмая-варша, съвместно с другите обитатели на тази земя. Те Го възпяват със следните химни:

5.18.30 „О, мой Господи, отдавам своите дълбоки почитания на Теб, който прие формата на костенурка. Ти си резервоар на всички трансцендентални качества и, напълно незасегнат от материята, свършено пребиваваш в чистото добро. Ти се движиш тук и там във водата, но никой не може разбере Твоето местоположение. Затова аз Ти отдавам своите дълбоки почитания. Тъй като Твоето положение е трансцендентално, Ти се намиращ отвъд пределите на минало, настояще и бъдеще. Присъстваш навсякъде като убежище на всичко и затова аз Ти отдавам своите дълбоки почитания отново и отново.

5.18.31 Мой скъпи Господи, това видимо космическо проявление е демонстрация на Твоята собствена творческа енергия. Тъй като безчислените вариации на форми в това космическо проявление са просто проява на Твоята външна енергия, тази *вират-рупа* (вселенското тяло) не е Твоята истинска форма. С изключение на предания с трансцендентално съзнание, никой не може да зърне Твоята истинска форма. Затова аз Ти отдавам своите дълбоки почитания.

5.18.32 Мой скъпи Господи, ти проявяваш Своите различни енергии в безброй форми: като живи същества, родени от утроба на майка, от яйца и чрез изпотпяване; като растения и дървета, които никнат по земята; като всички живи същества, като движещите се, а също и като неподвижните, включително полубоговете, учените мъдрец и *питите* (предците); като външното пространство (космоса), като висшата планетарна система, съдържаща небесните планети и като планетата Земя с нейните планини, реки, морета, океани и континенти. В действителност всички звезди и планети са просто проявление на Твоите различни енергии, но изначално Ти си единствен. Така че нищо не съществува отвъд Теб. Затова цялото космическо проявление не е лъжливо, а просто временно проявление на Твоята невъобразима енергия.

5.18.33 О, мой Господи, Твоето име, форма и телесни характеристики се разширяват в безбройни форми. Никой не може да определи колко точно форми съществуват, но все пак Ти самият, в Своето възплъщение като опитния учен Капиладева, разтълкува космическото проявление като състоящо се от двадесет и четири елемента. Затова, ако някой се интересува от философията *санкхя*, с чиято помощ могат да се изброят различните истини, той трябва да я чуе от Теб. За съжаление неотдадените просто изброяват различните елементи и остават в неведение за Твоя истински облик. Аз Ти отдавам своите дълбоки почитания.”

5.18.34 Шукадева Госвами каза: „Скъпи царю, Всевишният Господ в Своята инкарнация на глиган, който приема всички жертвоприношения, живее в северната част на Джамбудвипа. Там, в участъка земя, известен като Утаракуру-варша, майката Земя и всички други обитатели на тази *варша* Го обожават с неотклонно предано служене, многократно възпявайки следните *мантри* от Упанишадите:

5.18.35 „О, Господи, ние Ти отдаваме своите дълбоки почитания като гигантска личност. Просто възпявайки *мантрите*, можем напълно да Те разберем. Ти си *ягя* (жертвата) и *крату* (ритуалът). Затова всички ритуални церемонии и жертвоприношенията са част от Твоето трансцендентално тяло и само Ти се наслаждаваш на всички тези жертвоприношения. Твоята форма се състои от трансцендентални добродетели. Ти си

известен като *три-юга*, защото в *кали-юга* се появяваш като скрита инкарнация и защото винаги в цялата им пълнота владееш трите двойки съвършенства.

5.18.36 Триейки парче дърво, великите светци и мъдреците могат да събудят спящия в него огън. По подобен начин, о, Господи, онези, които са вещи в разбирането на абсолютната истина, се стремят да Те видят във всичко - даже в собствените си тела. Но въпреки това Ти се скриваш от тях. Ти не можеш да бъдеш разбран посредством косвени процеси, включващи умствени или физически дейности. Тъй като си самопроявяващ се, само когато видиш, че човек се стреми към Теб с цялата си душа, Ти се разкриваш. Затова Ти отдаваме своите дълбоки почитания.

5.18.37 Обектите на материалното наслаждение (звук, форма, вкус, допир и мирис), дейностите на сетивата, господарите на сетивните дейности (полубоговете), тялото, вечното време и егоизмът - всичко това са творения на Твоята материална енергия. Онези, чийто ум е станал неотклонен с помощта на съвършено изпълнение на мистичните йога-практики, виждат, че всички тези елементи произлизат от дейностите на Твоята външна енергия. Също така те могат да съзрат Твоята трансцендентална форма като Свръхдуша, стояща зад всичко. Затова отново и отново Ти отдаваме своите дълбоки почитания.

5.18.38 О, Господи, Ти не желаеш творението, поддържането и унищожението на този материален свят, но извършваш тази дейност заради тези души, обусловени от Твоята творческа енергия. Точно както парче желязо се движи под влиянието на магнит, инертната материя се задвижва, когато Твоят поглед попада върху цялостната материална енергия.

5.18.39 О, мой Господи, като изначалния глиган в тази вселена Ти воюва с великия демон Хиранякша и го уби. След това повдигна мен, Земята, от океана Гарбходака на върха на Своя бивник, точно както обученият слон повдига лотосов цвят от водата. Прекланям се пред Теб.

ГЛАВА 19: ОПИСАНИЕ НА ОСТРОВ ДЖАМБУДВИПА

5.19.1 Шрила Шукадева Госвами каза: „Мой скъпи царю, в Кимпуруша-варша великият предан Хануман, заедно с обитателите на тази земя, винаги са заети с чисто предано служене на Бог Рамачандра, по-големия брат на Лакшман и скъпия съпруг на Ситадеви.

5.19.2 Множество *гандхарви* винаги са заети с възпяване славата на Бог Рамачандра. Това възпяване винаги е изключително благоприятно. Хануманджи и Арштишена, главната личност в Кимпуруша-варша, постоянно и с цялото си внимание слушат тези възхвали. Хануман възпява следната *мантра*:

5.19.3 „Нека Те удовлетвори, скъпи Господи, като възпявам *биджа-мантрата омкара*. Предлагам дълбоките си почитания на Върховния Бог, който е най-добрият сред всички възвишени личности. Той е източникът на всички хубави качества на арийците, хората, които имат знание. О, Господи, Твоят характер и поведение са винаги последователни и всякога контролираш Своите сетива и ум. Действайки като обикновено човешко същество, Ти показва образцов характер, за да научиш другите как да се държат. Съществува пробен камък, чрез който може да се определи качеството на златото, но Ти си пробният камък, чрез който могат да се определят всички добри качества. На Теб се покланят *брамините*, които са най-добри сред всички предани. Ти си Върховната Личност, Царят на царете и затова Ти предлагам своите най-дълбоки почитания.

5.19.4 Господ, чиято чиста форма (*сам-чит-ананда-виграха*) не бива осквернена от *гуните* на материалната природа, може да бъде осъзнат само с чисто съзнание. Във *Веданта* Той се описва като Единствения и Неповторимия. Благодарение на духовната си мощ Той не се докосва до заразата на материалната природа и тъй като не е подвластен на материалното видение, е известен като трансцендентален. Той няма материални дейности, тъй като няма материална форма и имена. Само с чисто съзнание може да се възприеме трансценденталната форма на Бога. Нека бъдем твърдо установени в лотосовите стъпала на Бог Рамачандра и нека предложим нашите дълбоки почитания в Неговите трансцендентални нозе.

5.19.5 Стана така, че Равана, главатарят на *ракшасите*, не можеше да бъде убит от никого друго освен от човек и заради това Бог Рамачандра, Върховният Бог, се появи във формата на човешко същество. Бог Рамачандра се появи обаче не само да срази демона Равана, а също и да научи смъртните, че материалното щастие, съсредоточено около сексуалния живот или около съпругата, е причина за множество нещастия. Върховният Бог е самодостатъчен и нищо не може да го накара да страда. Защо тогава Той се отдаде на печал след отвличането на майка Сита?

5.19.6 Тъй като Бог Шри Рамачандра е Върховният Бог, Вāsудева, Той не е привързан към нищо в този материален свят. Той е най-възлюбената Сврѣхдуша за всички себеосъзнати души и им е много близък приятел. Той е пълен с богатства. Затова не би могъл да страда заради раздялата със съпругата си, но също така и не би могъл да изостави жена си и Лакшман, по-малкия си брат. Да изостави в беда който и да е от тях би било абсолютно немислимо.

5.19.7 Никой не може да се сприятели с Върховния Бог Рамачандра, осланяйки се на материалните си качества, като например раждане в аристократично семейство, лична красота, красноречие, остър ум или принадлежност към висша раса или нация. Нито едно от тези качества в действителност не е необходимо, за да дружиш с Бог Шри Рамачандра. В противен случай как би било възможно, независимо от това че сме обикновени жители на гората, без благородно потекло, без физическа красота и без способност да говорим красноречиво, да станем приятели на Бог Рамачандра?

5.19.8 Затова дали си бог или демон, човек или някой друг, всеки би трябвало да обожаваш Бог Шри Рамачандра, Върховния Господ, който се е появил на тази Земя като обикновено човешко същество. Няма нужда да се подлагаме на сурови отречения или покаяния, за да обожаваме Бога, тъй като Той приема даже най-незначителното служене, предложено от Неговите предани. По такъв начин Той получава огромно удовлетворение и когато това се случи, преданият постига успех. Всъщност Бог Рамачандра пренесе всички предани от Айодхя обратно къщи, обратно при Бога [във Ваикунтха].”

5.19.9 Шукадева Госвами продължи: „Славата на Върховния Бог е невъобразима. Той се появява във формата Нара-Нараяна в земята Бхарата-варша на място, известно като Бадарика-ашрам, за да даде милост на преданите, да ги научи на религия, знание, отреченост, духовна сила, контрол над сетивата и свобода от лъжливото его. Той изобилства от ценни духовни качества и извършва съвършени отречения до края на тази епоха. Такъв е процесът на себerealизацията.

5.19.10 В своята книга, известна като „Нарада Панчаратра”, Бхагаван Нарада много ярко описва какво и как трябва да се прави, за да се постигне крайната цел на живота - предаността - чрез познание и практикуване на мистична йога система. Той също така описва славата на Бога, Върховната Личност. Великият мъдрец Нарада напътстваше Сарвани Ману за принципите на тази трансцендентална литература, за да обучи тези жители на Бхарата-варша, които строго следват принципите на *варнашрама-дхарма*, как да постигнат преданото служене към Господа. Така Нарада Муни заедно с другите обитатели на Бхарата-варша са винаги заети в служене на Нара-Нараяна и той възпява следната *мантра*:

5.19.11 „Нека поднеса своите дълбоки почитания на Нара-Нараяна, най-добрия сред всички свети хора, Върховния Бог. Той е най-себerealизиращият и самоуправляемият, Той е свободен от лъжлив престиж и е богатството на онези, които нямат материални богатства. Той е духовният учител на всички *парамахамси*, които са най-възвишените човешки същества, и е господарят на себerealизацията. Нека отново и отново отдам дълбоките си почитания в Неговите лотосови нозе.”

5.19.12 Нарада, най-могъщият свят мъдрец, също обожаваш Нара-Нараяна, възпявайки следната *мантра*: „Върховният Бог е господар на създаването, поддържането и унищожението на това видимо космическо проявление, но в същото време е напълно свободен от лъжлив престиж. Независимо че на глупците им се струва, че приема същото материално тяло като нашите, Той е безучастен към телесни страдания като глад, жажда и умора. Въпреки че е свидетел, който вижда всичко, Неговите сетива не се оскверняват от обектите на зрението Му. Нека предложи своите дълбоки почитания на този непривързан, неограничен, чист свидетел на света, Висшата Душа, Върховния Бог.

5.19.13 О, мой Господи, господар и учител на мистичната йога, това обяснение на йога процеса беше предадено на Бог Брахма [Хиранягарбха], който е себerealизираща личност. По време на смъртта всички йоги напускат материалното тяло с пълно отделяне (от всички негови обвивки и от всички материални привързаности) просто като потопят ума си в Твоите лотосови стъпала. Такова е съвършенството на йога.

5.19.14 Материалистите обикновено са много привързани към сегашните си телесни удобства и очакват същото и за в бъдеще. Затова те винаги са погълнати от мисли за своите съпруга, деца и благополучие, и страшно много се страхуват от напускането на телата си, които са пълни с урина и изпражнения. В същото време, ако личност, заета в

Кришна съзнание, също се страхува да напусне тялото си, то какъв е бил смисълът от изучаването на *шастрите*? Това е просто загуба на време.

5.19.15 Затова, о, Господи, о, Трансцендентност, бъди добър, помогни ни, дай ни сила да изпълняваме *бхакти-йога* така, че да можем да контролираме неспокойните си умове и да ги съсредоточим върху Теб. Всички сме заразени от Твоята илюзорна енергия; затова сме силно привързани към тялото, което е пълно с урина и изпражнения, и към всичко свързано с него. С изключение на преданото служене няма друг начин да се откажем от тази привързаност. Затова бъди добър, дари ни с тази благословия.”

5.19.16 В участъка земя, известен като Бхарата-варша, както и в Илаврита-варша, съществуват множество планини и реки. Някои от тези планини са известни като Малая, Мангала-прастха, Маинака, Трикута, Ришабха, Кутака, Коллака, Сахя, Девагири, Ришямука, Шри-шаида, Венката, Махендра, Варидхара, Виндхя, Шуктиман, Рикшагири, Париятра, Дрона, Читракута, Говардхана, Раиватака, Какубха, Нила, Гокамукха, Индракила и Камагири. Освен тях съществуват още много други планини и много големи и малки реки, течащи по склоновете им.

5.19.17-18 Две от тези реки - Брахмапутра и Шона - се наричат *нади* - главни реки. Съществуват и други велики реки и най-главните сред тях са: Чандраваса, Тамрапарни, Аватода, Критакала, Ваихаяси, Кавери, Вени, Паясвини, Шаркараварта, Тунгабхадра, Кришнавеня, Бхимаратхи, Годавари, Нирвиндхя, Пайошни, Тапи, Рева, Сураса, Нармада, Чарманвати, Маханади, Ведасмрити, Ришикуля, Трисама, Каушики, Мандакини, Ямуна, Сарасвати, Дришадвати, Гомати, Сараю, Родхасвати, Саптавати, Сушома, Шатадру, Чандрабхага, Марудвридха, Витаста, Асикни и Вишва. Обитателите на Бхарата-варша са пречистени, защото винаги помнят тези реки. Те винаги възпяват имената им като *мантри* и винаги отиват при реките, за да се докоснат до тях или да се окъпят в тях. Така се пречистват обитателите на Бхарата-варша.

5.19.19 Хората, които се раждат в тези земи, се разделят в съответствие с качествата на материалната природа - *гуната* на доброто [*саттва-гуна*], на страстта [*раджа-гуна*] и на невежеството [*тама-гуна*]. Някои от тях се раждат като възвишени личности, някои - като обикновени хора, а някои - като крайно отвратителни, защото в Бхарата-варша всеки приема раждане в точно съответствие със своята минала *карма*. Ако някой е късметлия да срещне истински духовен учител и се обучава в предано служене към Бог Вишну според четирите социални подразделения [*брахмана, кшатрия, ваишья и шудра*] и четирите духовни подразделения [*брахмачари, грихастха, ванапрастха и санньяси*], неговият живот става свършен.

5.19.20 След много-много раждания, когато узреят резултатите на неговите благочестиви дейности, човек получават възможност да установи връзка с чисти предани. Тогава той е в състояние да разхлаби възела на невежеството, който го държи здраво вследствие на различните плодоносни дейности. В резултат на общуването с преданите човек постепенно започва да служи на Бог Вāsудева, който е трансцендентален, свободен от привързаности към материалния свят, намиращ се отвъд пределите на словата и ума и независещ от каквото и да е било. Тази *бхакти-йога*, преданото служене към Бог Вāsудева, е истинският път към освобождението.

5.19.21 Тъй като човешката форма на живот е възвишена позиция за духовно осъзнаване, всички полубогове в небесата говорят така: „Как им е провървяло на човешките същества, приели раждане в Бхарата-варша. Те трябва да са извършили възвишени благочестиви дейности и отречения в миналото или самият Върховен Бог е бил много доволен от тях. В противен случай как могат те да се заемат с предано служене по толкова различни начини? Ние, полубоговете, можем само да мечтаем за това - да получим раждане в земите на Бхарата-варша, за да извършваме предано служене към Господа, но тези хора вече се занимават с това.”

5.19.22 Полубоговете продължават: „След разрешаване на много трудни задачи по изпълнение на *ведическите* ритуални жертвоприношения, подложени на отречения, спазвайки обети и раздавайки милостиня, ние постигнахме това положение като обитатели на райските планети. Но каква полза от тези постижения? Тук определено сме много заети с материални сетивни наслаждения и затова много трудно си спомняме лотосовите стъпала на Бог Нараяна. Всъщност, благодарение на прекомерното сетивно наслаждение, ние почти съвсем сме забравили за Неговите лотосови нозе.

5.19.23 Краткият живот на земята Бхарата-варша е за предпочитане пред живота на Брахмалока с продължителност милиони и милиарди години, защото даже ако някой се възнесе на Брахмалока, той трябва да се върне в кръга на повтарящите се раждания и смърт. Независимо от това че на Бхарата-варша, по-нисша планетарна система, животът е много кратък, този, който живее там, може да постигне пълно осъзнаване на Кришна и висше съвършенство даже за такъв кратък живот, напълно отдавайки се в лотосовите нозе на Господа. Така той достига Ваикунтхалока, където няма нито тревоги, нито повтарящи се раждания в материално тяло.

5.19.24 Разумният човек не се интересува от такова място, дори то да се намира на най-висшата планетарна система, ако чистата Ганга, която при изтичането си се докосва до дейностите на Върховния Бог, не тече там; ако там няма предани, заети със служене на бреговете на такава свята река или ако няма празници *санкиртана-ягя* за удоволствие на Господа.

5.19.25 Бхарата-варша предлага плодотворна почва и всички условия за извършване на предано служене, което може да освободи всеки от резултатите на *гяна и карма*. Ако някой получи човешко тяло в земята Бхарата-варша с чисти сетивни органи за извършване на *санкиртана-ягя*, но, независимо от тази възможност, не се занимава с предано служене, той определено прилича на дивите горски животни и птици, които са лекомислени и затова попадат отново в капана на ловеца.

5.19.26 В Бхарата-варша има множество поклонници на полубоговете, различните официални лица, назначени от Върховния Бог, такива като Индра, Чандра и Сурия, всеки от които се почита по отделно. Поклонниците предлагат на полубоговете своите жертвоприношения, считайки полубоговете за частици от цялото, Върховния Бог. Затова Върховният Бог приема тези приношения и постепенно издига тези поклонници до нивото на истинското предано служене, изпълнявайки желанията и стремежите им. Тъй като Господ е пълното цяло, той дава на обожаващите Го благословиите си според техните желания, дори ако те обожават само част от Неговото трансцендентално тяло.

5.19.27 Върховният Бог удовлетворява материалните желания на предания, който се обръща към Него с такава молба, но не дарява с повторни благословии онзи, който отива при Него за следваща доза материални благословии. Независимо от това Господ доброволно дава на предания убежище в Своите лотосови нозе, дори ако такъв предан не се стреми към това, и такава убежище изпълнява всичките му желания. Ето каква е специалната милост на Върховната Личност.

5.19.28 Сега ние живеем на райските планети поради резултата от извършването на ритуални церемонии, благочестиви дейности, *ягя* и изучаване на Ведите. Но животът ни тук все някога ще свърши. Ние се молим, ако в това време остане поне капка от нашите благочестиви дейности, да можем да се родим отново на земята Бхарата-варша като човешки същества, способни да помнят лотосовите нозе на Господа. Господ е така добър, че лично идва на земята Бхарата-варша и увеличава добрия късмет на нейните обитатели.”

5.19.29-30 Шри Шукадева Госвами каза: „Мой скъпи Царю, по мнението на някои изтъкнати учени, Джамбудвипа е заобиколен от осем по-малки по размер острова. Когато синовете на Махараджа Сагара са търсили по целия свят изгубения си кон, те прекопали земята и така се появили тези осем съседни острова. Техните имена са: Сварнапрастха, Чандрашукла, Авартана, Раманака, Мандарахарина, Панчаджаня, Симхала и Ланка.

5.19.31 Мой скъпи Царю Парикшит, о най-добър сред потомците на Махараджа Бхарата, така аз ти описах остров Бхарата-варша и съседните му острови точно както сам научих за тях. Тези острови съставят Джамбудвипа.

ГЛАВА 20: ИЗУЧАВАНЕ НА СТРУКТУРАТА НА ВСЕЛЕНАТА

5.20.1 Великият мъдрец Шукадева Госвами каза: „Сега ще опиша измеренията, характеристиките и формата на шестте острова, започвайки от остров Плакша.

5.20.2 Тъй както планината Сумеру е обкръжена от Джамбудвипа, по същия начин Джамбудвипа е обкръжен от океан със солена вода. Ширината на Джамбудвипа е 100 000 *йоджани* [800 000 мили], а ширината на соления океан е същата. Както крепостният ров понякога е обграден от градини и гори, така и соленият океан, обкръжаващ Джамбудвипа, сам е обграден от Плакшадвипа. Ширината на Плакшадвипа е два пъти по-голяма от тази на соления океан — с други думи 200 000 *йоджани* [1 600 000 мили]. На Плакшадвипа се намира дърво, сияйно като злато, високо колкото дървото *джамбу* на Джамбудвипа. В основите му има огън със седем пламъка. Именно защото това дърво е *плакша*, островът се нарича Плакшадвипа. Плакшадвипа се управляваше от Идхмаджихва, един от синовете на Махараджа Прияврата. Той даде на седемте острова имената на седмината си сина, поделайки островите помежду синовете си, а сетне се оттегли от дейния живот, за да се заеме с предано служене към Бога.

5.20.3-4 Седемте острова (*варши*) са наречени на имената на тези седем сина – Шива, Яваса, Субхадра, Шанта, Кшема, Амрита и Абхая. В тези седем равнини има седем планини и седем реки. Планините се наричат Маникута, Ваджракута, Индрасена, Джйотишман, Супарна, Хираняштхива и Мегхамала, а реките Аруна, Нримна, Ангираси, Савитри, Суптабхата, Ритамбхара и Сатямбхара. Човек може веднага да се избави от материални замърсявания, като докосне тези реки или се изкъпе в тях, и четирите касти хора, които живеят в Плакшадвипа — *хамсите*, *патангите*, *урдхваяните* и *сатянгите* — се пречистват по такъв начин. Жителите на Плакшадвипа живеят по хиляда години. Те са красиви като полубоговете и раждат деца, които са също толкова красиви. Изпълнявайки съвършено ритуалните церемонии, споменати във Ведите, и почитайки Върховния Бог, представен от бога Слънце, те постигат слънцето, което е райска планета.

5.20.5 (Ето *мантрата*, с която жителите на Плакшадвипа обожават Върховния Бог:) „Нека приемем подслон при слънчевия бог, който е отражение на Бог Вишну, все-разпростиращия се Върховен Бог, най-древната от всички личности. Вишну е единственият обожавем Господ. Той е Ведите, Той е религията, Той е и източникът на всички благоприятни и неблагоприятни последици.”

5.20.6 О царю, дълголетие, сила на възприятията, физическа и умствена мощ, интелигентност и смелост са естествените качества, които са проявени в еднаква степен у всички обитатели на петте острова, начело с Плакшадвипа.

5.20.7 Плакшадвипа е обкръжен от океан, цял от сироп от захарна тръстика, равен по широчина на самия остров. По подобен начин отгатък него има друг остров – Салмалидвипа - два пъти по-широк от Плакшадвипа (400 000 *йоджани* или 3 200 000 мили), заобиколен от също толкова широко водохранилище, наречено Сурасагара, океан с вкус на ликьор.

5.20.8 На Салмалидвипа има дърво *салмали*, на чието име е наречен островът. На широчина и височина то е досущ като дървото *плакша* – с други думи 100 *йоджани* (800 мили) широко и 1 100 *йоджани* (8 800 мили) високо. Учените мъдреци казват, че на това гигантско дърво живее Гаруда, царят на всички птици, който носи на крилете си Бог Вишну. Кацнал на това дърво, Гаруда поднася на Бог Вишну своите *ведически* молитви.

5.20.9 Синът на Махараджа Прияврата, наречен Ягябаху, владетелят на Салмалидвипа, раздели острова на седем равнини, които даде на седмината си сина. Наименованията на

тези области, съответстващи на имената на синовете, са Сурочана, Сауманася, Раманака, Дева-варша, Парибхадра, Апяяна и Авигията.

5.20.10 В тези равнини има седем планини – Свараса, Шаташринга, Вамадева, Кунда, Мукунда, Пушпа-варша и Сахасра-шрути. Има също и седем реки – Анумати, Синджвали, Сарасвати, Куху, Раджани, Нанда и Рака. Те все още съществуват.

5.20.11 Строго следвайки културата на *варнашрама-дхарма*, обитателите на тези острови, познати като *шрутидхари*, *виридхари*, *васундхари* и *ишандхари*, всичките обожават експанзията на Върховния Бог, наречен Сома или бога на луната.

5.20.12 (Жителите на Салмалидвипа обожават лунния полубог със следните думи:) „Със своите лъчи богът на луната е разделил месеца на две по две седмици, познати като *шукла* и *кришна*, за раздаването на зърнени храни на предците и полубоговете. Лунният бог е този, който разделя времето; той е царят на всички обитатели на вселената. Затова се молим той да остане наш цар и водач, и му поднасяме почтителните си поклони.”

5.20.13 Оттатък океана от ликьор се намира друг остров, познат като Кушадвипа, който е 800 000 *йоджани* (6 400 000 мили) широк, два пъти повече от океана от ликьор. Точно както Салмалидвипа е обкръжен от океан от ликьор, тъй Кушадвипа е обкръжен от океан от течна *гхи*, широк колкото самия остров. На Кушадвипа има туфи трева *куша*, на която е наречен островът. Тази трева *куша*, създадена от полубоговете по волята на Върховния Господ, изглежда досущ като огън, ала с много нежни и приятни пламъци. Младите й филизи озаряват всички посоки.

5.20.14 О, царю, друг син на Махараджа Прияврата, Хиранярета, беше царят на този остров. Той го раздели на седем части, които повери на седемте си сина според законите на наследството. Сетне царят се оттегли от семейния живот, за да се посвети на отречения. Имената на тези синове са Васу, Васудана, Дридхаручи, Стутяврата, Набхигупта, Вивикта и Вамадева.

5.20.15 На тези седем острова има седем погранични планини, известни като Чакра, Чатухшринга, Капила, Читракута, Деваника, Урдхварома и Дравина. Има също и седем реки, познати като Рамакуля, Мадхукуля, Митравинда, Шрутавинда, Девагарбха, Гхритачюта и Мантрамала.

5.20.16 Обитателите на острова Кушадвипа са прославени като *кушали*, *ковиди*, *абхиюкти* и *кулаки*. Те са като *брамините*, *кшатриите*, *ваишйите* и *шудрите*. Къпейки се във водите на тези реки, всичките се пречистват. Много са вещи в изпълнението на ритуални церемонии, съответстващи на заръките на *ведическите* писания. По този начин те обожават Господа в Неговия аспект на полубог на огъня.

5.20.17 (Ето *мантрата*, с която жителите на Кушадвипа почитат бога на огъня:) „О, огнени боже, ти си част от Върховния Бог Хари и Му поднасяш всички жертвени приношения. Затова те молим да предложиш на Върховния Бог съставките на *ягята*, които ние поднасяме на полубоговете, защото Бог е този, които наистина им се наслаждава.”

5.20.18 Отвъд океана от пречистено масло се намира друг остров, познат под името Краунчадвипа, чиято ширина е 1 600 000 *йоджани* (12 800 000 мили), два пъти по-голяма от океана от пречистено масло. Тъй както Кушадвипа е обкръжен от океан от пречистено масло, Краунчадвипа е обкръжен от океан от мляко, широк колкото самия остров. На Краунчадвипа има грамадна планина на име Краунча, на която е наречен островът.

5.20.19 Макар растенията, виреещи по склоновете на планината Краунча, да бяха атакувани и опустошени от оръжията на Картикея, планината бе станала безстрашна, тъй като от всички страни винаги я миеха водите на млечния океан и я закриляше Варунадева.

5.20.20 Владетел на този остров беше друг син на Махараджа Прияврата. Името му беше Гхритаприщха и беше много ерудирани учен. Той също подели своя остров между седмината си синове. След като раздели острова на седем части, наречени по имената на синовете му, Гхритаприщха Махарадж напълно се оттегли от семейния живот и прие подслон в лотосовите нозе на Бога, душата на всички души, който притежава всички благотворящи качества. Така той постигна съвършенство.

5.20.21 Синовете на Махараджа Гхритаприщха се наричаха Ама, Мадхуруха, Мегхаприщха, Судхама, Бхраджищха, Лохитарна и Ванаспати. На техния остров има седем планини, указващи границите на седемте земи. Има също така и седем реки. Планините се наричат Шукла, Вардхамана, Бходжана, Упабархина, Нанда, Нандана и Сарватобхра. Реките се наричат Абхая, Амритаугха, Арвака, Тиртхавати, Рупавати, Павитравати и Шукла.

5.20.22 Обитателите на Краунчадвипа са разделени на четири касти, наречени *пуруши, ришабхи, дравини* и *деваки*. Вземайки от водите на тези осветени реки, те обожават Върховния Бог, като поднасят шепя вода в лотосовите нозе на Варуна - полубогът, който е във форма на вода.

5.20.23 (Жителите на Краунчадвипа извършват обожание със следната молитва:) „О, речна вода, ти си се сдобила с енергия от Върховния Бог. Затова пречистваш трите планетарни системи, познати като Бхулока, Бхуварлока и Сварлока. Самата ти природа е такава, че отнемаш греховете и именно затова ние те докосваме. Бъди милостива и продължавай да ни пречистваш.“

5.20.24 Отвъд океана от мляко се намира друг остров, Шакадвипа, чиято площ е 3 200 000 *йоджани* (25 600 000 мили). Както Краунчадвипа е заобиколен от собствения си млечен океан, така Шакадвипа е заобиколен от океан от избито кисело мляко, широк колкото самия остров. На Шакадвипа има голямо дърво *шака*, на което е наречен островът. В действителност неговият аромат се разпростира над целия остров.

5.20.25 Владетелят на този остров, който също беше един от синовете на Прияврата, бе познат като Медхатитхи. И той раздели острова на седем части, наречени на имената на неговите синове, които направи царе на този остров. Имената на синовете му са Пуроджава, Маноджава, Павамана, Дхумраника, Читрарепха, Бахурупа и Вишвадхара. След като подели земите и въздигна синовете си за управници, самият Медхатитхи се оттегли, за да съсредоточи напълно ума си върху лотосовите нозе на Върховния Бог, и навлезе в една гора, подходяща за медитация.

5.20.26 И в тези земи също има седем погранични планини и седем реки. Планините са Ишана, Урушринга, Балабхра, Шатакесара, Сахасрасрота, Девапала и Маханаса. Реките са Анагха, Аюрда, Убхаясприщи, Апараджита, Панчапади, Сахасра-шрути и Ниджадхрити.

5.20.27 Обитателите на тези острови също са разделени на четири касти – *ритаवрати, сатяврати, данаврати* и *ануврати* – които съответстват точно на *брамини, кшатрии, ваиши* и *шудри*. Те практикуват *пранаяма* и мистична йога и в транс почитат Върховния Бог в образа на Ваю.

5.20.28 (Жителите на Шакадвипа обожават Върховния Бог в облика на Ваю със следните думи:) „О, Върховни Боже, който се намираш в Свръхдушата вътре в тялото, Ти направляваш разнообразните действия на различните ветрове, такива като *прана*, и по такъв начин поддържаш живите същества. О, Господи, о, Върховна Душа на всички, о, владетелю на космическото проявление, под чиято власт съществуват всички, пази ни от всякакви опасности.”

5.20.29 Оттатък океана от кисело мляко има друг остров, познат като Пушкарадвипа, който е 6 400 000 *йоджани* (51 200 000 мили) широк, два пъти по-широк от океана от кисело мляко. Той е обграден от океан от изключително вкусна вода, широк колкото самия остров. На Пушкарадвипа има огромно лотосово цвете с 100 000 000 листенца от чисто злато, сияйни като огнени пламъци. На това лотосово цвете се счита, че седи Бог Брахма, който е най-могъщото живо същество и затова понякога го наричат *бхагаван*.

5.20.30 В средата на този остров се намира голяма планина, наречена Манасоттара, която поставя граница между вътрешната и външната част на острова. Тя е широка и висока 10 000 *йоджана* (80 000 мили). На тази планина в четирите посоки се намират дворците на полубогове като Индра. В колесницата на слънчевия бог слънцето пътува по билото на тази планина, следвайки орбита, наречена Самватсара, обкръжаваща връх Меру. Пътят на слънцето от северната страна се нарича Уттараяна, а пътят му от южната страна – Дакшинаяна. Едната страна олицетворява деня за полубоговете, а другата – тяхната нощ.

5.20.31 Владетелят на този остров, синът на Махараджа Прияврата, Витихотра, имаше двама сина, наречени Раманака и Дхатаки. След като даде двете страни на острова на двамата си синове, самият той лично се зае с дейности, посветени на Върховния Бог, досущ като по-големия си брат Медхатитхи.

5.20.32 За да се изпълнят материалните им желания, обитателите на тази земя обожават Върховния Бог като представен от Бог Брахма. Те възнасят молитви към Бога по следния начин:

5.20.33 „Бог Брахма е известен като *карма-мая*, формата на ритуалните церемонии, защото посредством изпълняване на ритуални церемонии човек може да постигне неговата позиция и защото ритуалните *ведически* химни се проявяват от него. Той е неотклонно отдаден на Върховния Бог, затова в един смисъл не е различен от Бога. При все това той не бива да бъде обожаван по начина, по който го почитат монистите, а със съзнанието, че той и Върховният са две отделни личности. Човек трябва винаги да остава слуга на Върховния Бог, най-висшето обожавемо божество. Затова поднасяме почтителните си поклони на Бог Брахма, формата на проявеното *ведическо* знание.”

5.20.34 Още по-нататък, отвъд океана от сладка вода и заобикаляйки го напълно, се намира планина, наречена Локалока, която разделя страните, облени от слънчева светлина, от онези страни, които не са озарени от слънцето.

5.20.35 Оттатък океана от сладка вода се простира земя, широка колкото областта между средата на връх Сумеру и предела на планината Манасоттара. В тази равнина живеят множество живи същества. Още по-нататък, простирайки се до планината Локалока, се намира друга равнина, цялата от злато. Поради златната си повърхност тя отразява слънцето като повърхността на огледало и никой физически обект, който попадне там, никога повече не може да бъде видян. Затова всички живи създания са изоставили тази златна земя.

5.20.36 Между земите, населени от живи същества, и онези, които са пусти, се издига голямата планина, която ги разделя и затова е станала известна под името Локалока.

5.20.37 По върховната воля на Кришна планината Локалока бе поставена като външната граница на трите свята – Бхурлока, Бхуварлока и Сварлока – за да контролира лъчите на слънцето из цялата вселена. Всички светила, като се започне от слънцето чак до Дхрувалока, леят лъчите си из трите свята, но единствено в пределите, установени от тази планина. Тъй като е изключително висока, по-висока дори от Дхрувалока, тя препречва лъчите на светилата и затова те никога не могат да се прострат отвъд нея.

5.20.38 Учените мъдречи, които не са подвластни на грешки, илюзии и склонност да мамят, са описали по такъв начин планетарните системи и техните отличителни белези, размери и местонахождение. С голяма точност те са установили факта, че разстоянието между Меру и планината, позната като Локалока, е една четвърт от диаметъра на вселената – или, с други думи, 125 000 000 *йоджана* (1 милиард мили).

5.20.39 На върха на планината Локалока се намират четиримата *гаджа-пати*, най-добрите сред слоновете, поставени там в четирите посоки от Бог Брахма, върховният духовен учител на цялата вселена. Имената на тези слонове са Ришабха, Пушкарачуда, Вамана и Апараджита. Те отговарят за поддържането на планетарните системи във вселената.

5.20.40 Върховният Бог е господарят на цялото трансцендентално изобилие и на духовното небе. Той е най-великата личност, Бхагаван, Върховната Душа на всички. Полубоговете начело с Индра, небесния цар, са упълномощени да наглеждат делата в материалния свят. За да облагодетелства всички живи същества на всички различни планети и за да увеличи силата на тези слонове и на полубоговете, Богът проявява себе си на върха на тази планина в духовно тяло, незамърсено от *гуните* на материалната природа. Заобиколен от Своите лични експанзии и помощници като Вишвакшена, Той проявява цялото си съвършено изобилие, каквито са например религията и познанието, както и мистичните си сили, каквито са *анима*, *лагхима* и *махима*. Той изглежда много красив с различните оръжия в четирите си ръце.

5.20.41 Разнообразните форми на Върховния Бог като Нараяна и Вишну са красиво нагиздени с различни оръжия. Богът проявява тези форми, за да поддържа множеството планети, сътворени от личната Му енергия, *йогамая*.

5.20.42 Мой скъпи царю, оттатък планината Локалока се намира равнина, позната като Алока-варша, която се простира на същата площ, каквато е областта вътре в планината – с други думи 125 000 000 *йоджани* (1 милиард мили). Отвъд Алока-варша е мястото на онези, които се стремят към освобождение от материалния свят. То не се намира във властта на *гуните* на материалната природа и затова е напълно чисто. Бог Кришна преведе Арджуна през това място, за да доведе обратно синовете на *брамина*.

5.20.43 Слънцето е разположено (вертикално) в средата на вселената, в областта между Бхурлока и Бхуварлока, която се нарича *антарикиша*, външно пространство. Разстоянието между слънцето и периферията на вселената е двадесет и пет *коти йоджани* (два милиарда мили).

5.20.44 Слънчевият бог е познат като Вайраджа, цялостното материално тяло на всички същества. Понеже влиза в кухото яйце на вселената по време на сътворението, той е известен също като Мартанда. Наричат го още и Хиранягарбха, тъй като е получил материалното си тяло от Хиранягарбха (Бог Брахма).

5.20.45 О царю, слънчевият бог и слънчевата планета разделят всички посоки на вселената. Единствено поради съществуването на слънцето можем да разберем какво представляват небето, по-висшите планети, този свят и по-низшите планети. И също единствено благодарение на слънцето разбираме кои места са за материално наслаждение, кои – за освобождение, кои са адски и кои - подземни.

5.20.46 Всички живи създания, включително полубоговете, човешките същества, животните, птиците, насекомите, влечугите, растенията и дърветата са зависими от топлината и светлината, дарявани от слънчевия бог от слънчевата планета. Освен това благодарение на наличието на слънцето всички живи същества могат да виждат; по тази причина го наричат *дриг-ишвара*, Божествената Личност, която отговаря за зрението.

ГЛАВА 21: ДВИЖЕНИЯТА НА СЛЪНЦЕТО

5.21.1 Шукадева Госвами каза: „Мой скъпи царю, досега ти описах диаметъра на вселената (петстотин милиона *йоджани* или четири милиарда мили) и основните ѝ характеристики според изчисленията на учените мъдреци.

5.21.2 Както едно житно зрънце може да се раздели на две части и човек може да узнае размера на горната му половина, виждайки долната, по същия начин вещите географи казват, че може да се измери горната част на вселената, като се познават размерите на долната ѝ част. Небето, намиращо се между земната сфера и райската сфера, се нарича *антарикиша*, или външно пространство. То съединява върха на земната сфера с дъното на райската сфера.

5.21.3 В средата на тази област от външно пространство (*антарикиша*) се намира разкошното слънце, царят на всички планети, излъчващи топлина, такива като луната. Чрез своето лъчение слънцето стопля вселената и поддържа реда в нея. То дава също и светлина, за да помага на всички живи същества да виждат. Докато преминава на север, на юг или през екватора в съответствие със заръките на Върховния Бог, се казва, че то се движи бавно, бързо или умерено. В зависимост от движенията му на изгряване над екватора, залязване под него или преминаване през него – като съответно влиза в досег с различните знаци на зодиака, начело с Макара (Козирог) – дните и нощите са къси, дълги или равни едни на други.

5.21.4 Когато слънцето преминава през Меса (Овен) и Тула (Везни), продължителността на деня и нощта е еднаква. Когато преминава през петте знака начело с Вришабха (Телец), продължителността на дните нараства (до Рак), а сетне постепенно намалява с половин час всеки месец, докато денят и нощта отново се изравнят (във Везни).

5.21.5 Когато слънцето преминава през петте знака начело с Вришчика (Скорпион), продължителността на дните намалява (до Козирог), а след това постепенно се увеличава месец след месец, докато денят и нощта се изравнят (в Овен).

5.21.6 Докато слънцето пътува на юг, дните нарастват, а докато пътува на север, нарастват нощите.”

5.21.7 Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, както бе казано по-рано, учените мъдреци твърдят, че слънцето преминава от всички страни на планината Манасоттара в кръг, чиято дължина е 95 100 000 *йоджани* (760 800 000 мили). На планината Манасоттара, право на изток от връх Сумеру, се намира място, наречено Девадхани, собственост на цар Индра. По подобен начин на юг има място, познато като Самямани, собственост на Ямараджа, на запад – място, познато като Нимлочани, притежание на Варуна, а на север – място, наречено Вибхавари, притежание на лунния бог. Изгрев, пладне, залез и среднощ настъпват на всички тези места в съответствие със специфичното време, като по този начин всички живи същества са принудени да се захващат с различните си дела и задължения, а също и да ги прекратяват.

5.21.8-9 Живите същества, обитаващи планината Сумеру, винаги са много топлосърдечни, както по времето на жарко пладне, защото за тях слънцето е винаги над главите им. Макар че слънцето се движи обратно на часовниковата стрелка, обръщайки се към съзвездията, като планината Сумеру му остава вляво, то се движи също така и по часовниковата стрелка и планината като че ли остава от дясната му страна, понеже попада под влиянието на вятъра *дакшинаварта*. Хората, живеещи в страните, които се намират диаметрално противоположно на мястото, където слънцето първо е видяно да изгрява, ще го видят да залязва, и ако бъде начертана права линия от точката, където се

намира слънцето по пладне, хората от страните на противоположния край на линията ще преживяват среднощ. По същия начин, ако хората, живеещи там, където слънцето залязва, трябва да отидат в диаметрално противостоящите страни, те няма да видят слънцето в същото състояние.

5.21.10 Когато слънцето пътува от Девадхам, жилището на Индра, до Самямани, жилището на Ямараджа, то преминава 23 775 000 *йоджани* (190 200 000 мили) за петнадесет *гхатика* (шест часа).

5.21.11 От жилището на Ямараджа слънцето пътува до Нимлочани, двореца на Варуна, оттам до Вибхавари, чертога на лунния бог, и оттам отново до жилището на Индра. По подобен начин и луната, както и останалите звезди и планети, става видима в небесната сфера, след това залязва, а после отново става видима.

5.21.12 Така колесницата на слънчевия бог, който е *трайимая*, което значи, че го почитат с думите *ом бхур бхувах свах*, пътува през четирите обиталища, споменати по-горе, със скорост 3 400 800 *йоджани* (27 206 400 мили) за една *мухурта*.

5.21.13 Колесницата на слънчевия Бог има само едно колело, познато като Самватсара. Пресметнато е дванадесетте месеца да са неговите дванадесет спици, шестте сезона са частите на неговия пръстен, а трите периода *чатур-мася* са разделената му на три главина. Едната страна на оста, носеща колелото, лежи върху билото на връх Сумеру, а другата върху планината Манасоттара. Прикрепено за външния край на оста, колелото постоянно се върти на планината Манасоттара като колело на машина за пресоване на течно масло.

5.21.14 Както е в машината за пресоване на течно масло, тази първа ос е прикрепена към втора, чиято дължина е една четвърт от първата (3 937 500 *йоджани* или 31 500 000 мили). Горният край на тази втора ос е закачен за Дхрувалока с въже от вятър.

5.21.15 Мой скъпи царю, пресметнато е, че каросерията на колесницата на слънчевия бог е дълга 3 600 000 *йоджани* (28 000 000 мили) и е широка една четвърт от това (900 000 *йоджани* или 7 200 000 мили). Конете на колесницата, които са наречени на Гаятри и други *ведически мантри*, са впрегнати от Арунадева в ярем, също широк 900 000 *йоджана*. Тази колесница неспирно носи слънчевия бог.

5.21.16 Въпреки че Арунадева стои пред слънчевия бог, зает да управлява колесницата и да овладява конете, изглежда като че той е зад бога на слънцето.

5.21.17 Има шестдесет хиляди светци, наречени *валикхили*, всеки един с размера на палец, които се намират пред слънчевия бог и му поднасят сладкодумни молитви във възхвала.

5.21.18 Също така четиринадесет други светци, *гандхарви*, *апсари*, *наги*, *якши*, *ракшаси* и полубогове, разделени на групи по двама, приемат различни имена всеки месец и постоянно извършват различни ритуални церемонии в обожание на Върховния Бог в облика на най-могъщия полубог Суриядева, който притежава множество имена.

5.21.19 Мой скъпи царю, в своята орбита през Бху-мандала слънчевият бог изминава разстояние от 95 100 000 *йоджана* (760 800 000 мили) със скорост 2 000 *йоджана* и две *кроши* (16 004 мили) за един миг.

ГЛАВА 22: ОРБИТИТЕ НА ПЛАНЕТИТЕ

5.22.1 Цар Парикшит попита Шукадева Госвами: „Мой скъпи господарю, ти вече потвърди истината, че прекрасният и могъщ слънчев бог пътува около Дхрувалока, като и Дхрувалока, и връх Сумеру остават от дясната му страна. При все това, същевременно той гледа към зодиакалните знаци и оставя Сумеру и Дхрувалока от лявата си страна. Как можем разумно да приемем, че слънчевия бог се движи така, че Сумеру и Дхрувалока да остават едновременно и от лявата, и от дясната му страна?“

5.22.2 Шукадева Госвами ясно отвърна: „Когато грънчарското колело се движи и малките мравки, намиращи се върху това голямо колело, се движат заедно с него, човек може да забележи, че техните движения са различни от това на колелото, тъй като те понякога се появяват в една част на колелото, а понякога в друга. По подобен начин зодиакалните знаци и съзвездията, оставяйки Сумеру и Дхрувалока от дясната си страна, се носят с колелото на времето, а заедно с тях се движат и слънцето и останалите планети, подобни на мравки. Слънцето и планетите, обаче, се виждат в различните зодии и съзвездия по различно време. Това показва, че тяхното движение е различно от движението на зодиака и на самото колело на времето.

5.22.3 Изначалната причина на космическото проявление е Върховният Бог, Нараяна. Когато великите свети личности, напълно осъзнати за цялото *ведическо* познание, поднесоха молитви на Върховния Бог, Той се спусна в материалния свят под формата на слънце, за да облагодетелства всички планети и да пречисти плодоносните дейности. Той се раздели на дванадесет части и сътвори сезоните, започвайки от пролетта, като по такъв начин създаде характерните им качества като топлина, студ и т.н.

5.22.4 Според системата на четирите *варни* и четирите *ашрами*, хората обичайно почитат Върховния Бог, Нараяна, в облика на слънчевия бог. С голяма вяра те обожават Върховния Бог като Сврѣхдушата в съответствие с ритуалните церемонии, представени в трите Веди, такива като *агнихотра* и други подобни по-висши или по-нисши плодоносни дела, и съобразно процеса на мистичната йога. По такъв начин те много лесно постигат най-висшата цел в живота.

5.22.5 Слънчевият бог, който е Нараяна или Вишну, душата на всички светове, се намира във външното пространство помежду горната и долната част на вселената. Преминавайки през дванадесетте месеца на колелото на времето, слънцето влиза в досег с дванадесетте различни знака на зодиака и приема дванадесет различни имена в съответствие с тези знаци. Сборът от тези дванадесет месеца се нарича *самватсара*, или цяла една година. Пресметнато по луната, два периода от по две седмици – единият на нарастващата луна, другият на намаляващата – образуват един месец. Същият този период представлява един ден и една нощ на планетата Питрилока. Пресметнато по звездите, един месец се равнява на две и четвърт констелации. Когато слънцето пътува в продължение на два месеца, преминава един сезон, затова и сезонните промени се считат за част от тялото на годината.

5.22.6 Времето, нужно на слънцето, за да обиколи половината външно пространство, се нарича *аяна* или неговия цикъл на движение (на север или на юг).

5.22.7 Слънчевият бог има три скорости – бавна, бърза и умерена. Времето, което му е необходимо, за да премине изцяло през сферите на рая, земята и пространството с тези три скорости, се означава според учените мъдреци със следните пет имена: Самватсара, Париватсара, Идаватсара, Ануватсара и Ватсара.

5.22.8 Над слънчевите лъчи, на разстояние от 100 000 *йоджана* (800 000 мили) е луната, която се движи със скорост по-бърза от тази на слънцето. През двата лунни периода от две седмици луната пътува през еквивалента на една *самватсара* за слънцето, за два и половина дни тя преминава през един месец за слънцето, а за един ден – през две седмици за слънцето.

5.22.9 Когато луната нараства, светлата ѝ част се уголемява ежедневно и по такъв начин сътворява ден за полубоговете и нощ за *нитите*. Когато луната намалява, обаче, тя прави нощ за полубоговете и ден за *нитите*. По такъв начин луната преминава през всяко едно съзвездие за тридесет *мухурти* (цял един ден). Луната е източник на нектарна прохлада, която има въздействие върху израстването на зърното, и по тази причина лунният бог се счита за животът на всички живи същества. Затова го наричат Джива, най-главното живо същество в цялата вселена.

5.22.10 Понеже луната е изпълнена с всички възможности, тя представя влиянието на Върховния Бог. Луната е господстващото божество на ума на всекиго, затова и лунният бог е наричан Маномая. Наричат го още и Аннамая, защото дава мощ на всички билки и растения, а е наричан и Амритамая, тъй като е извор на живот за всички живи същества. Луната радва полубоговете, *нитите*, човешките същества, животните, птиците, влечугите, дърветата, растенията и останалите живи създания. Всички са щастливи от присъствието ѝ. Затова я наричат също така Сарвамая (всепроникваща).

5.22.11 Има много звезди, намиращи се на 200 000 *йоджана* (1 600 000 мили) над луната. По висшата воля на Върховния Бог те са прикрепени към колелото на времето и се въртят по такъв начин, че връх Сумеру им остава вдясно, а движението им е различно от това на слънцето. Има двадесет и осем важни звезди начело с Абхиджит.

5.22.12 Около 1 600 000 мили над тази група звезди е планетата Венера, която се движи с почти точно същото темпо като слънцето, що се отнася до бързото, бавно и умерено движение. Понякога Венера минава зад слънцето, понякога пред него, а понякога е редом с него. Венера неутрализира влиянието на планетите, които пречат на валежите. Следователно присъствието ѝ води до валежи и по тази причина тя е смятана за много благотворна за всички живи същества във вселената. Учените мъдреци потвърждават това.

5.22.13 Меркурий е описан като подобен на Венера по това, че понякога се движи зад слънцето, понякога пред него, а понякога редом с него. Той е 1 600 000 мили над Венера или 7 200 000 мили над Земята. Меркурий, който е син на луната, почти винаги е много благоприятен за всички същества във вселената, но когато не върви редом със слънцето, той вещае циклони, прахоляк, нередовни валежи и безводни облаци. По такъв начин създава страховити условия благодарение на ненавременните или прекалено обилни дъждове.

5.22.14 Разположена 1 600 000 мили над Меркурий или 8 800 000 мили над Земята е планетата Марс. Ако не се движи по крива траектория, Марс прекосява всеки един от знаците на зодиака за шест седмици и така преминава през всичките дванадесет един след друг. Той почти винаги довежда неблагоприятни обстоятелства по отношение на дъждовете и останалите въздействия.

5.22.15 Разположена 1 600 000 мили над Марс или 10 400 000 мили над Земята е планетата Юпитер, която преминава през един зодиакален знак за периода от една

париватсара. Ако движението ѝ не бъде изкривено, планетата Юпитер е много благотворна за *брамините* във вселената.

5.22.16 Разположена 1 600 000 мили над Юпитер или 12 000 000 мили над Земята е планетата Сатурн, която преминава през един знак на зодиака за тридесет месеца и покрива целия зодиакален кръг за тридесет *ануватсари*. Тази планета винаги е много неблагоприятна за ситуацията във вселената.

5.22.17 Разположени 8 800 000 мили над Сатурн или 20 800 000 мили над Земята са седемте свети мъдреци, които винаги мислят за добруването на вселената. Те обикалят върховната обител на Бог Вишну, позната като Дхрувалока, Полярната звезда.

ГЛАВА 23: ПЛАНЕТАРНИТЕ СИСТЕМИ ШИШУМАРА

5.23.1 Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, 1 300 000 йоджани (10 400 000 мили) над планетите на седемте мъдреци се намира мястото, което мъдрите учени описват като обителта на Бог Вишну. Синът на Махараджа Уттанапада, великият предан Махараджа Дхрува, все още живее там като жизнен извор на всички живи същества чак до края на битието. Агни, Индра, Праджапати, Кашяпа и Дхарма до един се събират там, за да му засвидетелстват уважение и да му поднесат почтителните си поклони. Те го обикалят с десните си страни към него. Аз вече описах славните дела на Махараджа Дхрува (в Четвърта Песен на „Шримад Бхагаватам“).

5.23.2 Поставена там от висшата воля на Върховния Бог, Полярната звезда, която е планетата на Махараджа Дхрува, сияе безспир като централна ос на всички звезди и планети. Невидимото и всемогъщо време, което никога не спи, кара всички светила да се въртят около Полярната звезда без прекъсване.

5.23.3 Когато биволите са впрегнати заедно и са завързани за един централен стълб да вършеят ориз, те тъпчат около тази ос без да се отклоняват от правилната си позиция, като единият бивол е най-близо до стълба, другият е в средата, а третият е най-отвън. По същия начин и всички планети, и всички стотици хиляди звезди се въртят около Полярната звезда, планетата на Махараджа Дхрува, в своите съответни орбити – някои по-ниско, някои по-високо. Пристегнати от Върховния Бог към машината на материалната природа в съответствие с резултатите от своите плодоносни дела, те се носят около Полярната звезда, тласкани от вятъра, и така ще продължава до края на битието. Тези планети плават из атмосферата на необятното небе досущ както облаците, носещи стотици тонове вода, се реят из въздуха, или като огромните орли *шйена*, които в резултат от миналите си действия летят високо в небето и не могат да паднат на земята.

5.23.4 Тази огромна машина, състояща се от звезди и планети, наподобява формата на *шишумара* (делфин) във водата. Понякога тя е считана за инкарнация на Кришна, Вāсудева. Велики йоги медитират над Вāсудева в тази форма, тъй като тя е действително видима.

5.23.5 Тази форма на *шишумара* е с глава надолу и с извито тяло. На края на опашката ѝ е планетата на Дхрува, върху самата опашка са планетите на полубоговете Праджапати, Агни, Индра и Дхарма, а в основата на опашката са планетите на полубоговете Дхата и Видхата. Където биха могли да са хълбоците на *шишумара*, са планетите на седмината свети мъдреци като Васиштха и Ангира. Извитото тяло на *шишумара-чакра* е завъртяно на дясната си страна, където са разположени четиринадесетте констелации от Абхиджит до Пунарвасу. От лявата му страна са четиринадесетте звезди от Пушя до Уттарашадха. По такъв начин тялото му е балансирано, тъй като от двете му страни има равен брой звезди. Върху гърба на *шишумара* има група звезди, познати като Аджавитхи, а на корема му е Ганг, която тече из небесата (Млечният път).

5.23.6 От дясната и лявата страна на местата, където биха могли да са слабните на *шишумара-чакра*, са звездите, наречени Пунарвасу и Пушя. Ардра и Ашлеша са на десния и левия му крак, Абхиджит и Уттарашадха са на дясната и лявата му ноздри, Шравана и Пурвашадха са на дясното и лявото му око, а Дхаништха и Мула – на дясното и лявото му ухо. Осемте звезди от Магха до Анурадха, които бележат южния път, са върху ребрата от лявата страна на тялото му, а осемте звезди от Мригаширша до Пурвабхадра, които бележат северния път, са върху ребрата от дясната му страна. Шатабхиша и Джйештха са върху дясното и лявото му рамена.

5.23.7 Върху горната челюст на *шишумара* е Агаста; върху долната му челюст – Ямараджа; на устата му е Марс, върху гениталиите му е Сатурн, на тила му – Юпитер, на гърдите му – Слънцето; а в самото му сърце – Нараяна. В ума му е Луната, на корема му – Венера; а на гърдата – Ашвини-кумарите. В жизнения му дъх, познат като *пранапана*, е Меркурий, на шията му Раху, навред по тялото му са кометите, а в порите му са неизброимите звезди.

5.23.8 Мой скъпи царю, описано по такъв начин, тялото на *шишумара* може да бъде считано за външната форма на Бог Вишну, Върховния Бог. Сутрин, по пладне и вечер човек трябва безмълвно да съзерцава облика на Бога като *шишумара-чакра* и да Го обожават с *мантрата*: „О, Господи, който си приел облика на времето! О, вместилище на всички планети, движещи се по разнообразни орбити! О, господарю на всички полубогове, о, Върховни Боже, поднасям Ти почтителните си поклони и медитирам над Теб.”

5.23.9 Тялото на Върховния Бог, Вишну, което образува *шишумара-чакра*, е вместилище на всички полубогове, на всички звезди и планети. Онзи, който повтаря тази *мантра* в обожание на Върховния Бог три пъти на ден – сутрин, по пладне и вечер – несъмнено ще се избави от всички последици на греховете си. Ако човек просто поднася поклоните си пред този облик или си го припомня три пъти на ден, всичките му скорошни греховни реакции ще бъдат унищожени.

ГЛАВА 24: ПОДЗЕМНИТЕ РАЙСКИ ПЛАНЕТИ

5.24.1 Шри Шукадева Госвами каза: „Мой скъпи царю, някои историци, говорейки от името на Пураните казват, че на 10 000 *йоджани* (80 000 мили) под Слънцето се намира планетата, позната като Раху, която се движи като някоя от звездите. Всевластното божество на тази планета е най-ужасният сред всички демони, синът на Симхика, но макар да е напълно неподходящ да заема положението на полубог или господар на планета, той е получил тази позиция по милостта на Върховния Бог. По-късно ще разкажа още за него.

5.24.2 Слънчевата сфера, която е източник на топлина, се простира на 10 000 *йоджана* (80 000 мили). Луната се простира на 20 000 *йоджана* (160 000 мили), а Раху на 30 000 *йоджана* (240 000 мили). Преди, по времето когато се раздавал нектарът, Раху се опитал да всее раздор между Слънцето и Луната, вмъквайки се помежду им. Раху е враждебно настроен както към Слънцето, така и към Луната, затова винаги се стреми да покрие слънчевата и лунната светлина в деня на новолунието и в нощта на пълнолунието.

5.24.3 След като научил от полубоговете на Слънцето и на Луната за атаката на Раху, Върховният Бог, Вишну, изпратил Своя диск, известен с името Сударшана-чакра, да ги защитава. Сударшана-чакра е най-любимият Му отдаден и Бог е много благоразположен към него. Парещата горещина на сиянието му, предназначено да погубва не-*ваишнавите*, е нетърпима за Раху, затова той побягва в страх от нея. По времето когато Раху притеснява Слънцето или Луната настъпва онова, което хората познават като затъмнение.

5.24.4 По-надолу от Раху на 10 000 *йоджана* (80 000 мили) се намират планетите, известни като Сиддхалока, Чараналока и Видядхара-лока.

5.24.5 Под Видядхара-лока, Чараналока и Сиддхалока, в небето, наречено *антарикиша*, са местата за наслаждение на *якшите*, *ракшасите*, *пишачите*, призраците и т.н. *Антарикиша* се простира дотам, докдето духа вятърът и се носят облаците в небето. По-нагоре оттам вече няма въздух.

5.24.6 По-надолу от обиталищата на *якшите* и *ракшасите*, на разстояние от 100 *йоджана* (800 мили) е планетата Земя. Най-горните ѝ предели се простират до височината, до която могат да летят лебедите, ястребите, орлите и другите големи птици.

5.24.7 Мой скъпи царю, под тази земя има още седем планети, познати с имената Атала, Витала, Сутала, Талатала, Махатала, Расатала и Патала. Аз вече обясних положението на земните планетарни системи. Пресметнато е, че дължината и ширината на седемте по-нисши планетарни системи са съвсем същите като земните.

5.24.8 В тези седем планетарни системи, познати още като подземни небеса (*била-сварга*), има много красиви сгради, градини и места за чувствено наслаждение, които са дори още по-разкошни от онези на по-висшите планети, тъй като демоните имат много висок стандарт за сетивни удоволствия, богатства и власт. Повечето от жителите на тези планети, известни като *дайти*, *данави* и *наги*, живеят като семейни. Техните съпруги, деца, приятели и обкръжение до един са напълно затънали в илюзорно материално щастие. Сетивното наслаждение на полубоговете понякога бива смутено, ала обитателите на тези планети се наслаждават на живота без никакви притеснения. По тази причина те изключително силно се привързват към илюзорното щастие.

5.24.9 Мой скъпи царю, в псевдо-рая, известен като *била-сварга*, има един велик демон на име Мая Данава, който е изключителен художник и архитект. Той е изградил множество великолепно украсени градове. В тях има безчет красиви къщи, стени, порти, сгради за

събрания, храмове, дворове и търговски центрове, също както и множество странноприемници, служещи за жилища на чужденците. Домовете на владетелите на тези планети са изградени от най-скъпоценните камъни и винаги са изпълнени с живи същества, известни като *наги* и *асури*, както и с множество гълъби, папагали и тем подобни птици. Като цяло тези наподобяващи рая градове са с изключително красиво разположение и са привлекателно украсени.

5.24.10 Парковете и градините в изкуствения рай по красота надминават онези на по-висшите райски планети. Обвитите с бръшлян клони на дърветата в тези градини са натезали от плодове и цветове и затова изглеждат необикновено прекрасни. Хубостта им може да привлече всекиго, карайки ума му напълно да се разтвори в насладата на сетивното удоволствие. Има множество езера и вирове с чисти, прозрачни води, развълнувани от подскачащи рибки и украсени с различни цветя като *лилии*, *кувала*, *кахлара*, сини и алени лотоси. Двойки *чакраваки* и други водолюбиви птици гнездят в езерата, усилвайки щастливата наслада със сладките си и приятни песни, които са изключително удовлетворяващи за сетивата.

5.24.11 Тъй като в тези подземни планети липсва слънчева светлина, времето не е разделено на дни и нощи, а вследствие на това страхът, който е резултат от времето, не съществува.

5.24.12 Там живеят множество огромни змии със скъпоценни камъни в качулките и сиянието на тези скъпоценни камъни разпръсква мрака във всички посоки.

5.24.13 Тъй като обитателите на тези планети пият и се къпят в сокове и еликсири, направени от прекрасни билки, те са избавени от всякакви притеснения и физически неразположения. Не познават посивелите коси, бръчките или инвалидността, сиянието на телата им не повяхва, потта им не е зловонна и не ги притеснява изтощение или липса на енергичност и ентузиазъм, причинени от старостта.

5.24.14 Те живеят много приятно и не се страхуват, че биха могли да загинат от нещо преди установеното за смъртта време, което е сиянието на Сударшана-чакра, принадлежаща на Върховния Бог.

5.24.15 Когато дискът Сударшана влезе в тези провинции, бременните жени на демоните до една помятат от страх пред неговото сияние.

5.24.16 Мой скъпи царю, сега ще ти опиша по-нисшите планетарни системи една по една, започвайки от Атала. На Атала живее демон на име Бала, син на Мая Данава, който е сътворил деветдесет и шест вида мистични сили. Някои тъй наречени *йоги* и *свами* се възползват от тези мистични сили дори в наше време, за да мамят хората. Просто чрез прозявка демонът Бала е създал три вида жени, наречени *сварини*, *камини* и *пумшчали*. *Сварините* харесват да се омъжват за мъже от собственото си племе, *камините* се омъжват за всякакви мъже, а *пумшчалите* сменят съпрузите си един след друг. Ако някой мъж дойде на планетата Атала, тези жени незабавно го хващат, принуждавайки го да пие опияняваща напитка, направена от наркотика *хатака* [канабис индика]. Този наркотик дава на мъжа голяма сексуална сила, от която жените се възползват, за да се наслаждават. Някоя жена го омайва с увличащи погледи, интимни думи, любовни усмивки и след това прегръдки. По такъв начин тя го склонява да се наслаждава на секс с нея, докато напълно я удовлетвори. Поради нарастващата си сексуална мощ мъжът се мисли за по-силен от десет хиляди слона и се смята за най-съвършения. В действителност, заблуден и опиянен от фалшива гордост, той се счита за Бог, нехаейки за надвисващата смърт.

5.24.17 Следващата планета под Атала е Витала, където Бог Шива, който е познат като господаря на златните мини, живее с личните си придружители, призраците и други подобни живи същества. Бог Шива, който е родоначалник, прави секс с Бхавини, прародителката, за да създадат живите същества, и от смесването на техните жизнени сокове се сътворява река, наречена Хатаки. Когато огънят, раздухан от вятъра, пийне вода от тази река, а после изпращи и я изплюе, се създава златото, наречено *хатака*. Демоните, които живеят на тази планета заедно със съпругите си, се гиздят с различни накити, направени от такова злато, и така живеят там много щастливо.

5.24.18 Под планетата Витала се намира друга планета, позната като Сутала, където дори сега още живее великият син на Махараджа Вирочана, Бали Махарадж, прославен като най-благочестивия цар. Заради Индра, небесния цар, Бог Вишну се появи в облика на джудже *брамин* като син на Адити и измами Бали Махарадж, изпросвайки от него само три крачки земя, ала взимайки целите три свята. Тъй като остана много удовлетворен от Бали Махарадж, задето даде всичките си притежания, Богът му върна царството и го направи по-богат и от знатния цар Индра. До ден днешен Бали Махарадж изпълнява предано служене към Върховния Бог на планетата Сутала.

5.24.19 Мой скъпи царю, Бали Махарадж подари всичките си притежания на Върховния Бог, Вamanaдева, но човек не бива да стига до извода, че той е постигнал своя небивал светски разкош в *била-сварга* в резултат на благотворителното си разположение. Върховният Бог, който е извор на живот за всички живи същества, живее у всекиго като приятелски настроената Сврѣхдуша и под Негово напътствие живота същество се наслаждава или страда в материалния свят. Оценявайки трансценденталните качества на Бога, Бали Махарадж поднесе всичко в лотосовите Му нозе. Целта му, обаче, не бе да спечели нещо материално, а да стане чист отдаден. За чистия отдаден вратата на освобождението се отваря автоматично. Човек не трябва да счита, че на Бали Махарадж е дарено такова огромно материално изобилие просто заради неговата щедрост. Когато някой стане чист и любящ отдаден, той също може да бъде благословен с добро материално положение по волята на Върховния Бог. Обаче не бива погрешно да се смята, че материалният разкош на отдадения е резултат от неговото предано служене. Истинският резултат на преданото служене е пробуждането на чиста любов към Върховния Бог, която остава трайна при всякакви обстоятелства.

5.24.20 Ако някой, замаян от глад, пропаднал или спѣващ се, промѣлви святото име на Бога дори само веднѣж, било то съзнателно или несъзнателно, той незабавно се освобождава от последиците на миналите си постѣпки. Извършителите на плодоносни дейности, оплетени в материалните дела, срещат много трудности в практикуването на мистичната йога и в други усилия, за да постигнат същата тази свобода.

5.24.21 Върховният Бог, който живее е сърцето на всекиго като Сврѣхдуша, продава себе си на Своите отдадени, такива като Нарада Муни. С други думи, Богът дарява чиста любов на такива предани и отдава себе си на онези, които Го обичат чисто. Великите, себеосъзнати мистични йоги, каквито са четиримата Кумари, също извличат огромно трансцендентално блаженство от осъзнаването на Сврѣхдушата вътре в себе си.

5.24.22 Върховният Бог не изрази милостта си към Бали Махарадж, дарявайки му материално щастие и разкош, понеже тези неща карат човек да забравя любящото служене към Бога. Резултатът от материалното изобилие е че човек не може вече да вглѣбява ума си във Върховния Бог.

5.24.23 Когато Върховният Бог не можа да види друг начин да отнеме всичко на Бали Махарадж, Той прибягна до измамата да проси от него и отне целите три свята. Така на Бали Махарадж му остана единствено тялото му, но Богът пак не беше доволен. Той арестува Бали Махарадж, завърза го с въжето на Варуна и го хвърли в една пещера в планината. Въпреки това, макар цялото му имущество да беше отнето и да беше захвърлен в пещера, Бали Махарадж беше толкова велик отдаден, че каза следното:

5.24.24 „Уви, колко жалко за Индра, небесния цар, че макар да е много учен и могъщ, и макар да избра Брихаспати за свой първи министър, който да го наставлява, той е напълно невеж по отношение на духовния напредък. На Брихаспати също му липсва интелигентност, понеже не напътства правилно своя ученик Индра. Бог Ваманадева стоеше пред портите му, ала Индра, вместо да Го моли за възможността да Му отдаде трансцендентално любящо служене, Го изпрати да иска подаяния от мен с цел да спечели трите свята за собствено (на Индра) сетивно наслаждение. Господството над трите свята е съвсем незначително, защото каквото и материално богатство да притежава някой, то е само докато трае епохата на Ману, която е съвсем малка частица от безкрайното време.“

5.24.25 Бали Махарадж каза: „Моят дядо Прахлада Махарадж е единственият, който е разбрал собствения си интерес. При смъртта на бащата на Прахлада, Хиранякашипу, Бог Нрисимхадева искаше да предложи на Прахлада бащиното му царство и дори желаше да му дари освобождение от материалните окови, но Прахлада не прие нито едното. Освобождението и материалният разкош, помисли си той, са препятствия за преданото служене, затова подобни дарове от Върховния Бог не са действителната Му милост. Следователно, вместо да приеме резултатите от *карма* и *гяна*, Прахлада Махарадж просто помоли Бога да бъде зает в служене на Неговия слуга.“

5.24.26 Бали Махарадж каза: „Хората като нас, които все още са привързани към материалното наслаждение, които са замърсени от *гуните* на материалната природа и на които им липсва милостта на Върховния Бог, не могат да последват превъзходния път на Прахлада Махарадж, възвишения отдаден на Бога.“

5.24.27 Шукадева Госвами продължи: „Мой скъпи царю, как бих могъл да възславя нрава на Бали Махарадж? Върховният Бог, господарят на трите свята, който е най-състрадателен към Своите предани, застана с тояга в ръка пред портите на Бали Махарадж. Когато Равана, могъщият демон, дойде да спечели победа над Бали Махарадж, Ваманадева го ритна на разстояние от осем хиляди мили с палеца на крака си. Ще опиша характера и дейностите на Бали Махарадж по-нататък (в Осма Песен на „Шримад Бхагаватам“).

5.24.28 Под планетата, позната като Сутала, се намира друга, наречена Талатала, която се управлява от един демон-*данава* на име Мая. Мая е известен като *ачария* (учител) на всички *маяви*, способни да призоват магьосническите сили. За благо на трите свята Бог Шива, който е познат като Трипурари, веднъж опожари трите царства на Мая, но покъсно, след като бе удовлетворен от него, му ги възвърна. Оттогава насетне Мая Данава е закрилян от Бог Шива, затова в заблудата си мисли, че няма нужда да се бои от Сударшана-чакрата на Върховния Бог.

5.24.29 Планетарната система, намираща се под Талатала, е позната като Махатала. Тя е обиталище на змии с множество качулки, потомци на Кадру, които винаги са много гневни. Сред тях се открояват огромните змии Кухака, Такшака, Калия и Сушена. Змиите в Махатала винаги се измъчват от страх пред Гаруда, който носи Бог Вишну, но макар да

са изпълнени с тревога, въпреки това някои от тях се забавляват със съпругите, децата, приятелите и роднините си.

5.24.30 Под Махатала е планетарната система, известна като Расатала, която е обител на демоничните синове на Дити и Дану. Те са наречени *пани*, *нивата-кавачи*, *калеи* и *хираня-пураваси* (които живеят в Хираня-пура). Те до един са врагове на полубоговете и живеят в дупки, досущ като змии. Още от раждането си са изключително могъщи и жестоки, и макар да се гордеят със силата си, винаги биват побеждавани от Сударшана-чакрата на Върховния Бог, която владее всички планетарни системи. Когато пратеничката на Индра, Сарама, промълви едно специално проклятие, змийските демони от Махатала много се уплашиха от Индра.

5.24.31 Под Расатала има друга планетарна система, позната като Патала или Нагалока, където живеят множество демонични змии, господари на Нагалока, такива като Шанкха, Кулика, Махашанкха, Швета, Дхананджая, Дхритаращра, Шанкхачуда, Камбала, Ашватара и Девадатта. Най-главният сред тях е Васуки. Те до един са изключително яростни и имат по много, много качулки – някои по пет, някои по седем, някои по десет, други по сто, а други по хиляда. Тези качулки са украсени със скъпоценни камъни, а светлината, която се лее от тях, озарява цялата планетарна система *била-сварга*.

ГЛАВА 25: СЛАВАТА НА БОГ АНАНТА

5.25.1 Шри Шукадева Госвами каза на Махараджа Парикшит: „Мой драги царю, приблизително на 30 000 *йоджани* по-долу от планетата Патала живее още една инкарнация на Върховния Бог. Тя е експанзия на Вишну и е известна като Шри Ананта, или Санкаршана. Той винаги пребивава в трансцендентално положение, но тъй като го обожават Шива, е божество на *тама-гуна* и понякога го наричат *тамаси*. Бог Ананта е преобладаващото божество на материалните *гуни* на невежеството и лъжливото его на всичките обусловени души. Когато обусловеното живо същество мисли: "Аз се наслаждавам и този свят е предназначен за мое наслаждение" – тази концепция на живота му се диктува от Бог Санкаршана. Така обикновената обусловена душа се мисли за Върховния Бог.”

5.25.2 Шукадева Госвами продължи: „Тази огромна вселена, която лежи на една от хилядите качулки на Бог Анантадева, прилича на зрънце бял синап. Тя е безкрайно малка в сравнение с качулката на Бог Ананта.

5.25.3 По време на унищожението, когато Бог Анантадева желае да разруши цялото творение, Той започва лекичко да се ядосва. След това между веждите му се появява триокият Рудра, носещ тризъбец. Този Рудра, известен като Санкаршана, е възплъщение на единадесетте Рудри и е инкарнация на Шива. Той се появява, за да разруши напълно цялото творение.

5.25.4 Розовите, прозрачни нокти по лотосовите нозе на Бога приличат на скъпоценни камъни, полирани до огледален блясък. Когато чистите предани и управниците на змиите поднасят своите дълбоки почитания на Бог Санкаршана с огромна преданост, те много се радват, гледайки своите собствени прекрасни лица, отразени в неговите нокти. Бузите им са украсени с блестящи обици и красотата на лицата им е изключително приятна за гледане.

5.25.5 Ръцете на Бог Ананта са пленително дълги, блестящо украсени с гривни и са напълно духовни. Те имат бял цвят и така приличат на сребърни колони. Когато прекрасните принцеси на змийския цар, надявайки се на благоприятните благословии на Бога, вдъхват аромата на Неговите ръце, намазани с *агуру*, сандалова паста и покрити с *кункум*, докосването на крайниците Му пробуждат в тях страстни желания. Разбирайки възлението им, Господ поглежда принцесите с усмивка и те силно се смущават, осъзнавайки, че Той знае техните желания. След това те мило се усмихват и гледат лотосовото лице на Бога, което е украсено с червеникави очи, въртящи се с лекота от опиянение и удоволствие заради пламъка на любовта в Неговите предани.

5.25.6 Бог Санкаршана е океан от безгранични духовни качества и затова е известен като Анантадева. Той не се различава от Върховния Бог. За благо на всички живи същества в този материален свят, Той живее в Своята обител, сдържайки гнева и нетърпимостта си.”

5.25.7 Шукадева Госвами продължи: „Полубоговете, демоните, *урагите*, *сиддхите*, *гандхарвите*, *видядхарите* и много възвишени мъдреци постоянно отдават молитви на Бога. Опиянен, Богът гледа към тях с изумление и Неговите очи, които са подобни на напълно разцъфнали цветя, се движат ту в едната, ту в другата посока. Той се наслаждава на Своите лични спътници, управителите на полубоговете, издавайки приятни звуци. Облечен в синкава дреха и носещ звънки обици, Той държи плуг зад гърба си с двете прекрасни и великолепно сложени ръце. Бял като небесния цар, Той носи златен колан около талията си и гирлянд *ваиджаянти* от вечно свежи цветове *туласи* около шията си. Пчелите, опиянени от медения аромат на *туласи*, приятно жухат, кръжейки на рояк

около гирлянда Му, който благодарение на това става все по- и по-прекрасен. По такъв начин Бог се наслаждава на Своите великодушни забавления.

5.25.8 Ако личности, които много сериозно жадуват за освобождение от материалния живот, слушат славните забавления на Анантадева от устата на духовен учител в линията на ученическата последователност и ако винаги медитират върху Бог Санкаршана, то Бог влиза в тяхното вътрешно пространство, изчиства цялото замърсяване от *гуните* на материалната природа и разсича здравия възел в сърцето, стегнат от незапомнени времена от желанието да се господства над материалната природа чрез плодородни дейности. Нарада Муни, синът на Бог Брахма, винаги възхвалява Бог Анантадева в компанията на своя баща. Той пее сладкозвучни блажени стихове, съчинени от самия него, акомпанирайки на своя струнен инструмент, известен като *тумбуру*.

5.25.9 С погледа си Върховният Бог позволява на *гуните* на материалната природа да действат като причина за вселенското сътворение, поддържане и унищожение. Върховната Душа няма нито начало, нито край и въпреки че Върховният Бог е един, Той проявява себе си в множество форми. Как може човешкото общество да разбере пътищата на Всевишния?

5.25.10 Това проявление на фината и груба материя съществува вътре във Върховния Бог. От безпричинна милост към Своите предани Той се проявява в различни форми, всяка от които е трансцендентална. Върховният Бог е най-щедрият и владее всички мистични сили. За да покори ума на Своите предани и да дари удоволствие на сърцата им, Той се появява в различни инкарнации и показва множество забавления.

5.25.11 Даже ако една личност е пропаднала или се намира в беда, всеки, който възпява святото име на Бога, чуто от истински духовен учител, незабавно се пречиства. Дори ако повтаря името на Бога шегувайки се или случайно, той, както и всеки, който го слуша, се освобождава от всички грехове. Затова как е възможно някой да се избави от лапите на материята без да възпява имената на Бог Шеша? При кого другото може да приеме подслон?

5.25.12 Тъй като Бог е безграничен, никой не може да оцени неговата сила. Цялата тази вселена, изпълнена с множество величествени планини, реки, океани, дървета и живи същества, почива като атом на една от хилядите Му качулки. И съществува ли някой, дори с хиляди езици, който може да опише Неговата слава?

5.25.13 Няма край великите и славни качества на този могъщ Бог Анантадева (Безкрайния). Всъщност Неговата сила е безгранична. Макар и самодостатъчен, Той самият е основата на всичко. Той живее под низшите планетарни системи и с лекота поддържа цялата вселена.

5.25.14 Мой скъпи царю, аз изцяло ти предадох всичко, което съм чул от моя духовен учител за сътворението на този материален свят в съответствие с плодородните дейности и желанията на обусловените души. Тези обусловени души, които са пълни с материални желания, достигат различни състояния в различните планетарни системи и по такъв начин живеят в това материално творение.

5.25.15 Мой скъпи царю, описах ти как хората в по-голямата си част действат в съответствие с различните си желания и в резултат получават различни типове тела на висшите и низшите планети. Ти ме попита за това и аз ти разказах всичко, което съм чул от авторитетите. За какво да ти разкажа сега?

ГЛАВА 26: ОПИСАНИЕ НА АДСКИТЕ ПЛАНЕТИ

5.26.1 Цар Парикшит попита Шука: „Мой скъпи господарю, защо живите същества попадат в различни материални ситуации? Моля те, бъди добър, обясни ми това.”

5.26.2 Великият мъдрец Шукадева Госвами каза: „Драги мой, в този материален свят съществуват три вида дейности - тези, които се намират в *гуната* на доброто, на страстта и на невежеството. Тъй като всички хора са под влияние на трите *гуни* на материалната природа, резултатите от техните дейности също се делят на три. Който действа в *гуната* на доброто е религиозен и щастлив; който действа в *гуната* на страстта постига смесено страдание и щастие, а който действа под влияние на *гуната* на невежеството винаги е нещастен и живее като животно. Поради различната степен, в която живите същества са повлияни от *гуните* на природата, местата, на които отиват след смъртта, също са различни.

5.26.3 Точно както чрез различни благочестиви дейности могат да се постигнат различни позиции в райския живот, така, действайки неблагочестиво, могат да се постигнат различни позиции в адския живот. Онези, които са под влияние на *гуната* на невежеството се занимават с греховни дейности и, в зависимост от степента на невежеството си, са поставени в различни условия на адски живот. Ако някой действа в *гуната* на невежеството поради лудост, той получава най-леките страдания. Този, който действа греховно, но осъзнава разликата между благочестивата и неблагочестивата дейност, попада в ад със средно тежки страдания. А за този, който действа греховно и в невежество вследствие на атеизъм, като резултат адският живот е най-тежък. От незапомнени времена благодарение на невежеството си всяко живо същество е пренасяно от различните си желаниа на хилядите различни адски планети. Ще се опитам да ти ги опиша, доколкото това е възможно.”

5.26.4 Цар Парикшит попита: „Мой скъпи господарю, къде се намират адските райони - извън пределите на вселената, вътре в обвивката на вселената или в различни места на тази планета?”

5.26.5 Великият мъдрец Шукадева каза: „Всички адски планети са разположени в междинното пространство между трите свята и океана Гарбходака. Те лежат в южната част на вселената под Бху-мандала и малко по-високо от водите на океана Гарбходака. Питрилока също се намира в този район между океана Гарбходака и низшите планетарни системи. Всички обитатели на Питрилока, начело с Агнишватта, медитират в дълбок транс върху Върховния Бог и винаги желаят доброто на своите семейства.

5.26.6 Цар на *питите* е Ямарадж, могъщият син на бога-слънце. Живее на Питрилока заедно с личните си помощници и докато той и неговите спътници твърдо се придържат към законите и нормите, установени от Върховния Бог, служителите на Ямарадж - *ямадутите*, довеждат всички грешници при него веднага след тяхната смърт. След като са изправени на съд пред него, лично той старателно преглежда всяка от греховните им постъпки и ги праща на една от многото адски планети, за да получат съответните наказания.

5.26.7 Някои авторитети казват, че общо адските планети са двадесет и една, а други твърдят, че са двадесет и осем. Мой скъпи царю, ще ти опиша в общи черти всички в съответствие с техните имена, форми и отличителни белези. Имената им са: Тамисра, Андхатамисра, Раурава, Махараурава, Кумбхипака, Каласутра, Асипатравана, Сукарамукха, Андхакупа, Кримибходжана, Сандамша, Таптасурми, Ваджракантака шалмали, Ваитарани, Пуйода, Пранародха, Вишасана, Лалабхакша, Сарамеядана, Авичи, Аяхпана, Кшаракардама, Ракшогана бходжана, Шулапрота, Дандашука, Авата ниродхана,

Парявартана и Сучимукха. Всички тези планети са предназначени за наказание на живите същества.

5.26.8 Мой скъпи царю, човек, който си присвоява чужда законна съпруга, деца или пари, в момента на смъртта бива заловен от свирепите *ямадути*, които го връзват с въжето на времето и насила го хвърлят на адската планета, известна като тъмната Тамисра. На тази много тъмна планета *ямадутите* наказват грешника, като зверски го бият и тормозят. Той примира от глад и пресъхва от жажда. По такъв начин разярените помощници на Ямарадж му причиняват сурови страдания и понякога той губи съзнание от техните страшни изтезания.

5.26.9 За онзи, който лукаво мами друг човек и се наслаждава на неговата жена и деца, е предопределено място в ада, известен като Андхатамисра. Там неговото състояние е оприличено на дърво, което е изкоренено. Преди още грешникът да достигне до Андхатамисра, той бива подложен на различни тежки страдания. Тези страдания са толкова ужасни, че човек полудява и губи зрението си. Затова учените мъдреци наричат този ад Андхатамисра.

5.26.10 Човек, който се отъждествява с тялото си, се труди много усърдно денем и нощем, за да спечели пари за поддържането на собственото си тяло и телата на жена си и децата си. По време на работата за поддържането на себе си и семейството си, той може да извърши насилие срещу другите живи същества. Такъв човек насила го изтръгват от тялото му в момента на смъртта, принуждавайки го да остави жена си и децата си, а след това го хвърлят в ада Раурава, където страда от последствието на завистта си към другите живи същества.

5.26.11 В този живот завистливият човек извършва насилствени действия срещу много живи същества. Затова след неговата смърт, когато бива пренесен от Ямарадж в ада, тези, които са били обиждани от него, се появяват като животни, наречени *руру*, за да му причинят много силна болка. Знаещите учени наричат този ад Раурава. Невиждани в този свят, *руру* са много по-злостни даже от змиите.

5.26.12 Наказанието в ада, наречен Махараурава, е предназначено за човек, който поддържа собственото си тяло, като нанасява другите. В този ад *руру*, известни като *краваяда*, го измъчват и ядат от плътта му.

5.26.13 За поддържане на телата си и за наслаждение на езиците си жестоките хора готвят живи животни и птици. Такива хора се осъждат даже от човекоядците. В следващия им живот те се пренасят от *ямадутите* в ад, известен като Кумбхипака, където ги пържат във врящо олио.

5.26.14 Убиецът на *брамин* (или крава) попада в ад, известен като Каласутра, чиято обиколка е осемдесет хиляди мили (128,75 км) и изцяло е направен от метала мед. Подгривана отдолу от огън, а отгоре от палещото слънце, медната повърхност на тази планета е нажежена до крайна степен. По такъв начин убиецът на *брамин* страда, изгарян както отвътре, така и отвън. Отвътре той е изгарян от глад и жажда, а отвън от палещото слънце и огъня изпод медната повърхност. Затова понякога той ляга, понякога седи, понякога стои, а понякога бяга тук и там. Принуден е да страда по такъв начин толкова много хиляди години, колкото косми има по тялото на убитото животно.

5.26.15 Ако човек се отклонява от правия път на Ведите, без да чувства от това опасност, слугите на Ямарадж го хвърлят в ад, известен като Аси-патравана, където го бият с

камшици. Когато успее да се изтръгне от ръцете им и побягва ту тук, ту там, виейки от непоносима болка, той се натъква на палмови дървета от всички страни, чиито листа са като остро наточени мечове. Така ранен на всяка стъпка, с нарязано на парчета тяло, той реве с пълно гърло: "Ох-ох-ох, какво да правя?! Как да се спася!?" Така страда човек, който се отклонява от спазването на религиозните принципи.

5.26.16 В следващия живот греховният цар или правителствен служител, който наказва невинен човек или нанася телесни оскърбления на *брамин*, бива пренесен от *ямадутите* в ад с название Сукарамукха, където най-силните помощници на Ямарадж го смачкват така, както се изцежда сок от захарна тръстика. Грешникът вика силно и жалостиво, точно както невинният човек, подложен на наказание. Такъв е резултатът от наказването на невинен човек.

5.26.17 Според подредбата на Върховния Бог низшите живи същества, като буболечки и комари, смучат кръвта от хората и от другите животни. Такива незначителни създания не осъзнават, че тяхното ухапване е болезнено за човека. Но висшите класи хора - *брамините, кшатриите и ваишйите* - имат напълно развито съзнание и отлично знаят колко е мъчително да бъдеш убит. Човек, надарен със знание, определено извършва грях, ако убива или мъчи тези незначителни живи същества, които са лишени от разум. Върховният Бог наказва такъв човек, пращайки го в ад, известен като Андхакупа, където го нападат всички птици и зверове, влечуги, комари, мухи, въшки, червеи и други създания, които той е измъчвал в течение на живота си. Те го нападат от всички страни, отнасяйки неговия покой и сън. Лишен от почивка, той постоянно броди като в тъмнина. Така на Андхакупа човек страда точно така, както и създанията от по-нисшите видове живот.

5.26.18 Човек се счита за не по-добър от врана, ако след като получи някаква храна, не я раздели с гости, старци и деца, а просто я изяде сам или я изяде без да е извършил петте вида жертвоприношения. След смъртта той попада в най-отвратителния ад, известен като Кримибходжана, червивия. В този ад има езеро, гъмжащо от червеи, с ширина 100 000 *йоджани* (1287,48 км.). Грешникът става червей в това езеро и яде другите червеи, които от своя страна също се хранят с него. Ако човек не изкупи греховете си преди смъртта, той остава в адското езеро Кримибходжана толкова години, колкото *йоджани* е ширината му.

5.26.19 Мой скъпи царю, човек, който безсъвестно граби или обира *брамин* или когото и да е било друго, отмъквайки скъпоценностите и златото му, попада в ад, известен като Сандамша. Там *ямадутите* разкъсват и одират кожата му с нажежени железни клещи и топки. Така цялото му тяло бива разкъсано на парчета.

5.26.20 Мъжете или жените, които се отдават на сексуални удоволствия с недостойни представители на противоположния пол, след смъртта биват пренесени от *ямадутите* в ад, наречен Таптасурми. Отначало там ги бият с камшици. След това мъжете ги принуждават да прегръщат нажежена метална статуя на жена, а жените ги принуждават да прегръщат нажежена метална статуя на мъж. Такова е наказанието за незаконния секс.

5.26.21 Личност, която води безразборен полов живот, съвкуплявайки се даже с животни, попада след смъртта в ад, известен като Ваджракантака-шаммали. В този ад расте голямо копринено-памучно дърво, покрито с шипове, остри като мълнии. Пратениците на Ямарадж придърпват греховния човек към това дърво и насила го притискат към него така, че шиповете се впиват в тялото му и го пробиват.

5.26.22 Човек, който се е родил в аристократично семейство - като семейство на *кшатрии*, на царе или правителствени служители, но който пренебрегва изпълнението на предписаните му религиозни принципи и задължения и деградира, в момента на смъртта попада в адската река, известна като Ваитарани. Тази река е като ров около едноименната адска планета и е пълна с хищни водни животни. Когато грешникът бива хвърлен в реката Ваитарани, водните хищници веднага се нахвърлят върху него и започват да ядат плътта му, но заради прекомерно греховния си живот той не напуска тялото си. Измъчван от хищните животни и къпейки в тази река, която е пълна с изпражнения, гной, урина, кръв, косми, нокти, кости, мозък, гнило месо и мазнини, той постоянно си спомня греховните си постъпки и страда ужасно.

5.26.23 Безсрамните съпрузи на долнопробните жени *шудри* живеят точно като животни и затова в тях няма нито порядъчност, нито чистота, нито умереност. След смъртта такива хора ги захвърлят в ад, който се нарича Пуйода, където са пуснати в океан, пълен с гной, изпражнения, урина, слюз, слюнка и други подобни неща. *Шудрите*, които не могат да се усъвършенстват, попадат в този океан, където ги принуждават да пият и ядат неговото отвратително съдържание.

5.26.24 Ако в този живот човек от висшите класи на обществото [*брахмана, кшатрия и ваишия*] много обича да глези своите кучета, катъри или магарета, водейки ги в гората, за да ловува животни, които убива ненужно, след смъртта той отива в ад, известен като Пранародха. Там слугите на Ямарадж го правят своя мишена, насъсквайки срещу него кучетата си и пронизвайки го със стрелите си.

5.26.25 Човек, който в този живот се гордее с високото си положение и който небрежно принася в жертва животни просто заради материален престиж, попада след смъртта си в ад, който се нарича Вишасана, убийствения. Там слугите на Ямарадж го убиват след страшни и безкрайни изтезания.

5.26.26 Ако неразумният член на семейство на два пъти родените принуждава жена си да пие семенната му течност, проявявайки похотливо желание и държейки я под контрол, след смъртта той попада в ад, известен като Лалабхакша. Там го хвърлят в течаща река, пълна със семенна течност, и го принуждават да пие съдържанието ѝ.

5.26.27 В този свят някои хора са професионални разбойници, които за лична облага или по други причини подпалват чуждите домове или слагат отрова в храната на хората. Също така, понякога членове на царското семейство или правителствени служители се занимават с грабежи, задължавайки търговците да плащат огромни данъци, използвайки и други насилствени методи. След смъртта си такива демони попадат в ад, известен като Сарамеядана. На тази планета има 720 огромни кучета със зъби, силни като удари от мълнии. Насъсквани от *ямадутите*, тези кучета измъчват и поглъщат такива грешници.

5.26.28 Онзи, който в този живот спекулира чрез лъжесвидетелство, лъже в бизнеса или при даването на милостиня, след смъртта бива много строго наказван от слугите на Ямарадж. Такъв греховен човек го хвърлят с главата надолу от върха на планина, висока осем хиляди мили (почти 13 хиляди км) в ад, известен като Авичимат. Този ад няма убежища и е изцяло направен от масивен камък, наподобяващ морски вълни. Но там вода въобще не съществува и затова този ад се нарича Авичимат (безводен). Независимо че грешника постоянно го хвърлят от върха на планината и неговото тяло се разкъсва на малки парченца, той все пак не умира, а постоянно страда от наказанието.

5.26.29 Всеки брамин или съпруга на брамин, които пият алкохол, биват пренесени от слугите на Ямарадж в ад, известен като Аяхпана. Този ад също така очаква и всеки *киатрия*, *ваишия* или човек, спазващ обет, който се е поддал на илюзията и пие *сома-раса*. В Аяхпана агентите на Ямарадж сядат на гърдите му и наливат в устата му разтопен метал.

5.26.30 Долнопробният и отвратителен човек, който в този живот фалшиво се възгордява, мислейки "Аз съм велик" и който заради това спира да оказва дължимото уважение на по-висшестоящ от него по рождение и аскетизъм, по образование и поведение, според каста и духовно знание, е подобен на ходещ мъртвец и след смъртта го хвърлят с главата надолу в ад, известен като Кшаракардама. Там той много страда от тежките изтезания в ръцете на слугите на Ямарадж.

5.26.31 В този свят има хора, които принасят в жертва човешки същества на Бхаирава или Бхадра Кали, а след това ядат тяхното жертвено месо. Тези, които извършват такива жертвоприношения, след смъртта биват пренесени в обителта на Ямарадж, където техните жертви, приели формата на *ракшаси*, ги нарязват на малки парчета с острият си мечове. Точно както в този свят човекоядците пият кръвта на своите жертви, като танцувайки и ликувайки пеят от възторг, там техните жертви се наслаждават на кръвта на своите убийци и се веселят по същия начин.

5.26.32 В този живот някои хора приютяват животни и птици, които идват при тях, за да получат защита в селото или в гората, и след като са дали на животните надежда, че ще бъдат защитени, такива хора ги пронизват с копия или ги стъпкват и си играят с тях като с играчка, причинявайки им голяма болка. След смъртта такива хора се пренасят от помощниците на Ямарадж в ад, известен като Шулапрота, където телата им биват нанизани на остри, иглоподобни копия. Те страдат от глад и жажда, а в същото време от всички страни ги нападат остроклюни птици, такива като ястреби и чапли, за да разкъсат телата им. В изтезания и мъчения, те си спомнят своите греховни постъпки, които са извършили в миналото.

5.26.33 Тези, които в този живот приличат на завистливи змии, винаги са зли и причиняват болка на другите живи същества, след смъртта попадат в ад, известен като Дандашука. Мой скъпи царю, в този ад съществуват петглави и седемглави змии и те поглъщат такива грешници също както обикновените змии поглъщат мишки.

5.26.34 Тези, които в този живот затварят други живи същества в тъмница, в планински пещери или в хамбари, след смъртта попадат в ад, известен като Авата-ниродхана. Там ги натикват в тъмни кладенци, където отровни изпарения и дим ги задушават, и те страдат много силно.

5.26.35 Стопанин, който посреща гостите и посетителите си с ненавистен поглед, като че ли ще ги изпепели, попада в ад, известен като Парявартана, където птици с изпъкнали очи, такива като ястреби, чапли и врани, втръчено го гледат и след това внезапно се стрелкат от местата си и със страшна сила изкълват очите му.

5.26.36 Човек, който в този живот много се гордее с богатството си, винаги мисли: "О, толкова съм богат. Кой може да се сравни с мен?" Виждането му е изкривено и той винаги се страхува, че някой ще дойде и ще му отнеме богатството. Всъщност той подозира даже и своите висшестоящи. Неговото лице и сърце изсъхват при мисълта за загубата на богатството му и затова погледът му винаги наподобява погледа на измъчен злодей. Той никак не е способен да постигне истинско щастие и не знае какво е да бъдеш свободен от

тревоги. Благодарение на греховните си постъпки с цел натрупване на пари, увеличаване на богатството и защитаването му по всевъзможни начини той попада в ад, известен като Сучимукха, където слугите на Ямарадж го наказват, прокарвайки конец през тялото му подобно на шивачите, които шият дрехи.

5.26.37 Мой скъпи царю Парикшит, във владенията на Ямарадж има стотици и хиляди адски планети. Нечестивите хора, за които споменах, а също и тези, за които не споменах, са принудени да пребивават на такива разнообразни адски планети в съответствие със степента на тяхната вина. Тези, които са благочестиви, се насочват към други планети - планетите на полубоговете. Независимо от това, както благочестивите, така и неблагочестивите хора, след като свършат последствията на техните благочестиви или неблагочестиви дела, отново се връщат на Земята.

5.26.38 В самото начало [Втора и Трета Песен на „Шримад Бхагаватам”] вече ти разказах как човек може да напредва по пътя към освобождението. В Пураните се описва обширното вселенско яйцеподобно творение, разделено на четири части. Тази огромна форма се счита за външното тяло на Бога, създадено от Неговата енергия и качества. Най-общо я наричат *вират-рупа*. Ако някой чете описанието на тази вселенска форма на Бога с голяма вяра или ако слуша за нея, или я описва на други за разпространение на *бхагавата-дхарма*, неговата вяра и преданост в духовното съзнание постепенно ще нарастват. Независимо че развитието на това съзнание е много трудно, с помощта на този процес всеки ще успее да се пречисти и постепенно ще се приближи към разбирането за Абсолютната Истина.

5.26.39 Този, който се интересува от освобождението, който поема по пътя на свободата и не е привлечен от пътя на обусловения живот, се нарича *яти*, предан. Такъв човек трябва първо да се научи да контролира ума си, медитирайки върху *вират-рупа*, огромната вселенска форма на Бога, и след това постепенно да премине към медитация върху духовната форма на Бога [*сам-чид-ананда-виграха*]. Така умът на такъв човек се установява в устойчиво *самадхи*. С помощта на преданото служене всеки може да осъзнае духовната форма на Бога, която е целта на всички предани. Така животът на този човек става успешен.

5.26.40 Мой скъпи царю, описах ти тази планета Земя и другите планетарни системи, а също и земите [*варши*], реките, моретата и планините. описах ти също небето, океаните, нисшите планетарни системи, частите на света, адските планетарни системи и звездите. Всички те образуват *вират-рупа*, огромната материална форма на Бога, в която обитават всички живи същества. Така аз ти разказах за удивителната експанзия на външното тяло на Бога.